73 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 21. AVGUSTA 2020

Leto LXXIII, št. 67, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

V šole naj bi se vrnili vsi šolarji

Ta čas kaže, da se bodo lahko 1. septembra v šole vrnili vsi učenci in dijaki, a ob doslednem upoštevanju vseh priporočil za preprečevanje okužb z novim koronavirusom, je v okviru letošnjega srečanja ravnateljev vzgojno-izobraževalnih zavodov na Brdu napovedala ministrica za izobraževanje, znanost in šport Simona Kustec.

Mateja Rant

Brdo pri Kranju – Ministrica Simona Kustec je ob tej priložnosti predstavila tudi publikacijo, ki naj bi bila v pomoč ravnateljem pri pripravah na novo šolsko leto. Po sedanjih predvidevanjih naj bi se namreč ob nekaterih omejitvah, s katerimi naj bi preprečili širjenje okužb z novim koronavirusom, v šolske klopi vrnili vsi učenci in dijaki. »V primeru, da se bo epidemiološka slika v prihodnjih dneh bistveno poslabšala, pa bo zdravstvena stroka verjetno podala drugačno oceno in to bomo morali spoštovati,« je ob tem še poudarila Simona Kustec in dodala, da je publikacija rezultat temeljne skrbi, da vzgojno-izobraževalni sistem v danih razmerah nemoteno in kakovostno teče dalje. »Poiskali smo rešitve, ki jih noben virus ne sme ogroziti in preprečiti temeljnega poslanstva vzgoje in izobraževanja, to je pridobivanje novega znanja, socializacije in učenja za življenje.«

V publikaciji so sicer predvideli štiri mogoče modele vračanja v šole. Po modelu A, ki letos zagotovo ne bo izvedljiv, se vsi učenci izobražujejo v šoli brez kakršnihkoli omejitev, po modelu B se vsi učenci izobražujejo v šoli, a v skladu s priporočili, ki so jih pripravili pri Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ).

▸ 2. stran

V šolo naj bi se 1. septembra vrnili vsi učenci in dijaki, a ob upoštevanju vseh priporočil za preprečevanje okužb z novim koronavirusom. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Aplikacija že na voljo

V manj kot 24 urah si je aplikacijo #OstaniZdrav namestilo 4982 uporabnikov.

▸ 2. stran

Prilogi:
jeseniške novice
deželne novice

Oktobra začetek gradnje doma

V Žireh že imajo gradbeno dovoljenje za gradnjo doma starejših.

▸ 3. stran

GORENJSKA

Zaključujejo prenove šol in vrtcev

V Kranju je največja pridobitev pred novim šolskim letom prenovljena Podružnična šola Center (OŠ Simona Jenka), novi pa so tudi štirje oddelki vrtca. Obnove so potekale še na nekaterih šolah in vrtcih po Gorenjskem. 6

EKONOMIJA

Zadovoljni s poletno turistično sezono

Slovenci znova odkrivajo lepote svojih krajev, k temu jih spodbujajo tudi turistični boni. V največjih gorenjskih turističnih krajih, v Kranjski Gori, Bohinju in na Bledu, so zadovoljni s sedanjim potekom poletne sezone. 9

GG+

Bil je ponosen Kamnogoričan

Dr. Lovro Toman je mož, ki je prvi izobesil slovensko zastavo. Bil je pesnik, politik, predvsem pa domoljub, ponosen na svoj rod in rojstni kraj. Rojaku so se ob 150. obletnici njegove smrti poklonili v Kamni Gorici. 11

GG+

Hvala bogu, da smo tukaj ...

Tako si reče vsako jutro, ko se zbudi. Maria Voglar, upokojena zdravnica, hči slovenskih izseljencev, je po sedemdesetih letih življenja v Venezueli, kjer se je rodila, prišla živet v domovino svojih staršev. 16

VREME

Danes bo večinoma jasno. Jutri bo pretežno jasno, popoldne se bodo začele pojavljati nevihte. V nedeljo bo spremenljivo oblačno.

15/31 °C

jutri: pretežno jasno

9 770352 666025

Aplikacija že na voljo

V manj kot 24 urah si je aplikacijo #OstaniZdrav namestilo 4982 uporabnikov. V sredo je bilo 43 okužb s koronavirusom. Kako pa je z mejo?

Suzana P. Kovačič

Brdo pri Kranju – Odločitev vlade glede prehajanja meje s Hrvaško je bila znana po včerajšnji poznopopoldanski seji (po zaključku časopisne redakcije), je pa vladni govorec Jelko Kacin že po sredinem posvetu s strokovnjaki na Brdu pri Kranju napovedal, da bo vlada Hrvaško uvrstila na rdeči seznam. Ukrep naj bi začel veljati danes opolnoči, kar pomeni, da bodo morali vsi slovenski državljani, ki bodo od danes naprej dopustovali pri naših južnih sosedih, ob vrnitvi domov v 14-dnevno karanteno. Vsi tisti, ki trenutno dopustujejo na Hrvaškem, pa se bodo po Kacinovi sredini napovedi brez karantene domov lahko vrnili vsaj do konca tega tedna. Odločitev vlade smo medtem že objavili na spletni strani Gorenjskega glasa.

Informacije o aplikaciji na številki 080 17 87

Minister za javno upravo Boštjan Koritnik je povedal, da je prostovoljna aplikacija #OstaniZdrav uporabnikom mobilnih naprav z operacijskim sistemom Android v tem tednu že na voljo. Kot je poudaril, je sistem enostaven: na mobilnem telefonu greste v digitalno trgovino, odtipkate ime aplikacije #OstaniZdrav in kliknete na polje Namesti. Aplikacija je na voljo v štirih jezikih (slovenskem, angleškem, italijanskem in madžarskem), jezik pa lahko nastavite znotraj aplikacije. Delovati je začel tudi klicni center na številki 080 17 87, ki je na voljo za vse informacije glede tega. Minister Koritnik je napovedal, da bo aplikacija za operacijski sistem Ios na voljo predvidoma do konca meseca. Kot je še poudaril, ne gre za sledenje, saj po njegovih zagotovilih aplikacija nima dostopa do lokacijskih podatkov niti do imenika telefona in drugih podatkov na telefonu posameznega uporabnika, iz katerih bi se razbrala njegova identiteta. Aplikacija samodejno zazna čas trajanja srečanja in oddaljenost od telefona, naključne varnostne kode pa se spreminjajo na deset minut, brišejo pa po 14 dneh. Namestitev aplikacije je smiselna, ko smo še zdravi, je poudaril. Če smo bili v stiku z okuženo osebo, se bo vmesnik obarval rdeče, v nasprotnem primeru zeleno. V primeru okužbe s koronavirusom lahko o tem tudi prostovoljno obvestite uporabnike aplikacije, s katerimi ste se srečali, in sicer na osnovi posebne desetmestne kode, ki jo dobite pri Nacionalnem inštitutu za javno zdravje. Aplikacija bo prejemniku sporočila informacijo, da se je pred kratkim srečal z okuženo osebo, in mu izračunala stopnjo tveganja.

Občina Tržič: v torek tri okužbe, v sredo štiri

V ponedeljek je bilo v Sloveniji 27 pozitivnih na novi koronavirus, od tega ena oseba v občini Kranj. V torek je bilo pozitivnih 37 oseb, po tri nove okužbe so bile potrjene v občinah Kranj in Tržič. V sredo je bilo potrjenih 43 okužb, aktivnih primerov je 313, hospitaliziranih je 17 bolnikov, od tega sta dva v intenzivni negi. V minulih dneh zaradi covida-19 ni umrl nihče. Največ okužb, deset, so v sredo potrdili v ljubljanski občini, v naši okolici pa štiri v občini Tržič in po eno v občinah Domžale in Medvode. Okužbe so še vedno v veliki meri posledica vnosov iz tujine.

Prva seja občinskega sveta po počitnicah

Naklo – Nakelski občinski svet se bo sestal v sredo, na dnevnem redu sta med drugim sprejem akta o ustanovitvi Sveta RCERO Ljubljana in sklenitev pogodbe z Domom Petra Uzarja Tržič, novim izvajalcem socialnovarstvene storitve pomoči družini na domu. Svetniki bodo odločali tudi o subvencioniranju cene storitve oskrbe s pitno vodo, o imenovanju vršilca dolžnosti direktorja Doma starejših Naklo, funkcijo naj bi (začasno) prevzela sedanja direktorica nakelske občinske uprave Marta Gerkman.

V šole naj bi se vrnili vsi šolarji

1. stran

Ministrica Simona Kustec je na srečanju ravnateljev na Brdu predstavila publikacijo, v kateri so zbrali priporočila za izvajanje pouka v razmerah, povezanih s covidom-19.

Po modelu C se učenci nižjih razredov izobražujejo v šoli, učenci od 5. do 9. razreda pa na daljavo, po modelu D pa se vsi učenci izobražujejo na daljavo. Ta čas je najverjetnejša vrnitev vseh učencev in dijakov v šole po modelu B, ki določa dosledno upoštevanje varnostnih priporočil, kot je zagotavljanje ustrezne fizične razdalje med učenci različnih oddelkov, redno umivanje in razkuževanje rok ter razkuževanje in zračenje prostorov. Uporaba mask v učilnici, kjer so navzoči le učenci enega razreda, za učence ni potrebna, učitelji in drugi strokovni delavci pa jih morajo uporabljati, kadar ni mogoče zagotoviti ustrezne razdalje med njimi in učenci, torej vsaj meter in pol. Odsvetuje se mešanje učencev različnih oddelkov med seboj na hodnikih in selitev iz razreda v razred, kljub temu pa po besedah direktorja Zavoda RS za šolstvo Vinka Logaja dopuščajo pouk v specializiranih učilnicah pod pogojem, da se prostor razkuži, ko se zamenja skupina. Dopuščajo tudi možnost združevanja učencev iz različnih oddelkov v skupine, recimo pri izvajanju izbirnih predmetov. Pri pripravi priporočil, ki so jih vključili v publikacijo, so po Logajevih besedah sodelovali tudi ravnatelji. »V okviru svoje avtonomije in odgovornosti naj bi na vsaki šoli pripravili organizacijo pouka na način, da bodo lahko vsi učenci in dijaki obiskovali šolo ter bodo v njej varni. Prepričan sem, da so ravnatelji ta priporočila sprejeli dobronamerno in da so številne stvari na šolah že organizirane, pravila pa bodo morali spoštovati tudi starši in učenci.«

Po besedah ministrice je ključno, da učenci in dijaki v šolo prihajajo zdravi. »Naloga vseh nas je, da v danih razmerah poiščemo in zagotovimo najbolj optimalne pogoje za izvedbo varnega vzgojno-izobraževalnega procesa. Vse to pa lahko izpeljemo le skupaj – mirno, z razumevanjem, na strpen in potrpežljiv način, strokovno profesionalno in z zaupanjem,« je poudarila in dodala, da v primeru, če bomo sledili vsemu temu, potem šola 1. septembra brez kakršnegakoli dvoma bo, in to za vse. »Vse, kar je zapisano v priporočilih, je življenjsko in izvedljivo, pripravljeno na podlagi obstoječih izkušenj v preteklem šolskem letu. Če bo imela kakšna šola s temi priporočili težave, pa bomo to reševali individualno.« Ob tem pa je predsednik Združenja ravnateljic in ravnateljev osnovnega in glasbenega šolstva Slovenije Gregor Pečan že vnaprej napovedal, da vseh priporočil ne bodo mogli izvajati, na kar že dlje časa opozarjajo tudi stroko. »Ohranjanje metra in pol razdalje recimo ne bo mogoče, saj sicer ne bomo mogli izvajati določenih predmetov, recimo neobveznih izbirnih predmetov, pri katerih združujemo učence iz več paralelk.« Prepričan je, da šole ne bodo mogle odpreti vrat, če bodo priporočila tako stroga. »V primeru pojava okužbe bi bili sicer hitro odgovorni ravnatelji, ker se nismo držali priporočil,« je še opozoril.

Na Gorenjskem več obolelih za KME

Na Gorenjskem so v celem lanskem letu prejeli 23 prijav obolelih za klopnim meningoencefalitisom (KME), letos do 12. avgusta pa so zaznali že 28 obolelih, čeprav je vrh prijav navadno v septembru.

Suzana P. Kovačič

Kranj – Letos do 12. avgusta so na Gorenjskem zaznali 28 obolelih (27 odstotkov) s klopnim meningoencefalitisom (KME) od skupaj 104 primerov v Sloveniji. »Gorenjska predstavlja samo deset odstotkov populacije, torej je te bolezni na Gorenjskem veliko,« je poudarila doc. dr. Irena Grmek Košnik, dr. med., iz Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano v Oddelku za medicinsko mikrobiologijo in NIJZ v kranjski območni enoti. Letos je tudi več obolelih za KME kot lani, kot je pojasnila: »Na Gorenjskem smo v celem lanskem letu prejeli 23 prijav KME, letos do 12. avgusta pa že 28 prijav, čeprav je vrh prijav povečini v septembru. Najpogostejša starostna skupina, ki zboleva za KME, je populacija od 55 do 64 let, sledi starostna skupina od 5 do 14 let.«

Lani so imeli šest obolelih za KME v občini Kranj, pet v občini Gorenja vas - Poljane, štiri na Bledu, tri v Tržiču in po enega na Jesenicah, v Železnikih, Radovljici, Žireh in Šenčurju.

»Letos do 12. avgusta smo zaznali deset bolnikov v občini Kranj, pet v občini Gorenja vas - Poljane, tri na Jesenicah, po dva v Škofji Loki in Žireh ter po enega v Preddvoru, Železnikih, Radovljici, Žirovnici, na Bledu in Jezerskem,« je ponazorila Irena Grmek Košnik. Glede na število prebivalcev je največji problem še vedno v občini Gorenja vas - Poljane.

Specifičnega zdravila za KME ni. »Zdravljenje je simptomatsko: počitek, po potrebi dajemo zdravila proti bolečinam in znižujemo povišano telesno temperaturo. Oboleli so zaradi klinične slike večinoma hospitalizirani. Smrtnost pri odraslih je približno enodo dvoodstotna. Bolezen lahko pusti trajne posledice, kot so glavobol, motnje koncentracije, ohromelost, motnje spomina, motnje mišljenja, zmanjšanje delovne sposobnosti, razdražljivost, motnje spanja, tresavico. Lahko povzroči tudi trajno invalidnost,« je pojasnila Grmek Košnikova.

V Sloveniji najdemo klope še posebno v listnatih gozdovih, na vlažnih travnikih in v živih mejah. »Tudi na domačem vrtu so. V gore sežejo do 1500 metrov visoko. Imajo več razvojnih faz in za prehod v novo razvojno obliko morajo sesati kri. Manj možnosti za ugriz oziroma vbod klopa je, če hodimo po uhojenih poteh. Svetujemo svetla oblačila z dolgimi rokavi, da klopa prej opazimo. Pred odhodom v naravo uporabimo sredstva, ki z vonjem odganjajo mrčes. Po vrnitvi domov se oprhajmo, umijmo ali prečešimo lase in operimo obleko. Temeljito preglejmo kožo, in če najdemo klopa, ga čim prej odstranimo,« svetuje Monika Ribnikar, dipl. san. ing., iz kranjske območne enote NIJZ OE. V splošnem priporočajo dnevno pregledovanje otrok (tudi lasišča) po večernem umivanju.

Najbolj učinkovito pa se proti KME zaščitimo s cepljenjem. »Ker cepimo z mrtvim cepivom, se lahko cepimo vse leto. Priporočamo ga prav vsem, ki živijo na območju Gorenjske, še posebno pa tistim, ki se veliko gibljejo v naravi ali so pri svojem delu izpostavljeni vbodu ali ugrizu klopa,« svetuje Irena Grmek Košnik.

Zagotoviti kakovostno staranje

V Zvezi društev upokojencev Slovenije (ZDUS) so predstavili publikacijo Organizirane oblike zagotavljanja kakovostne starosti, kjer so med drugim predstavili kratkoročne in dolgoročne ukrepe za izboljšanje oskrbe starejših.

Maša Likosar

Publikacijo je predstavilo vodstvo ZDUS z nekaterimi avtorji prispevkov, medse pa so povabili tudi ministra za zdravje Tomaža Gantarja in državnega sekretarja na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Cveta Uršiča. / Foto: Tina Dokl

Ljubljana – Ob zavedanju naglega staranja družbe in posledicah epidemije covida-19 so v ZDUS pripravili izhodišča za družbeno vključenost in enako obravnavo starejših od dne, ko se upokojijo, do poslednjega dne, pri tem pa so poudarili zdravstveno preventivo, prostovoljsko pomoč v programu Starejši za starejše, domačo oskrbo svojcev in nego, ki je odvisna od zdravstvenega stanja posameznika. »Mnogi starejši občutijo slab gmotni položaj, imajo otežen dostop do dejavnosti, ki bi jih razbremenile, ne nazadnje tudi do zdravstvene oskrbe, sploh med epidemijo in po njej. Obstajajo tudi problemi, ki nastajajo zaradi nerazumevanja njihovega socialnega in bivanjskega položaja,« je poudaril predsednik ZDUS Janez Sušnik.

V publikaciji Organizirane oblike zagotavljanja kakovostne starosti so pojasnjeni kratkoročni in dolgoročni ukrepi za izboljšanje oskrbe starejših. / Foto: Tina Dokl

ZDUS zagovarja željo, ki jo starejši vse pogosteje izražajo, da čim dlje ostanejo v domačem okolju in na svojem domu, tudi v obliki sobivanja in medgeneracijske povezanosti, solidarnosti in ob pomoči lokalne skupnosti in države. »Opozoriti je treba na to, da starejši prav zaradi doseganja višjih starosti kot prej potrebujejo dlje časa različne oblike pomoči, tudi nego,« je pojasnil Sušnik in nadaljeval: »Zato še toliko bolj nestrpno pričakujemo zakon o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo, ki bo uredil zlasti razmere v domovih za starejše.« Prisotni minister za zdravje Tomaž Gantar je ob tem dejal, da sta področji obravnave starejših in zdravstvo v tem trenutku dva sistema, ki sta najbolj izpostavljena in sta bila vrsto let zapostavljena. Pojasnil je, da je v tem tednu poslal v javno obravnavo zakon o dolgotrajni oskrbi. »Če smo na eni strani država, ki ima nadpovprečno število postelj v domovih, imamo na drugi strani podpovprečno število tistih, ki lahko kljub svojim težavam in boleznim živijo doma,« je dejal minister in dodal, da bodo z zakonom poskušali urediti obe področji, tako bivanje v domačem okolju kot tudi boljši ter višji standard in dosegljivost institucionalnega varstva.

Predstavniki ZDUS so poudarili še razumevanje in dojemanje domov za starejše občane. Pri tem so predlagali, da se institucionalna oskrba loči na domove za starejše, kjer bi prebivali bolj zdravi in vitalnejši stanovalci, in na negovalne ustanove, ki bi bili namenjeni tistim, ki potrebujejo zahtevnejšo zdravstveno nego. »V negovalnih domovih bi poskrbeli za ustrezno nego do konca življenja, v negovalnih bolnicah pa vselej, ko to zahtevajo zdravstveni posegi,« je objasnil Boris Janez Bregant, član Strokovnega tima za razvoj ZDUS, in dodal, da je treba takoj pridobiti nove kapacitete v domovih za starejše občane. »Novi domovi morajo ustrezati normativom četrte generacije, obstoječe pa je treba urediti na način, da bo v njih omogočeno izvajanje ustrezne zdravstvene nege in varno delo vseh v primeru epidemije,« je dejal Bregant. Državni sekretar na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Cveto Uršič pa je glede domov za starejše še pojasnil, da v sodelovanju z ministrstvom za zdravje, skupnostjo socialnih zavodov in strokovno skupino oblikujejo protokol ravnanja v primeru ponovitve epidemije; obenem želijo zagotoviti dodatno izobražen in usposobljen strokoven kader ter vzpostaviti t. i. rdeče cone.

Zveza društev upokojencev Slovenije predlaga vzpostavitev negovalnih ustanov, ki bi bile namenjen tistim, ki potrebujejo zahtevnejšo zdravstveno nego.

Oktobra začetek gradnje

Škofjeloška upravna enota je v začetku avgusta izdala gradbeno dovoljenje za gradnjo doma starejših občanov v Žireh.

Mateja Rant

Žiri – »Po desetih letih prizadevanj in priprav bo tako investitor vendarle lahko začel gradnjo,« je ob tem poudaril župan Janez Žakelj, ki ga veseli, da bodo po končani gradnji starejši občani, ki dom v Žireh najbolj težko pričakujejo, lahko tudi ob pomoči zagotovljene institucionalne oskrbe na stara leta ostali v domačem kraju. V veliko pomoč investitorju pri pridobivanju potrebne dokumentacije je bila zato tudi občina.

Po pričakovanjih naj bi »prvo lopato« za začetek gradnje zasadili oktobra, je pojasnil župan. V Žireh naj bi tako v dobrem letu zrasel dom z 62 posteljami, v sklopu doma pa načrtujejo še medgeneracijski center ter možnost dnevnega varstva in oskrbe starejših na domu. »To je prvi projekt, ki smo ga pripeljali tako daleč v okviru sistema manjših domov in gerontoloških centrov v skupnosti Grozd, ki je nastal prav na našo pobudo,« je pojasnil župan. Na Gorenjskem naj bi sicer v sklopu Grozda gradili domova za starejše še v Komendi in v Železnikih. Po zagotovilih investitorja bodo imeli prednost pri sprejemu v dom občani Žirov. »Vpisovanje za sprejem se bo začelo približno pol leta pred končanjem gradnje in takrat bomo o tem posebej obsvetili vse občane, da bodo dejansko lahko deležni prednostne obravnave,« je še dejal župan. Veseli ga, da je v občini zaživel tudi projekt Prostofer, s katerim omogočajo brezplačne nujne prevoze za starejše, nadaljujejo pa se tudi aktivnosti v okviru projekta TAFFE, ki združuje starosti prijazne alpske kraje in v okviru katerega usposabljajo tudi prostovoljce za delo v domu.

k

KOMENTAR
Mateja Rant

Nova šolska normalnost

Začetek novega šolskega leta je še poln negotovosti. Načeloma je tudi šolska ministrica naklonjena vrnitvi vseh šolarjev v učilnice, a je glede tega še veliko neznank. Najpomembnejša je seveda povezana z epidemiološko sliko v državi tik pred začetkom šolskega leta, o kateri pa ta čas še vedno lahko zgolj ugibamo. Ob tem ministrica trka na vest staršev, ki morajo poskrbeti, da se bodo otroci v šole vrnili zdravi. Ravnatelji pa že zdaj izražajo skrb, da se preveč odgovornosti za zagotavljanje varnega in zdravega okolja v šolah prelaga nanje. Že vnaprej namreč opozarjajo, da se ne bodo mogli držati vseh priporočil, ki so jih zbrali v obsežni publikaciji, ki naj bi bila ravnateljem v pomoč pri načrtovanju pouka v novem šolskem letu.

Zavedati se je namreč treba, da četudi se bodo prvega septembra v šole vrnili vsi šolarji, kar je ta čas najverjetnejše, to ne bo enako, kot smo bili vajeni v preteklih letih. »Nova normalnost«, s katero so se učenci seznanili že ob koncu preteklega šolskega leta, bo krojila šolsko življenje tudi v prihodnje. A če nošenje mask na šolskih hodnikih še ne predstavlja tako velike težave, če odštejemo stroške za maske in ogromne količine odpadkov, ki jih proizvedemo na ta način, pa bo veliko težje zagotavljati vzdrževanje predpisane razdalje med učenci tudi med odmori in upoštevati omejitve pri združevanju učencev pri določenih predmetih oziroma druženju učencev na hodnikih. Zato je razumeti bojazen predsednika Združenja ravnateljic in ravnateljev osnovnega in glasbenega šolstva Slovenije Gregorja Pečana, da bodo ob morebitnem pojavu okužbe vso krivdo zvalili na vodstva šol, tako kot so ob izbruhu okužbe v domu starejših v Hrastniku s prstom pokazali predvsem na vodstvo doma.

Čeprav je do začetka pouka torej samo še dober teden, v šolah še vedno ne vedo povsem natančno, kako se bo začelo novo šolsko leto. Verjamem pa, da so želje ministrice glede začetka pouka v učilnicah iskrene in bodo otroci po počitnicah spet sedli v šolske klopi, kjer imajo vsi kolikor toliko enake možnosti za pridobivanje znanja ter socializacijskih in drugih veščin. Le malokdo si želi ponovitve izkušnje iz marca, ko so šole praktično čez noč zaprle svoja vrata. Kako kakovostno je bilo delo od doma, se bo najbrž pokazalo šele čez čas, ko bodo morali šolarji na ta način pridobljeno znanje pokazati tudi v učilnicah. Verjetno jih v šolah tudi zaradi tega v prihajajočem šolskem letu čaka še precej dela, saj bo težko nadoknaditi zamujeno, sploh če bo treba šole ob morebitnem slabšanju epidemioloških razmer znova zapirati.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Peš po Poti Triglavske Bistrice

Po dosedanjih promocijskih dnevih umirjanja prometa v dolini Vrata z zaporo državne ceste in uvajanjem javnih prevozov so letošnji partnerji v projektu ponudili doživetje doline na malce drugačen način, ki pa – s poudarkom – ostaja prijazno do narave, zanimivo in poučno.

Suzana P. Kovačič

Mojstrana – Z vstopnino v Slovenski planinski muzej so si obiskovalci v času minulega Aktivnega zelenega vikenda zagotovili brezplačno celodnevno vodenje vodnikov in še mnogo drugih aktivnosti. Partnerji v projektu so Javni zavod TNP, Slovenski planinski muzej, Občina Kranjska Gora, TD Dovje - Mojstrana in Kofler Sport.

Od zbirnega mesta pred Slovenskim planinskim muzejem so se v nedeljo z organiziranim javnim prevozom in vodniki peljali do slapa Peričnik, šli po obnovljeni poti tudi do zgornjega slapu, od tam pa nadaljevali pohod do konca doline Vrata. V Aljaževem domu je bil postanek za okrepčilo in animacijo za otroke. Z organiziranim prevozom so se popoldne vrnili v Mojstrano in si ogledali še muzej.

Pot Triglavske Bistrice odkriva naravne lepote, kar so udeležencem lepo predstavili vodniki Anita Kofler, Barbara Rozman in Jernej Legat. Na sliki so nove informacijske table.

Enajstletna Lucija Vita Nose iz Ljubljane je povedala, da so na družinskih počitnicah v Kranjski Gori, ker pa so videli objavo za Aktivni zeleni vikend, so se odločili, da se ga udeležijo. »Prvič sem bila na tej pešpoti. Najbolj mi je bil všeč slap Peričnik in varovani vzpon pri Aljaževem domu,« je povedala. Barbara Pogačnik iz Ljubljane je dejala, da je treba otroke kdaj odmakniti od »Instagram sličic« in jim pokazati, da je gibanje in učenje varne hoje v naravi ter sobivanje z njo ravno tako »frajersko«. Poudarila je, da promet tako lepi dolini škodi in da so vse niti v rokah odločevalcev, da se kot alternativa uvede javni prevoz. Med udeleženci je bila tudi domačinka Jana Bergant. Kot je povedala, kam visoko več ne zmore, takšen pohod ob Triglavski Bistrici bolj po ravnem pa ji dobro dene. Projekt umirjanja prometa podpira. Iz Kovorja sta zakonca Angelca in Milan Zupan. »V Vratih sva že bila, a vedno z avtom, ker sva šla na Triglav. Želela sva prehoditi to pot in lahko poveva, da čudovitih Galerij (obsežnih previsov) s ceste ne vidiš.« Zupanova sta bila navdušena nad obnovljeno potjo do slapa Peričnik, pri zgornjem slapu prej še nista bila. »Enkratno je bilo tudi vodenje, veliko sva izvedela,« sta sklenila in se pridružila tistim, ki se trudijo za omejitev prometa.

Cilj je, da bi obiskovalci v dolino Vrata dostopali samo peš, s kolesom ali pa javnim prevozom, ki je bil organiziran ob Aktivnem zelenem vikendu – tudi z e-avtomobilom Slovenskega planinskega muzeja. Na sliki je skupina udeležencev Aktivnega zelenega vikenda.

Kranjskogorski podžupan Bogdan Janša, ki si s partnerji v projektu prizadeva, da bi promet v dolino omejili, je povedal: »Ne glede na to, da je bila vremenska situacija nepredvidljiva, smo z obiskom akcije zadovoljni in jo bomo ponovili 12. in 13. septembra. Cilj pa ostaja: da ta gordijski vozel umirjanja prometa v dolino Vrata spravimo na skupni imenovalec, z omejitvijo števila vozil, dodatnimi parkirišči v Mojstrani ter dostopom v dolino z javnim prevozom. Cesta je državna, zato bo občinski svet predvidoma na naslednji seji na Vlado RS naslovil pobudo za njeno prekategorizacijo. Potekajo dogovori med državo in občino, da se cesta pred predajo v celoti asfaltira. Končni, trajnostni cilj projekta s poudarkom na ohranitvi narave pa je, da se v dolino dostopa samo peš, s kolesom ali javnim prevozom; izjema bodo ostali lastniki parcel in objektov, gorska reševalna služba, oskrbovanje planinskih koč.«

Z letošnjo akcijo zaključujejo triletni cikel ozaveščanja obiskovalcev z različnimi primeri umirjanja prometa. Novi koronavirus je upravne postopke upočasnil, še zmeraj pa po Janševih besedah ostaja cilj, da najkasneje do leta 2022 vzpostavijo nov režim.

Razstava tihožitij in krajinskih slik

Ana Šubic

Železniki – V Galeriji Muzeja Železniki je ta čas na ogled pregledna slikarska razstava Antona Benedika iz Knap v Selški dolini. Šestdesetletni ljubiteljski slikar se slikarstvu bolj posveča zadnjih 21 let. Znanje je sprva pridobival pri akademski slikarki Metki Gosar, kasneje pa tudi v slikarski šoli Save Sovreta. Na ogled je postavil akrilne slike iz obdobja zadnjih petih let; gre za tihožitja in pokrajinske motive, npr. Bled, Bohinj, Bukovico, Ratitovec, Triglav ... »Benedik s svojimi deli kaže na razumevanje in obvladovanje posameznih žanrov v umetnosti ter z vsakim obdobjem bolj tudi na razumevanje povezav posameznih likovnih elementov, kot so linija, barva in prostor, in njihovo spojenost v dovršeno celoto,« je ob razstavi zapisala umetnostna zgodovinarka Saša Bučan. Benedikovo slikarstvo je po njenem na stopnji upodabljanja realnega, korektno mu uspeva tudi ustvarjanje optične iluzije oz. tridimenzionalnega učinka. »Zagotovo je avtorjeva največja moč v raznovrstnih tihožitjih, kjer njegovo ostro in natančno oko in potrpežljiva mirna roka ustvarita predmetni svet, kjer tudi s poznavanjem svetlobnih učinkov doseže občutenje možnosti dotika naših rok z videnim,« je še poudarila.

Razstava Antona Benedika bo v muzejski galeriji v Železnikih odprta do 14. septembra. / Foto: Simon Benedičič

Že tretji ponatis jeseniške pohodniške karte

Pohodniška karta Jesenic je prava uspešnica. Vključuje predloge za različno zahtevne izlete po hribih in ravninah jeseniške občine.

Urša Peternel

Jesenice – Na Jesenicah so nedavno že tretjič ponatisnili Pohodniško karto Jesenic. Ta je velika uspešnica in je postala nepogrešljiva pri domačih in tujih pohodnikih, ki se odpravijo na izlet v jeseniško občino. Karta vsebuje trase in koristne informacije nekaterih predlaganih izletov, tematskih in daljinskih poti. Od predlaganih izletov so na voljo poti različnih težavnostnih stopenj. Najdaljši in kondicijsko zahtevnejši so izleti: Vajnež – najvišji jeseniški vrh, Golica – kraljica narcis, Po samotnih pašnikih (Planina pod Golico–Jeseniška planina–sedlo Rožca–sedlo Jekelj–koča na Golici–Planina pod Golico) in Cvetlična Belska planina.

Med delno zahtevne sodijo razgledne poti Potep po Mežakli, Razgledni Španov vrh (Planina pod Golico – Španov Vrh – Pristava) in Iz mesta v hribe (Ukova – Jelenkamen – Pristava), med najbolj enostavne pa obisk soteske Vintgar in Sprehod po mestu.

Od tematskih poti so vrisane Gajškova pot, Trim steza Žerjavec, Stara rudna pot in Naravoslovna in rudarska učna pot. Zadnja je najnovejša, saj je bila lani tudi obnovljena. Od daljinskih poti, ki potekajo skozi jeseniško občino, je vrisana Slovenska planinska pot, ki poteka večinoma po grebenu Karavank; na voljo pa so tudi informacije o daljinski poti Via Alpina in na novo vzpostavljeni poti Juliana trail.

Pohodniška karta Jesenic je na voljo v TIC Jesenice ter v elektronski obliki na spletni strani www.turizem.jesenice.si. Karta, ki jo je izdala Razvojna agencija Zgornje Gorenjske, je vsebinsko, fotografsko in grafično posodobljena.

Seznam odpovedi vse daljši

Običajno pester izbor rekreativnih športnih prireditev je letos zaradi covida-19 močno okrnjen. Organizatorji, večinoma gre za društva, kjer so gonilna sila prostovoljci, z ukrepi težko zadostijo spoštovanju vseh higienskih priporočil za preprečevanje širjenja okužbe z novim koronavirusom, posledično tudi ne dobijo pozitivnega mnenja Nacionalnega inštituta za javno zdravje oziroma se odločijo, da letos v organizacijo prireditev sploh ne bodo šli.

Maja Bertoncelj

Kranj – Covid-19 je prinesel odpovedi številnih rekreativnih prireditev. Seznam tudi tistih iz železnega repertoarja, ki jih letos ne bo, je vse daljši. Nekateri organizatorji so se odločili, da zaradi zahtevnosti spoštovanja vseh higienskih priporočil za preprečevanje širjenja okužb z novim koronavirusom prireditev niti ne poskusijo organizirati, spet druge je ustavilo negativno mnenje Nacionalnega inštituta za javno zdravje (v nadaljevanju NIJZ). Nekaterim pa je uspelo pridobiti pozitivno mnenje NIJZ in so tekmovanje že ali ga še bodo organizirali.

Letos ne bo tudi tradicionalnega triatlona jeklenih v Bohinju. Štiriintrideseta izvedba je prestavljena na prihodnje leto.

Odpovedan Triatlon jeklenih, Juriš na Vršič ...

Za mnenje smo vprašali nekaj organizatorjev na Gorenjskem, ki so tekmovanje letos odpovedali. Konec avgusta bi v Bohinju moral biti tradicionalni Triatlon jeklenih Bohinj. Mnenje NIJZ je bilo dvakrat negativno, dogodek, ki je organizacijsko zahteven, se je vse bolj bližal, zato so se odločili, da ga letos ne bo, še preden so dobili dokončen odgovor NIJZ, ki je bil naposled pozitiven. »Ne želim valiti krivde na NIJZ, ker v tem ne vidim smisla. Dejstvo je, da so nam dali dvakrat negativno mnenje, v tretje pa je odgovor prišel po roku. Nismo več mogli čakati. Dejstvo je tudi, da je stanje v Sloveniji in v svetu glede covida-19 takšno, kot je. Vsak ima svoje mnenje, pravil igre pa ne moremo spreminjati. Je pa bilo s strani NIJZ veliko nelogičnih pripomb, ki so posledica nepoznavanja same prireditve. Med drugim je bilo poudarjeno, da ne zagotavljamo priporočene razdalje med gledalci ob celotni trasi pa tudi ne med tekmovalci med prehitevanjem. Prireditev letos ni veliko, inšpektorji so na terenu in odgovornost – tudi finančna – je prevelika, da bi kot prostovoljci v organizacijo šli za vsako ceno. Poleg tega ob vseh omejitvah to ne bila bila prireditev, kot smo je vajeni. Upam, da se življenje čim prej vrne v običajne tirnice in da bo prestavljena 34. izvedba triatlona lahko nemoteno potekala 28. avgusta 2021,« je pojasnil Jure Sodja, vodja tekmovanja. Letos je prekinjena tudi tradicija kolesarskih Jurišev na Vršič. Klavdija Gomboc, predsednica TD Kranjska Gora, je povedala: »Odpovedali smo tri športne prireditve: Andrejčkov tek na Vitranc, ki je bil predviden 25. junija, nato 15. avgusta Kranjskogorsko 10ko, za 5. septembra pa kolesarski Juriš na Vršič. Takšna je bila odločitev upravnega odbora društva. Glede na to, da smo znani kot dobri organizatorji dogodkov, si tega slovesa ne želimo pokvariti z vsemi omejitvami, ki veljajo, predvsem pa v občini Kranjska Gora ne želimo povzročati nikakršnih možnosti za kakršnekoli okužbe. Kot domače turistično društvo si tega ne moremo privoščiti. To je glavni razlog za našo odločitev. Kljub negativnemu mnenju NIJZ bi lahko z določenimi popravki pridobili pozitivno mnenje, a odgovornost za varnost tekmovalcev, obiskovalcev in prostovoljcev na strani organizatorja, nas, prostovoljcev, je prevelika.« Negativno mnenje so dobili tudi organizatorji Krvavec verticala. »Prireditev organiziramo na prostovoljni osnovi. Na prvo negativno mnenje smo še oddali popravek, po drugem, ko so bile zahteve za nas skoraj nemogoče, pa smo se odločili, da teka ne organiziramo. Kot so zapisali, bi se tekači verjetno prehitevali, ne bi bilo priporočljive razdalje, poleg tega bi morali ob celotni trasi zagotoviti redarstvo. Zanimivo je, da nekaterim odobrijo, drugim ne, čeprav gre za podoben format prireditev, a se s tem ne želimo obremenjevati. Z veseljem smo želeli organizirati prireditev, da se ljudje rekreirajo, ostanejo v kondiciji, kar je tudi pomembno, če slučajno zbolijo za boleznijo, kot je covid-19. Smo se pa odločili, da bo en mesec potekala virtualna tekma – in odziv je dober,« pravi Klemen Udovič iz vrst organizatorjev.

Od 320 vlog (podatki do 10. avgusta) za športne prireditve je bilo izdanih 141 pozitivnih mnenj, 128 negativnih, brez menja (soglasje NIJZ ni potrebno zaradi premajhnega števila udeležencev, omejenega pristopa – npr. na tekmah podjetja ...) pa 51.

Pomembni so ukrepi, ki jih predvidi organizator

Za pojasnila smo se obrnili tudi na Nacionalni inštitut za javno zdravje. »Javne prireditve se presojajo z vidika zagotavljanja ukrepov preprečevanja prenosa in širjenja povzročitelja covida-19 med obiskovalci. Ne presojajo se torej glede na vrsto športne aktivnosti, temveč glede na higiensko-tehnično ureditev pristopa (vhod, izhod), sanitarije, možnosti za higieno rok, ureditev čistih in nečistih poti, preprečevanje medosebnih stikov in usmerjanje gibanja obiskovalcev za zagotavljanje medosebne razdalje. Namen odloka o omejitvi oziroma prepovedi zbiranja ljudi je zmanjšati oziroma omejiti število ljudi, ki potencialno prihajajo v medosebni stik oziroma na razdaljo, manjšo od 1,5 metra, oziorma izvajajo aktivnosti, pri katerih se povzročitelj obolenja covid-19 potencialno širi na razdalji, večji kot 1,5 metra. Poudarjamo, da je treba razumeti namen odloka: vrsta športa ni pomembna, temveč pogoji/ukrepi, ki jih predvidi organizator za preprečevanje prenosa in širjenja obolenja covid-19 ob zbiranju ljudi,« so sporočili iz Centra za komuniciranje NIJZ. Kot dodajajo, negativna mnenja ne glede na vrsto prireditve podajo v primerih, ko organizator tega ne zagotavlja ali tega ne opredeli v zadostni meri. »Od 320 vlog (podatki do 10. avgusta) za športne prireditve je bilo izdanih 141 pozitivnih mnenj, 128 negativnih, brez menja (soglasje NIJZ ni potrebno zaradi premajhnega števila udeležencev, omejenega pristopa – npr. na tekmah podjetja ...) pa 51. Najpogosteje se je negativno mnenje nanašalo na nogomet, in sicer v okrog 25 odstotkih primerov, teke in pohode (15 odstotkov) in kolesarstvo (15 odstotkov),« so še pojasnili.

Morebiten nadzor na samih prireditvah izvaja Zdravstveni inšpektorat RS.

Humanitarna pomoč številnim ljudem po svetu

Suzana P. Kovačič

Ljubljana – Slovenska karitas je ob svetovnem dnevu humanitarnosti, to je 19. avgusta, opozorila, kako pomembni sta solidarnost in humanitarna pomoč številnim ljudem po svetu, ki se znajdejo v hudih in ogrožajočih stiskah. Slovenska karitas ima možnost, da se hitro odzove na vsako humanitarno krizo s pomočjo mreže mednarodne Karitas, ki ima 165 lokalnih organizacij po svetu. V prvi polovici leta 2020 je Slovenska karitas posredovala čez 92 tisoč evrov donacij za humanitarno pomoč ob pandemiji covida-19, krizi v Venezueli, katastrofi v Bejrutu, za pomoč prizadetim v konfliktu v Siriji in beguncem v Bosni in Hercegovini. Dodatno je bilo namenjenih še dobrih 31 tisoč evrov za preventivne ukrepe in blaženje posledic koronavirusa v Srbiji, Ruandi in Libanonu s pomočjo projektov, ki jih sofinancira slovensko ministrstvo za zunanje zadeve.

Začela se je rekonstrukcija ceste Dob–Turnše

Dob – Občina Domžale je v četrtek, 20. avgusta, začela prvo fazo rekonstrukcije ceste Dob–Češenik–Turnše, ki pa je hkrati tudi zadnji sklop ceste, ki jo po delih obnavljajo že nekaj let. Trasa prve faze poteka od naselja Češenik do regionalne ceste v Dobu. Kot pravijo na občini, je v projektu rekonstrukcije ceste predvidena obnova vodovoda ter morebitni drugi komunalni vodi. V času del bo promet urejen s polovično zaporo ter občasnimi popolnimi zaporami. Zaključek rekonstrukcije je predviden v mesecu novembru.

Vzdrževalna dela na pokopališču

Kranj – Ta teden so začeli izvajati vzdrževalna dela na Mestnem pokopališču Kranj. Kot pravijo na kranjski občini, bodo še letos zaključili urejanje zidu v dolžini dobrih devetdeset metrov na delu pokopališča, ki meji na stanovanjsko naselje in nakupovalni center Supernova Qlandia. Projekt bo ob ugodnih vremenskih razmerah predvidoma zaključen do konca septembra.

Taljenje železa po starodobnih postopkih

Železniki – Muzejsko društvo Železniki in njegova skupina za eksperimentalno arheologijo Štalca vabita na prikaz taljenja železa po postopkih izpred 2500 let, ki bo potekal jutri pri pošti na Češnjici. Gradnjo dveh peči bodo začeli v jutranjih urah, najbolj zanimivo pa bo spremljati njuno podiranje med 19. in 21. uro, ko bo znan tudi rezultat taljenja.

SREDNJA GOSTINSKA IN TURISTIČNA ŠOLA RADOVLJICA
KRANJSKA CESTA 24, 4240 RADOVLJICA

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA m/ž

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo ravnatelja izpolnjevati pogoje v skladu z Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 2/15 Odl.US: U-I-269/12-24 in 47/15; v nadaljevanjem besedilu: ZOFVI)

Kandidat mora imeti pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.

Predvideni začetek dela bo 1. 1. 2021.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 5 let. Za čas mandata bo z njim sklenjena pogodba o zaposlitvi na delovnem mestu ravnatelja.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev (dokazila o: izobrazbi, nazivu, opravljenem strokovnem izpitu, opravljenem ravnateljskem izpitu, delovnih izkušnjah v vzgoji in izobraževanju, potrdilo o nekaznovanosti in potrdilo sodišča, da kandidat ni v kazenskem postopku) pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov:

SVET Srednje gostinske in turistične šole Radovljica
Kranjska cesta 24
4240 Radovljica
"Prijava na razpis za ravnatelja".

Kandidat mora k prijavi priložiti program vodenja zavoda za mandatno obdobje, lahko pa predloži tudi kratek življenjepis.

Kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku.

Zaključujejo prenove šol in vrtcev

V Kranju je največja pridobitev pred novim šolskim letom dozidana in prenovljena Podružnična šola Center (Osnovna šola Simona Jenka), novi pa so tudi štirje oddelki vrtca. Potrebne obnove so potekale še na nekaterih šolah in vrtcih po Gorenjskem.

V. S., M. A., U. P., A. Š., J. P., M. R., S. K.

Kranj – Lani junija se je začela prenova vrtca in Osnovne šole Simona Jenka, PŠ Center v Kranju. Dela, ki so obsegala celovito prenovo zapuščenega degradiranega objekta, so se ta mesec končala. Mestna občina Kranj je s prenovo na Komenskega ulici 4 pridobila prostore za štiri oddelke vrtca in osem oddelkov šole, tako da objekt, ki je sestavljen iz dveh kril, vzhodnega in zahodnega, po novem omogoča vpis skupno 526 osnovnošolcev in 96 vrtčevskih otrok. V objektu Komenskega 2 je tudi med adaptacijo pouk osnovne šole potekal nemoteno, objekt Komenskega 4 pa je bil med gradnjo prazen. Srednjo ekonomsko šolo na Komenskega 4 so namreč zadnji srednješolci obiskovali leta 2007. Vrednost celotnega projekta je nekaj manj kot šest milijonov evrov, pri čemer je kranjska občina iz proračuna prispevala 1,7 milijona evrov, preostalo pa so evropska in državna sredstva. Slavnostno odprtje bo v četrtek, 27. avgusta, ob 11. uri. »Celovita prenova je velika pridobitev za občino, saj s tem rešujemo tudi prostorsko stisko v vrtcih in šolah,« pravi župan Matjaž Rakovec.

Pomembnejše investicije v kranjski občini so še na Osnovni šoli Staneta Žagarja, kjer poteka ureditev požarne varnosti in ozelenitev strehe, na Osnovni šoli Jakoba Aljaža urejajo bazen, na Osnovni šoli Stražišče pa so zamenjali del tehnološke opreme v kuhinji.

Prvega septembra se lipniški osnovnošolci vračajo v popolnoma prenovljeno stavbo in okolico Osnovne šole Staneta Žagarja Lipnica. / Foto: Gorazd Kavčič

Lipnica: zaključujejo obnovo šole

Radovljiška občina prav v teh dneh zaključuje zahtevno obnovo Osnovne šole Staneta Žagarja Lipnica. Stavbo so popolnoma energetsko sanirali ter zamenjali azbestno strešno kritino, toplotno izolirali ovoj in zamenjali stavbno pohištvo. V telovadnici so vgradili mehansko prezračevanje z rekuperacijo, uredili so varčnejšo razsvetljavo in vgradili termostatske ventile. V sklopu prenove so v kotlovnico namestili zalogovnik na lesno biomaso. Šolarji se bodo v novem šolskem letu razveselili še prenovljene velike telovadnice, ves kraj pa tudi ureditve okolice šole, dostopne ceste in parkirišča.

Vrednost obnovitvenih del znaša približno dva milijona evrov. Projekt je sofinanciran z nepovratnimi sredstvi države v skupni vrednosti 750 tisoč evrov in 106 tisoč evri brezobrestnih povratnih sredstev. Projekt obnove lipniške šole je občina izpeljala v okviru lokalnega energetskega koncepta, z njim pa zaključuje energetsko sanacijo vseh osnovnih šol in vrtcev v občini.

Prenova vrtca in Podružnične osnovne šole Simona Jenka Center v Kranju je končana, slavnostno odprtje pa bo v četrtek. / Foto: Tina Dokl

Koroška Bela: obnova strehe

V jeseniški občini je bila največja investicija na področju šol to poletje obnova strehe na t. i. sedemdesetletni šoli oziroma NOB-šoli na Koroški Beli, kjer so učilnice razrednega pouka. Projekt, vreden sto tisoč evrov, je financirala Občina Jesenice.

Bistrica pri Tržiču: poskrbeli za izolacijo

V vrtcu Deteljica v Bistrici pri Tržiču toplotno izolirajo fasado, prizidek in dodatno izolirajo še streho. Investicija je v celoti vredna nekaj čez 315 tisoč evrov. V tržiškem Vrtcu Palček v celoti sanirajo kurilnico in menjajo energent (v plinsko ogrevanje), izvedli bodo tudi določena gradbena dela, nova bosta med drugim grelnik vode in požarni načrt. Plinski priključek bo zgrajen na strošek koncesionarja, Petrola, regulator in plinomer v omarici na objektu pa je strošek Občine Tržič. Investicija je vredna nekaj čez osemdeset tisoč evrov. Med manjšimi projekti so še prenova kuhinje v OŠ Bistrica, prenova sanitarnih prostorov v Podružnični šoli Podljubelj, zamenjava oken, izolacija ... v OŠ Križe.

Poljane: gradnja prizidka k vrtcu

V občini Gorenja vas - Poljane so poleti začeli graditi prizidek k Vrtcu Agata v Poljanah. Projekt vključuje gradnjo šestih novih igralnic za potrebe vrtca pa tudi dveh nadomestnih učilnic za potrebe šole, preureditev in razširitev centralne šolske kuhinje ter ureditev dodatnega otroškega igrišča. Naložbo, vredno 2,3 milijona evrov, bodo predvidoma končali v drugi polovici prihodnjega leta in bo predstavljala pomembno pridobitev pri dolgoročnem zagotavljanju zadostnega obsega kakovostnih prostorov za varstvo in vzgojo predšolskih otrok v občini, so pojasnili na občini.

Železniki: obnova dodatnega vrtčevskega objekta

V Železnikih so končali tretjo, zadnjo fazo obnove dodatnega vrtčevskega objekta, ki se je začela spomladi. Starejšo stavbo ob Vrtcu Železniki je občina začela prenavljati predlani, v njej pa so pridobili prostor za dve skupini otrok. Letos so v okviru 140 tisoč evrov vredne investicije izdelali še fasadni ovoj, teraso, vgradili dvigalo in uredili zunanjo okolico. Poleg tega je občina med poletnimi počitnicami poskrbela za zamenjavo dotrajane strešne kritine na podružnični šoli v Sorici ter se lotila prestavitve šolske kuhinje in jedilnice v dražgoški šoli. Investicijo naj bi končali v drugi polovici oktobra.

Domžale: v prizidku bo jedilnica

Občina Domžale letošnje poletje gradi prizidek k Osnovni šoli Domžale, kjer bo prostor dobila šolska jedilnica. V njej bo po novem prostora za dvesto sedišč, s tem pa bo končana dolgoletna prostorska stiska učencev in zaposlenih na šoli. Gradnja je že povsem pri koncu, saj bodo dela predvidoma zaključena do konca avgusta. Ocenjena vrednost investicije znaša 1,3 milijona evrov.

Kranj srcu prijazna občina

Mestna občina Kranj si je prislužila certifikat Srcu prijazna občina.

Vilma Stanovnik

Kranj – Kar sedemdeset odstotkov srčnih zastojev se zgodi doma ali v službi, a le dvanajst odstotkov ljudi dobi takojšnjo pomoč, ki jo potrebuje za preživetje, preden pride nujna medicinska pomoč. Tudi zato so v kranjski občini veseli, da jim je uspelo pridobiti certifikat Srcu prijazna občina.

Občanom bo tako odslej na voljo mobilna aplikacija iHELP, s katero bodo hitreje sprožili klic na pomoč. Po dosedanjih izkušnjah se varnost uporabnika pri nadgradnji paketa Varnost 300, ki bo za občane mestne občine Kranj (MOK) brezplačna, poveča do tristo odstotkov.

»V naši občini se dobro zavedamo, kako pomembno je zagotavljati pogoje, v katerih bodo ljudje deležni čim hitrejše in čim učinkovitejše pomoči v kriznih situacijah. Z aplikacijo iHELP želimo doseči hiter in pravilen odziv ob zastoju srca, pomembno pa je tudi praktično osvežiti znanje o oživljanju, kar bomo prikazovali na seminarjih. Človek namreč stvari, ki jih ne uporablja, hitro pozabi, pomanjkanje izkušenj pa vzbuja strah. Tega si v trenutkih, ko je treba reševati življenje, ne moremo privoščiti. Zdravje je naša največja vrednota, rešiti življenje pa je neprecenljivo,« ob novi pomembni pridobitvi poudarja župan Matjaž Rakovec, ki bo certifikat Srcu prijazna občina, če bo stanje v povezavi z novim koronavirusom to dopuščalo, uradno prevzel septembra in na delavnici oživljanja skupaj s Civilno zaščito MOK preveril, kako poteka usposabljanje.

Za tiste občane, ki ne uporabljajo mobilnih telefonov, bo na voljo iHELP zdravstvena kartica, na kateri bodo ob njihovi privolitvi na enem mestu zbrani podatki o krvni skupini, alergijah, ogrožajoči bolezni, nujnih kontaktih in podobno. Kartica je priročna, ker nudi reševalcem in zdravnikom nujne informacije o poškodovancu.

Dnevi odprtih vrat brez gorenjskih kmetij

Kranj – Od sobote, 22. avgusta, do nedelje, 30. avgusta, potekajo Dnevi odprtih vrat slovenskih kmetij in podeželskih projektov. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano želi na ta način predstaviti javnosti uspešne zgodbe (naložbe) slovenskega podeželja, za katere je denar prispevala tudi Evropska unija. Predstavilo se bo enaindvajset kmetij in projektov, med njimi pa ni nobene s širšega gorenjskega območja.

Sanacija »dežele jaškov«

Občina Medvode je pristopila k težko pričakovani sanaciji ceste Rakovnik–Goričane. V teku je tudi obnova še nekaterih drugih poškodovanih odsekov cest v občini.

Maja Bertoncelj

Medvode – Na slabo stanje ceste Rakovnik–Goričane krajani opozarjajo že dolgo. Voznikom nevšečnosti povzročajo jaški. Občina Medvode bo cesto sanirala.

»Zavedamo se pereče problematike in nevšečnosti, ki jih voznikom povzročajo jaški. Problem je gravitacijska kanalizacija, ki poteka zelo globoko pod cesto, in sicer v globini od 3,50 do 7,50 metra. Jaški so ostali na višini, cesta pa se je posedla. Kanalizacija se je na tem območju gradila v letu 1988, gradilo pa jo je podjetje SCT. Ker so ureditev ceste kot eno izmed najpomembnejših prioritet na tem območju večkrat poudarjale tako krajevne skupnosti kot tudi veliko število občanov, se trudimo, da s prerazporeditvami proračunskih sredstev v čim krajšem času zagotovimo sredstva za njeno celotno sanacijo,« pojasnjujejo na Občini Medvode. V proračunu za leto 2020 je za sanacijo zagotovljenih 150 tisoč evrov. V juliju so objavili javno naročilo za prvi del sanacije v dolžini štiristo metrov. Izbran je bil izvajalec KPL, ki je oddal najnižjo ponudbo v vrednosti slabih 108 tisoč evrov. Kot so povedali na občini, se bodo dela predvidoma izvedla jeseni. Pred kratkim so objavili še javno naročilo za drugo fazo projekta – za sanacijo še nadaljnjih devetsto metrov cestišča. Prva in druga faza tako obsegata sanacijo okrog 1300 metrov ceste, kar predstavlja obnovo skozi celotni naselji Rakovnik in Goričane. Terminski plan druge faze bo odvisen od poteka javnega naročila in vrednosti projektnih ponudb.

Problem ceste Rakovnik–Goričane je gravitacijska kanalizacija, ki poteka zelo globoko pod cesto. Jaški so ostali na višini, cesta pa se je posedla. Kanalizacija se je na tem območju gradila v letu 1988.

Na območju občine Medvode so že v teku tudi sanacije na nekaterih drugih odsekih cest. Začela se je obnova cestišč na relacijah Sora–Topol, Seničica–Medno in Tacen–Brezovec. Načrtujejo pa še asfaltiranje javne poti na Topolu ter sanaciji usada v Smledniku in plazu na Topolu. Dela intenzivno potekajo tudi v okviru projekta Čisto zate.

Za sanacijo dve ponudbi

Na razpis za sanacijo pobočja nad naseljem Na plavžu je Občina Železniki prejela dve ponudbi, vredni več kot 650 tisoč evrov. Na pogodbo okoljskega ministrstva o sofinanciranju še čakajo.

Ana Šubic

Železniki – V Železnikih so že začeli postopke za izvedbo sanacije pobočja nad hišami v naselju Na Plavžu, kjer so že vrsto let priča padanju kamenja, januarja letos pa je prišlo do večjega skalnega podora. Sanacija bo velik finančni zalogaj, zato se Občina nadeja pomoči države. Kot je pojasnil občinski svetovalec za komunalno dejavnost Rok Pintar, pogodbe okoljskega ministrstva o sofinanciranju sicer še niso prejeli, a so v želji po čimprejšnjem začetku del že izvedli postopek javnega naročila, ki bo končan z izborom izvajalca in podpisom pogodbe, do česar bo prišlo takoj po prejemu pogodbe o državnem sofinanciranju.

Za varovanje je predvidena izvedba štirih podajno-lovilnih sistemov v skupni dolžini 426 metrov.

V času javnega razpisa so predhodne oglede na terenu opravili štirje ponudniki, a so na koncu na občini prejeli le dve ponudbi, kar je po mnenju Pintarja verjetno posledica zahtevnosti izvedbe in kratkih rokov izvedbe. Zaključek del so namreč predvideli sredi novembra. Obe ponudbi sta popolni, vredni pa sta 657 in 661 tisoč evrov (vključno z DDV).

»Gre za prvo fazo načrtovane celovite zaščite Gorenjega konca pred padajočimi skalami. V prvi fazi bo v celoti izvedena spodnja linija ograj na odseku med objekti Na Plavžu 1 do Na Plavžu 77,« je pojasnil Pintar in dodal, da so na tem odseku ekstremno ogroženi (pretežno) stanovanjski objekti, številni so del registrirane kulturne dediščine, v vrzeli med hišami pa je ogrožena tudi državna cesta. »Za varovanje je predvidena izvedba štirih podajno-lovilnih sistemov v skupni dolžini 426 metrov. Predvideno je fiksiranje najbolj nevarnih obstalih skal in večjih labilnih lesenih debel na pobočju. Odstranili bodo grmičevje, manjše drevje in drevesa na predvidenem poteku ograj, izvedli dostopno pot do območij vgradnje, objekte, ki ležijo pod območjem izvedbe del, pa bodo predhodno zaščitili z lahko lovilno palisado višine dva metra,« je še razložil.

Poznopoletna Loka še bolj pisana

Z dogodkom Diskölökali in standup večerom se danes začenja sklop prireditev, ki so jih v Škofji Loki pripravili v okviru vsakoletnega festivala Pisana Loka.

Mateja Rant

Škofja Loka – Škofja Loka je tudi letošnje poletje kljub spremenjenim razmeram, ki so posledica epidemije novega koronavirusa, živa in živahna in taka bo tudi v prihodnjih dneh. A to, da bodo tudi letos izvedli festival Pisana Loka, po besedah župana Tineta Radinje ni samo po sebi umevno. Pri dogodku se namreč vsako leto združi veliko škofjeloških društev, organizacij in zavodov, ki poskrbijo za pester kulturni utrip mesta. »Če bi bili to zunanji organizatorji, se verjetno v letošnjih spremenjenih okoliščinah, ki pred organizatorje dogodkov postavljajo precejšnje ovire, ne bi odzvali v tako v velikem številu. Tako pa nam je kljub epidemiji in omejitvam, ki veljajo, uspelo sestaviti izjemen program,« je poudaril župan.

V zvezi s festivalom je župan Radinja poudaril predvsem njegovo raznolikost in razpršenost po različnih zunanjih prizoriščih. »Letos nam je uspelo najti še nova zunanja prizorišča, nekatere dogodke pa bo mogoče spremljati tudi v neposrednem prenosu prek spleta.« Veseli ga, da se je Pisana Loka v vseh teh letih razvila v izjemen festival zabavnih, a kljub temu kakovostnih vsebin, ki ponuja glasbene dogodke, predstave, delavnice in večerne koncerte, ki jih je označil za smetano celotnega festivala. »Prisluhniti bo mogoče raznolikim glasbenim zvrstem, v Škofjo Loko prihajajo zveneča imena slovenske glasbe.« Glavno sporočilo festivala zato vidi v tem, da če se vsi skupaj res potrudijo, je mogoče tudi v težjih okoliščinah pripraviti kakovosten program.

Pisano Loko bo danes odprl dogodek Diskölökali – spletna različica med mladimi zelo priljubljene Diskölöke, ki se bo prek video povezave odvijala na socialnem omrežju Facebook in se predvajala tudi na ekranih škofjeloških gostinskih lokalov. »V duhu trenutne zdravstvene situacije so organizatorji tako poskrbeli za alternativno izvedbo prireditve, s tem pa bodo popestrili tudi ponudbo lokalnih gostincev,« je pojasnila glavna koordinatorica prireditev Pisane Loke Jana Fojkar. Za izdatno dozo smeha pa bodo nocoj na Cankarjevem trgu poskrbeli trije standup komiki: Boštjan Gorenc - Pižama, Sašo Stare in Rok Bohinc. Koncertni spored festivala bo v nedeljo na Loškem gradu odprl Vlado Kreslin, ki se mu bo na odru pridružil multiinstrumentalist Iztok Cergol. Po dnevu premora bodo v torek na festivalu gostili domačina Canegatta s projektom Nevergreen brothers in mešanico zimzelenih skladb, Škofja Loka pa se bo odela v pliš z zasedbo Pliš, s katero bo nastopil tudi gost večera Jose. Ljubiteljem klasične in ljudske glasbe bo namenjen četrtek, 27. avgust, ko bodo na Trgu pod gradom zazveneli zvoki grlenega petja zbora Grlenice pod taktirko Zvezdane Novakovič. Večer bosta zaokrožili Katarina Tominec in Lucija Čemažar z romantično glasbo za violino in klavir v Nunski cerkvi. Dva od glasbenih vrhuncev se obetata zadnji avgustovski konec tedna, je napovedala Jana Fojkar. V petek bo nastopila ena najpriljubljenejših slovenskih rokovskih zasedb Dan D, ki se po sedmih letih vrača na Loški grad, v soboto pa bodo festival sklenili Prismojeni profesorji bluesa v Šolski ulici, kjer se bo prav ta dan začel projekt Odprta ulica. V petek, 28. avgusta, bodo Trg pod gradom zavzele Slam zverine, ki bodo na nekonvencionalen način posredovale avtorsko poezijo mladih ustvarjalcev. Pestro ponudbo so pripravili še za najmlajše in mlade po duši, obljublja Jana Fojkar. Med drugim se bodo lahko odpravili po sledeh ruske mafije ali se udeležili delavnice animiranega filma.

tyl4sports
BELJAK/VILLACH - zaposlimo
MEHANIKA ZA KOLESA m/ž
(Fahrradmechaniker)
PRODAJALCA KOLES m/ž
(Fahrradverkäufer)
Spadamo med vodilne ponudnike koles in kolesarske opreme na avstrijskem Koroškem. Ustrezne delovne izkušnje (tudi s področja električnih koles) so prednost, niso pa pogoj. Plača po kolektivni pogodbi, v primeru boljše kvalifikacije tudi več. Delo za polni oz. polovični delovni čas - po dogovoru. Prosimo, javite se nam v nemščini na: **office@tyl4sports.at** ali tel. **+43 4242 34999**
tyl4sports GmbH, Karawankenweg 34, A-9500 Beljak/Villach

SeWol GmbH
A-9132 Gallizien/Galicija, Wildenstein 9
tel.: +43 4221 2225
GSM: +43 664 45 94 808
office@sewol.at • www.sewol.at

Zaradi vse večjega povpraševnja po naših izdelkih zaposlimo
DELAVCA V PROIZVODNJI m/ž
(Produktionsmitarbeiter/In)
Vaš profil: • izobrazba lesarske smeri (tesar itn...) • sposobnost delati na industrijskih strojih • veselje do dela z lesom • smiselno, hitro in točno delo • osnovno znanje nemščine
Nudimo vam: • dobro delovno vzdušje v sklopu družinskega podjetja • delo za nedoločen čas • bruto plača 12,59 EUR na uro, 14 plač letno

Balinarji pred novo sezono

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Do razpisanega roka je tekmovalna komisija Balinarske zveze Slovenije prejela prijave klubov za tekmovanje v državnih ligah za novo sezono.

Tako bodo v super ligi nastopale ekipe Skala Sežana, Trata Škofja Loka, Agrochem Hrast Kobjeglava, Zabiče, Krim Ljubljana, Ilirska Bistrica, Marjetica Koper, Postojna, Aikea Antena Portorož in Velenje Premogovnik.

V ženski prvi ligi bodo nastopali Krim Ljubljana, Agrochem Hrast Kobjeglava, Bistrica, Kolektor Idrija, Šiška Ljubljana, Pivka Oro Met, Deskle in Milje, v moški prvi ligi pa Planina Kranj, Logatec, Sloga Sneberje, Čirče VAN-DEN, Orlek Oro Met Pivka, Cesta, Center Kranj, Jadran Izola, Gradna GIK Obrov, Mengeš Rakoll in Košana.

V drugi ligi – zahod bodo nastopale ekipe Nanos, Planina Ajdovščina, Jadran Hrpelje – Kozina, Goriška brda, Tabor Ozeljan, Kolektor Idrija, Cerkniško jezero, Pliskovica, Videm Košana, Katarina Novokračine in Kozlek Kuteževo, v drugi ligi – vzhod pa Tržič AC Žepič, Bistrica, Rogovila Tele TV, Trata mladi, Rogaška Crystal, Sodražica, Budničar, Zarja in Krško. Vodstvo Balinarskega kluba Jesenice se je zaradi kadrovskih težav odpovedalo nastopu v drugi ligi – vzhod. Prvi krog tekmovanja v prvih in drugih ligah bo predvidoma na sporedu zadnji avgustovski konec tedna.

Minulo soboto se je začela tudi nova reprezentančna balinarska sezona. Tri reprezentančne dvojice so nastopile na močnem turnirju v Hrpeljah. V finalu sta Tadej Premru in Damjan Sofronievski brez težav premagala Simona Možino in Tea Collorija z rezultatom 13 : 0.

Od danes do nedelje pa bosta ženska in moška balinarska reprezentanca opravili prve daljše priprave v letošnjem koledarskem letu. Dekleta se bodo zbrala v Ljubljani, fantje pa v Škofji Loki.

Domžalski nogometaši na domačem igrišču

Domžale, Kranj – Ta konec tedna se začenjajo tekme tudi v prvi slovenski nogometni ligi, kot kaže, pa bodo odigrali le tri tekme. Ekipa Domžal se bo jutri ob 19. uri na domači zelenici pomerila z ekipo Brava. V drugi SNL je na sporedu tretji krog. Nogometaši Triglava jutri gostujejo pri ekipi Vitanest Bilje. Na gostovanje v Brežice odhaja Kalcer Radomlje, Roltek Dob pa bo jutri ob 17. uri gostil ekipo Jadran Dekani. V tretji SNL – zahod bo jutri ob 17. uri Tinex Šenčur gostil Šobec Lesce, Sava Kranj bo gostila ekipo Postojne, Žiri pa Ilirijo 1911. Nogometaši Škofje Loka bodo tekmo z ekipo Brinje Grosuplje odigrali v nedeljo. Tekma v Puštalu se bo začela ob 17. uri. Minulo nedeljo pa so tekmo četrtega kroga nogometnega pokala Medobčinske nogometne zveze Gorenjske odigrali nogometaši Bohinja in Bleda Hirterja. Končala se jez zmago ekipe Bohinja z 2 : 1. V sredo pa sta si nasproti stala še Tinex Šenčur in Britof. Prvi je bil boljši kar z 9 : 0.

Kolesarji na evropsko prvenstvo

Kranj – Naše reprezentance od mladincev do članov se bodo med 24. in 28. avgustom udeležile evropskega prvenstva v cestnem kolesarstvu v Plouayu v Franciji. Vodja odprave in selektor reprezentance do 23 let Martin Hvastija bo na pot odpeljal 29 kolesarjev in kolesark. Med njimi je več Gorenjk in Gorenjcev, Kolesarki klub Kranj pa zastopata Nik Čemažar in Jaka Primožič, ki bosta nastopila v konkurenci mlajših članov do 23 let, ter Luka Ziherl, ki bo nastopil med mladinci. Prvenstvo se bo v ponedeljek začelo z vožnjo na čas in v petek končalo z obračuni mladincev. Cestna dirka v kategoriji elite za moške bo v sredo ob 12. uri, na njej pa bodo Slovenijo zastopali Marko Kump, Gašper Katrašnik, David Per, Rok Korošec, Tilen Finkšt, Marko Pavlič, Žiga Ručigaj in Matej Mugerli. Jan Tratnik bo prvi dan prvenstva nastopil v vožnji na čas. V najmočnejši ženski konkurenci bodo nastopile Urška Žigart, Eugenija Bujak, Urša Pintar in Špela Kern. Na dirki se bodo pomerile v četrtek ob 13. uri.

Jutri tretja dirka Pokala polanskih puklov

Gorenja vas – Športno društvo Sv. Urban bo jutri, v soboto, organizator tretje letošnje kolesarske dirke za Pokal polanskih puklov. Start bo ob 10. uri v Todražu na parkirišču Rudnika Žirovski vrh, cilj pa pred lovsko kočo na Javorču, kjer bo tudi razglasitev rezultatov. Vožnja od startnega prostora do letečega starta v Gorenji vasi ni tekmovalnega značaja. Pred začetkom vzpona v Gorenji vasi (križišče Javorč – pokopališče) bo leteči start, kjer se bo dirka odprla. Celotna proga je dolga deset kilometrov, vzpon pa 7,4 kilometra. Proga je v celoti asfaltirana. Prvič se je moč prijaviti tudi po spletu.

Na edini tekmi s tremi cilji

Ta konec tedna bosta v Wisli na Poljskem edini tekmi poletne velike nagrade za smučarske skakalce v tej sezoni. Nastopilo bo sedem Slovencev. Na treningih je izstopal Anže Lanišek.

Maja Bertoncelj

Kranj – Covid-19 je dodobra spremenil tudi koledar poletnih tekem smučarskih skakalcev. Za dekleti je že edina tekma v Frenštatu, fantje pa bodo ta konec tedna skakali na dveh v Wisli na Poljskem, ki sta edini ostali v koledarju, druge so bile odpovedane.

Več o trenutni pripravljenosti in pričakovanjih slovenskega tabora so povedali po torkovem dopoldanskem treningu na skakalnici v Kranju. Gorazd Bertoncelj, glavni trener A-reprezentance, je razkril imena sedmerice, ki je včeraj odšla na pot na Poljsko. To so Anže Lanišek, Timi Zajc, Peter Prevc in Žiga Jelar iz A-ekipe, Rok Justin in Lovro Kos iz B-ekipe ter Jan Bombek, ki je član mlade A-ekipe. »Pričakovanja v Wisli niso samo rezultatske narave. Imamo tri splošne cilje. Prvi je nivo trenutne pripravljenosti glede na konkurenco, drugi preverjanje tekmovalne opreme, saj je nekaj sprememb v tekmovalnih pravilih, tretji pa, da se prilagodimo, navadimo novega režima, protokola na samem prizorišču,« je pojasnil Bertoncelj, ki pravi, da je na treningih najboljšo pripravljenost kazal Anže Lanišek. »Počutim se dobro. Tekma bo tista, ki bo pokazala, kje smo in kje nismo. Se pa že zelo veselim Wisle, da se dokončno dorečejo vsa pravila glede zagozd, čevljev, karbonov okrog čevlja, dresov in podobno, da bomo potem lahko šli mirno v zimo, točno vedeli, kaj moramo delati,« je dejal Lanišek, član SSK Mengeš. Nastopa na Poljskem se veselijo tudi drugi trije Gorenjci v ekipi. Peter Prevc (SK Triglav) je povedal, da se občutki menjajo iz tedna v teden in da bo tekma tista, ki bo dala najboljšo primerjavo s konkurenco. »V zadnjih tednih sem se posvetil gibljivosti in tehniki. Nisem želel preveč na hitro napredovati. Wisla je edino prizorišče v tem poletju. Če bom dosegel dober rezultat, me to ne bo motilo, če dobrega rezultata ne bo, bi si želel še kakšne tekme več. So pa poletne tekme dobre, da se prekine rutina treningov in da tudi vidiš, kje si.« S trenutno pripravljenostjo je zadovoljen Žiga Jelar (SK Triglav Kranj), ki je pojasnil: »Za zdaj je pripravljenost dobra. Občutke s konca zime sem prenesel v poletje – in to je tisto, kar sem si najbolj želel. Malenkosti moramo še popraviti, rezerve so še v opremi, kjer je kar nekaj negotovosti zaradi novih pravil. Verjamem, da ko se še to vse reši, bomo zelo močni kot ekipa tudi pozimi.« Jelar je letošnje poletje izdal že svojo drugo pesem in videospot, nismo pa ga videli na kolesarskih in tekaških tekmah. »Letos sem s kolesom le med karanteno naredil malce daljšo turo po občini. To je bil edini dan, ko sem se odločil za kolo. Imel sem veliko manj težav s kolenom in mi ni bilo treba vključevati drugih treningov. Tudi teka je bilo manj,« je pojasnil. Rok Justin je vesel, da se mu je uspelo uvrstiti v ekipo za Wislo: »Ne nazadnje se trenira za to, da se v reprezentanci, kot je naša, pride v ekipo za tekmo. Dobro bo, da se to obdobje brez tekem končno prekine in da se znova preizkusimo v mednarodni konkurenci. Želim si, da bi v Wisli prikazal dobre skoke, kaj bo to pomenilo rezultatsko, pa bomo videli, ko se številke seštejejo,« pravi član SD Stol.

Prva tekma v Wisli bo jutri, druga v nedeljo, obakrat z začetkom ob 17.30.

Najboljšo pripravljenost med slovenskimi orli na treningih trenutno kaže Anže Lanišek, ki pravi, da se Wisle veseli tudi zato, da se dorečejo vsa pravila glede opreme. / Foto: Tina Dokl

Športni plezalci na prvo tekmo

Naša reprezentanca v športnem plezanju bo ta konec tedna nastopila na prvi letošnji mednarodni tekmi v Brianconu.

Vilma Stanovnik

Kranj – Zaradi epidemije covida-19 so se letos načrti slovenske reprezentance v športnem plezanju zelo spremenili. Najprej so do konca julija odpadla vsa domača in mednarodna tekmovanja najvišje ravni, nato pa je Mednarodna zveza za športno plezanje le sporočila, da bi se lahko svetovni pokal začel konec avgusta. Tako bo ta konec tedna prva tekma v Brianconu v Franciji, športne plezalke in plezalci pa se bodo pomerili v težavnosti.

Od naših bodo na tekmi nastopili Janja Garnbret, Tjaša Kalan, Vita Lukan, Lucija Tarkuš, Tjaša Slemenšek in Lana Skušek med dekleti ter Martin Bergant, Luka Potočar, Milan Preskar, Domen Škofic in Žiga Zajc med fanti.

Janja Garnbret je lani v Brianconu osvojila drugo mesto, v finalu sta plezali še Mia Krampl, ki je bila četrta, in Vita Lukan, ki je osvojila sedmo mesto. Domen Škofic je bil sedmi.

Člani reprezentance so v zadnjem obdobju opravili kar nekaj skupnih treningov in priprav doma, v Kranju, Ljubljani in Šmartnem pri Litiji, pa tudi v avstrijskem Innsbrucku. Priprave so po besedah trenerja in selektorja slovenske reprezentance v športnem plezanju Gorazda Hrena izkoristili tudi za izbore in oblikovanje končne ekipe. »Na tekmo se odpravljamo sicer v močni in številni ekipi, a jo bosta vseeno izpustili svetovna podprvakinja Mia Krampl, ki se zaradi priprav na olimpijske igre letos posveča predvsem treningu balvanov in hitrosti, ter evropska prvakinja Lučka Rakovec, ki se po krajšem odmoru šele vrača v redni proces treninga. Tekmovalni premor je bil sicer dolg, a vzdušje v ekipi je dobro in vsi so že željni tekmovanja, tako da pričakujem dobro tekmo in upam, da zaradi trenutnih razmer ne bo kaj dosti drugačna, kot smo vajeni,« je pred odhodom v Francijo povedal selektor Hren.

Naša najmočnejša ekipa, v kateri je tudi odličen gorenjski športni plezalec Domen Škofic, bo ta konec tedna nastopila v Franciji. / Foto: Gorazd Kavčič

Zadovoljni s turistično sezono

Slovenci znova odkrivajo lepote svojih krajev, k temu jih spodbujajo tudi turistični boni. V največjih gorenjskih turističnih krajih so zadovoljni s sedanjim potekom poletne sezone.

M. R., S. K., M. A.

Kranjska Gora: v teh dneh polno zasedena

Elizabeta Skumavc iz Turizma Kranjska Gora je sporočila, da povpraševanja in rezervacije na destinaciji Kranjska Gora v večini prihajajo od slovenskih gostov, nekaj rezervacij predvsem tujih gostov je ostalo še iz časov pred epidemijo. Med tujimi je bilo junija največ gostov iz nemško govorečih držav in Čehov, zaznali so porast madžarskih gostov.

Tudi julija so prednjačili slovenski gostje (tudi z unovčenjem turističnih bonov), sledili so gostje iz Češke, Italije, Avstrije, Madžarske, Nemčije in Nizozemske. »Glede na rezervacijski sistem in poročila turističnega gospodarstva naj bi bila zasedenost prenočitvenih kapacitet (sob in apartmajev) okoli 97-odstotna. Ob koncih tedna pa je praktično polna zasedenost in brez vnaprejšnje rezervacije je težko dobiti prosto zasebno ali hotelsko sobo oz. apartma. Julija je bilo na destinaciji približno 125 tisoč nočitev; v hotelih v povprečju gostje ostanejo tri dni, v apartmajih v povprečju štiri dni,« je ponazorila sogovornica. Slovenski gosti so v preteklosti v Kranjski Gori predstavljali okoli 35 odstotkov vseh gostov, letos okoli osemdeset odstotkov. »Slovenski gost je specifičen, na dopustu želi izkusiti čim več novih, nenavadnih in drugačnih aktivnosti. V Turizmu Kranjska Gora zato posvečamo posebno pozornost razvoju produktov in paketov, ki obiskovalce navdušijo, kot so kolesarske enoslednice, ferate, gozdni velnes, padalstvo, gorsko e-kolesarstvo, golf, ribištvo, gorski tek, kulinarika na drugačen način ...« je sklenila Elizabeta Skumavc in dodala še podatek, da so imeli julija v dveh kampih in glampingih na destinaciji skupaj približno 12 tisoč nočitev.

Za avgust predvidevajo polno zasedenost za prvih dvajset dni, nato devetdesetodstotno.

Bled: lepote Bleda znova odkrivajo Slovenci

Bled so v preteklih letih za svoj dopust izbirali predvsem gostje iz tujine, medtem ko je Slovencem večinoma predstavljal cilj za enodnevne obiske. »Zdravstvena kriza je prinesla številne spremembe, tudi v strukturi gostov na Bledu,« ugotavlja Romana Purkart iz Turizma Bled. Letos tako približno polovico gostov predstavljajo Slovenci, sledijo jim Nemci, Nizozemci, Avstrijci, Madžari in Italijani. V teh dneh je odprta večina hotelov na Bledu, zaprta ostajajo le vrata Grand Hotela Toplice z depandansami, Hotela Savica in Hotela Kompas. V hotelih, ki so odprti, pa so z obiskom lahko zadovoljni, saj je zasedenost najmanj osemdesetodstotna. »Dobro sta zasedena tudi oba glampinga in kamp, zadovoljni so ponudniki storitev in dejavnosti na prostem, pa tudi zasebni oddajalci sob.« Pri sobodajalcih se po njenih besedah najbolj pozna vpliv turističnih bonov, saj pri njih prenočujejo v glavnem slovenski gostje. »Že vse od začetka koronakrize pa na Bledu opažamo, da gostje večino rezervacij opravijo tik pred samim obiskom,« je še pojasnila Romana Purkart, ki je za pravo uspešnico letos ocenila kartico gosta Julijske Alpe, saj so v Turizmu Bled do 31. julija izdali kar 3465 kartic. Po zadnjih podatkih Občine Bled je bilo tako v letošnjem juliju na Bledu nekaj več kot 103 tisoč nočitev, od tega so bili na prvem mestu z nekaj več kot 30 tisoč nočitvami prav slovenski gostje. Lani julija je bilo na Bledu 207 tisoč nočitev, pri čemer je po besedah Romane Purkart treba upoštevati, da je bil letos julija poleg hotelov Kompas in Toplice v juliju še vedno zaprt tudi Rikli Balance. Čeprav so tradicionalne prireditve na Bledu letos odpadle, je konec tedna na Jezerski promenadi mogoče spremljati spontane poulične nastope različnih kulturnih skupin iz vse Slovenije. Pri napovedih za jesen pa so na Bledu previdni, saj bo vse odvisno od zdravstvene situacije in tudi vremena.

V Bohinju so z letošnjo poletno turistično sezono za zdaj zadovoljni. / Foto: Tina Dokl

Bohinj: za zdaj dobro kaže

V Bohinju so z letošnjo sezono slabim okoliščinam navkljub za zdaj zadovoljni. Že julija so beležili kar 85-odstotno realizacijo glede na lani, ko so v tem obdobju našteli 160 tisoč nočitev. Kot kaže, bo podobno, če ne celo bolje, tudi avgusta, je optimističen Klemen Langus, direktor Turizma Bohinj. »Za zdaj kaže dobro, sploh če nam bo naklonjeno tudi vreme, tako da računamo, da bi se lahko avgusta zelo, tja do devetdeset odstotkov, približali lanskim številkam.«

V danih okoliščinah, še pravi, dobro kaže tudi za september, v Bohinju pa računajo tudi na dejstvo, da je veliko turističnih bonov še neizkoriščenih. In ker v Bohinj tradicionalno prihajajo predvsem domači gostje – teh je letos okoli sedemdeset odstotkov, med tujci pa prevladujejo Nemci, Nizozemci in Madžari – za zdaj, če nas le prezgodaj ne bo zajelo hladno jesensko vreme, bohinjski turizem nima razlogov za pesimizem.

Rast premije in nižji dobiček

V Skupini Triglav so v letošnjem prvem polletju zbrali več premije kot v enakem lanskem obdobju, a pri tem ustvarili nekoliko manjši dobiček.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Skupina Triglav je v prvi polovici leta obračunala 673,4 milijona evrov kosmate zavarovalne premije, kar je bilo sedem odstotkov več kot lani v enakem obdobju in več od povprečne rasti na slovenskem zavarovalnem trgu, ki je bila 4-odstotna. Porast premije je dosegla na večini svojih trgov in pri vseh vrstah zavarovanja – pri zdravstvenih za 17 odstotkov, pri premoženjskih za šest ter pri življenjskih in pokojninskih zavarovanjih za tri odstotke.

Dobiček pred obdavčitvijo je znašal 40,6 milijona evrov in je bil za tri odstotke nižji kot v primerljivem lanskem obdobju. Nižji dobiček je bil predvsem posledica poslabšanja stanja na globalnih finančnih trgih in deloma tudi množičnih škodnih in enkratnih dogodkov. Naložbeni portfelj, vreden 3,3 milijarde evrov, v katerem je skoraj tri četrtine obveznic, je prinesel manjši donos kot lani.

Foto: Gorazd Kavčič

V Zavarovalnici Triglav so v torek za novega predsednika nadzornega sveta imenovali Andreja Andoljška.

»Naše poslovanje ostaja dobičkonosno in varno,« je polletne rezultate poslovanja komentiral Andrej Slapar, predsednik uprave Zavarovalnice Triglav, in dodal, da je pandemija novega koronavirusa korenito spremenila njihovo poslovanje, pri tem pa so naredili pomemben korak v smeri digitalne transformacije. V skupini ocenjujejo, da je njihov zavarovalni in naložbeni portfelj dovolj odporen za povečana tveganja, a tudi v prihodnje ekonomski in finančni učinki pandemije ostajajo negotovi. Visoka stopnja negotovosti jim tudi onemogoča napovedati, ali bodo dosegli s poslovnim načrtom predvideno vrednost premije in dobiček. Ocenjujejo, da bodo dosegli načrtovano premijo (1,2 milijarde evrov), dobiček, ki so ga načrtovali od 95 do 105 milijonov evrov, pa bo verjetno od 10 do 25 odstotkov nižji.

Subvencijo pridobili tudi v Knaufu Insulation

Simon Šubic

Škofja Loka – Med štirinajstimi razvojnimi projekti, ki so pridobila finančno spodbudo v okviru mednarodne tehnološke iniciative Eureka, je tudi projekt podjetja Knauf Insulation. Za projekt zelene strehe za zadrževanje nevihtnih voda z online modelirno aplikacijo so v škofjeloškem projektu prejeli nekaj več kot 292 tisoč evrov. Na zadnjem razpisu Eureka je bilo sicer potrjenih štirinajst projektov slovenskih prijaviteljev (skupno petnajst podjetij), med katere bo skupno šlo 4,35 milijona evrov. Uspešnost prijaviteljev je bila tridesetodstotna, saj je na razpis prispelo petdeset vlog za sofinanciranje v skupni višini 40 milijonov evrov.

V Knaufu Insulation so za Gorenjski glas potrdili uspešno prijavo na razpis. Kot so pojasnili, se bodo v okviru odobrenega projekta ukvarjali z uravnavanjem nevihtnih voda, kar lahko uspešno izvajajo s svojimi novimi sistemi zelenih streh Urbanscape. Ker sta narava in vsebina projekta v razvojni fazi, podrobnosti trenutno še ne morejo deliti z javnostjo, so dodali.

V okviru iniciative Eureka gre za subvencije, namenjene podjetjem, ki nove, inovativne produkte razvijajo v sodelovanju z vsaj enim tujim partnerjem. Slovensko gospodarsko ministrstvo izbrane projekte sofinancira z namenskim denarjem iz evropskega sklada za regionalni razvoj. Tuj partner pri projektu mora za subvencijo zaprositi v svoji državi. Načrtovani čas trajanja projekta in s tem tudi sofinanciranja je lahko največ 36 mesecev. Cilj projekta – nov ali izboljšan izdelek, storitev ali proces, ki je tržno zanimiv – mora biti na trgu dostopen najpozneje v dveh letih po koncu projekta.

Voznik umrl po prevračanju po brežini

Simon Šubic

Kranj – Gorenjski policisti so v torek na Lavtarskem Vrhu v okolici Kranja obravnavali smrt voznika, ki je glede na zbrane podatke že v ponedeljek zvečer na ovinku z lokalne ceste zapeljal po strmi brežini navzdol in po prevračanju vozila umrl. Voznika so našli v torek okoli 13. ure, bil je izven vozila.

Vozilo, ki je obrnjeno na streho pristalo na težko dostopnem terenu, približno dvesto metrov pod cesto, so kranjski poklicni gasilci s pomočjo vitla potegnili nazaj na cesto, pokojnega voznika pa prenesli do pogrebne službe. Policisti so odredili sanitarno obdukcijo, po njihovih ugotovitvah pa je bil pokojni voznik edini udeleženec v nesreči.

Na gorenjskih cestah je letos umrlo sedem oseb, enako kot v tem obdobju lani, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Udeležence so pozvali k odgovorni udeležbi v prometu in upoštevanju prometnih pravil, predvsem glede hitrosti, varnostne razdalje, strani in smeri vožnje ter ničelne stopnje alkohola. Vsi v vozilih morajo uporabljati varnostni pas, uporaba telefonov med vožnjo pa je prepovedana, so dodali.

V NLB znova podjetja svarijo pred prevaranti

Simon Šubic

Kranj – Iz NLB so v sredo poslali opozorilo, da so zaznali nov primer poskusa spletne prevare. Prevaranti poskušajo tokrat z lažnimi elektronskimi sporočili, ki jih domnevno pošilja NLB, od podjetij pridobiti občutljive podatke. »Poudarjamo, da gre za poskus prevare in da banka nikoli ne poziva k pošiljanju občutljivih podatkov prek elektronskih sporočil,« so sporočili iz banke.

Predstavili so tudi primer lažnega elektronskega sporočila. V njem piše: »Pozdravljena. Obvestilo o prejetem prilivu je priloženo. Izpolnjen in overjen obrazec z dokumentacijo pošljite na elektronski naslov: prilivi@nlb.si. Prosim, pošlji po mailu, da ne zamudimo roka. Rok je do 20.8.2020.« Sporočilo je podpisano s »svetovalka za podjetja NLB«.

»Podjetjem, ki so prejela zlonamerno elektronsko sporočilo s strani pošiljatelja, ki se lažno predstavlja v imenu svetovalke za podjetja NLB, svetujemo, da priponke ne odpirajo, podatkov v obrazec ne vnašajo in tovrstno sporočilo nemudoma pobrišejo,« še svetujejo v NLB.

Prehitro največkrat v naselju

Več kot štiri tisoč prekoračitev hitrosti so slovenski policisti obravnavali prejšnji teden med izvajanjem preventivne akcije Hitrost. Največ, okoli 2800 kršitev, so zaznali v naseljih.

Simon Šubic

Gorenjski policisti so prejšnji teden ugotovili 342 prekoračitev hitrosti. / Foto: Gorazd Kavčič

Kranj – Med preventivno akcijo, ki je potekala prejšnji teden, so slovenski policisti poostreno nadzirali hitrost vožnje, ki je še vedno med najpogostejšimi vzroki prometnih nesreč z najhujšimi posledicami. Kljub široko napovedani akciji so v sedmih dneh ugotovili kar 4184 prekoračitev hitrosti, od tega 2803 v naselju, 643 izven naselja ter 738 na hitrih cestah in avtocestah. Za 3965 prekrškov so bili izvedeni ustrezni postopki o prekršku, 219 voznikom pa so izrekli zgolj opozorila, so sporočili z generalne policijske uprave.

Tudi na Gorenjskem je veliko voznikov premočno pritiskalo na stopalo za plin, saj so gorenjski policisti prejšnji teden ugotovili 342 prekoračitev hitrosti. V 163 primerih so prehitro vožnjo brez in z asistenco policistov izmerili v naseljih, 156 kršiteljev so »ujeli« na avtocesti, 23 pa na cestah izven naselja. Simon Sušanj iz Policijske uprave Kranj je opozoril, da je bila akcija izvedena v obdobju, ko je bil promet močno povečan, zato ga tako veliko število preseneča, predvsem število prekoračitev na avtocestah. Hitrost je povezana tudi z drugimi dejavniki vožnje in je problematična takoj, ko se na cesti pojavi težava, kot so nenadno zaviranje, ovira, kolona, ovinek ipd., je poudaril in pozval voznike, naj vozijo po omejitvah.

Tudi na generalni policijski upravi poudarjajo, da je namen tovrstnih preventivnih akcij zmanjšati število prometnih nesreč in hude posledice, ki se zgodijo zaradi hitrosti. V prizadevanja za umirjeno vožnjo so se v času akcije poleg policije in agencije za varnost prometa vključile tudi legende slovenske košarke Marko Milič, Boštjan Nachbar in Sani Bečirović s pozivom: »Med športom in druženjem ne hitiš, zakaj hitiš med vožnjo?« Policija zato poziva voznike, naj upoštevajo nasvete in vožnjo vselej prilagodijo omejitvam hitrosti, razmeram v prometu ter tudi svojim psihofizičnim sposobnostim. »Predvsem pa se zavedajte, da za varnost v prometu največ lahko naredimo sami,« pravijo na policiji.

V prvih sedmih mesecih letos se je na slovenskih cestah zaradi neprilagojene hitrosti zgodilo 1499 prometnih nesreč, kar je dobrih štirinajst odstotkov manj kot lani. Policija je v tem obdobju obravnavala skupaj 187.997 kršitev voznikov cestnoprometnih predpisov, od tega dobro tretjino (64.687) s področja hitrosti. Teh je bilo zaradi zmanjšanja prometa, kar je bila posledica zajezitvenih ukrepov v času epidemije covida-19, manj kot lani v primerljivem obdobju, ko so našteli 71.584 takšnih kršitev. Kljub temu se je delež prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti med vsemi vzroki za nastanek prometnih nesreč z lanskih 16,5 odstotka zvišal na dobrih osemnajst odstotkov.

V enem dnevu padli trije kolesarji

Kranj – Gorenjski policisti so v torek obravnavali tri prometne nesreče z lažjimi telesnimi poškodbami, v vseh so bili udeleženi kolesarji. V Kranju je opoldan kolesar padel sam. »Okoliščine kažejo na prisotnost alkohola. Zaradi poškodb glave je bil zanj odrejen strokovni pregled,« so pojasnili kranjski policisti. Pozno popoldan je kolesarka v Stražišču padla zaradi vožnje preblizu roba vozišča, zvečer pa je še en kolesar padel na Trsteniku. Po ugotovitvah policije, je bila vzrok za zadnjo nesrečo neprilagojena hitrost vožnje kolesa.

Kaj se zgodi, če tovor v avtu ni pritrjen

Preskusni varnostni trk je dokazal, da premišljeno zložen in pritrjen tovor ni predstavljal nevarnosti za voznika in sovoznika, povsem drugače pa je pri nezavarovanem tovoru.

Simon Šubic

Kranj – Avto-moto zveza Slovenije (AMZS) je v sodelovanju s partnerskimi avtomobilskimi klubi izvedla zanimiv varnostni test prevoza pohištva. Z njim so želeli v času, ko se mnogi lotevajo oziroma ukvarjajo s prenovo doma, opozoriti na veliko varnostno tveganje, če tovor v avto naložimo brez razmisleka o varni vožnji. Varnostni trk avtomobila s pritrjenim in pravilno naloženim tovorom v neposredni primerjavi s trkom avtomobila, v katerem je tovor zložen po »domače« in brez uporabe potrditvenih elementov, kot so zatezni trakovi, je pokazal, da se ob nesreči ali celo zgolj ob zaviranju v sili ločnica med življenjem in smrtjo zgodi v milisekundah.

Podcenjevanje nevarnosti

Pred trgovinami s pohištvom in opremo za dom ter vrt je vsak dan znova mogoče videti neizmerno kreativnost in veliko domišljije pri reševanju prostorsko-transportnih izzivov prevoza pohištva v avtomobilu, ugotavljajo v AMZS. »V večini primerov do strehe naloženih avtomobilov žal skoraj nikoli nismo priča primerom, ki bi jih vsaj za silo lahko označili kot varno naloženo prtljago. Opažanja razkrivajo vrata omare ali celo steklene vitrine, postavljene daleč naprej v območje glave sovoznika, pa potnike, ki na nogah držijo keramični kopalniški lijak ... Vse, kar smo opazili, daje vedeti, da ljudje zelo podcenjujejo nevarnost, ki v takih primerih preži nanje«, poudarja Jure Gregorčič iz AMZS Motorevije, ki je objavila varnostni test.

Ustrezno pritrjen tovor: brez nevarnosti

Varnostni test so izvedli z identičnima serijsko izdelanima srednje velikima družinskima karavanoma z veliko prostora za prtljago – golfa pete generacije. »V en avto smo 145 kilogramov pohištvenih paketov znamke Ikea in druge drobne opreme za dom naložili pravilno z elementi za pritrjevanje, v drug avto pa enak tovor nepravilno brez ustreznega pritrjevanja. Oba golfa smo s hitrostjo 45 km/h čelno, s celotno površino prednjega dela zaleteli v togo oviro – steno,« opisuje Gregorčič.

Preskusni varnostni trk je dokazal, da premišljeno zložen in ustrezno pritrjen tovor ni predstavljal nevarnosti za voznika in sovoznika, saj noben predmet ni poletel proti prednjemu delu kabine. Preskusni lutki sta zaradi učinkovito zavarovanega tovora nesrečo prestali brez tveganja za hujše poškodbe. V nesreči bi bile možne le lažje poškodbe zaradi primarnega naleta avta v steno.

Nepritrjen tovor povzročil razdejanje

Preskusni trk golfa, v katerega je bil tovor naložen brez pravilne razporeditve glede na velikost in maso ter nepritrjen, pa je dokazal, da bi morebitna nesreča na poti od trgovine proti domu povzročila pravo razdejanje s hudimi poškodbami. V vsega 50 milisekundah po naletu se je tovor začel silovito pomikati proti prednjemu delu kabine. Sila naleta je pohištvo z vso močjo potisnila v naslonjali prednjih sedežev, ki sta bili v nesreči močno deformirani. V prednji del kabine so prileteli tudi vsi manjši nezavarovani deli tovora. Litoželezna ponev je na primer na lutki voznika povzročila obremenitev in poškodbo, ki bi bila lahko usodna. Avtomobil je bil močno poškodovan tudi znotraj kabine. »Kos pohištva, ki zadene potnika pri trku s hitrostjo 45 km/h, povzroči hude poškodbe. Za lažjo predstavo: v telo udari s tako silo, kot bi padli z osmih metrov višine na betonska tla,« je ponazoril Gregorčič.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Bil je ponosen Kamnogoričan

Dr. Lovro Toman je mož, ki je prvi izobesil slovensko zastavo. Bil je pesnik, politik, predvsem pa domoljub, ponosen na svoj rod in rojstni kraj. Rojaku so se v sredo zvečer, ob 150. obletnici njegove smrti, poklonili v Kamni Gorici.

Urša Peternel

»Lahko smo ponosni, da je bil Lovro Toman iz naše Kamne Gorice, saj je bil tudi on na to zelo ponosen,« je dejal domačin Mitja Kapus na sredini slovesnosti pod lipo v Kamni Gorici, s katero so obeležili 150. obletnico smrti rojaka dr. Lovra Tomana. Bil je politik, ustanovitelj in prvi predsednik Slovenske matice, član deželnega zbora in predstavnik Kranjske v državnem zboru na Dunaju, mož, ki je aprila 1848 na Wolfovi ulici v Ljubljani prvič izobesil slovensko zastavo, pa tudi pesnik in predvsem domoljub, goreč branitelj narodnih pravic. Rojen je bil 10. avgusta 1827 v Kamni Gorici, umrl je 15. avgusta 1870 v Avstriji, pokopan pa je v rodni Kamni Gorici.

Kot je povedal Mitja Kapus, ki je proučil Tomanovo družinsko drevo, je bil Lovro Toman rojen kot najmlajši od devetih otrok v pomembni fužinarski družini. Starša sta bila narodno zavedna, vsi otroci so bili izobraženi in so se poročali v znane družine. Po očetovi smrti, takrat je Lovro imel le devet let, so ga poslali v šolo v Ljubljano, kjer je zaključil tudi gimnazijo. Zatem je študiral pravo na Dunaju in že med študijem postajal znan pesnik in govornik, pa tudi politik. Zaradi zaprtja univerze na Dunaju je študij zaključil in doktoriral v Gradcu. Bil je natančen, pravičen, resnicoljuben, dober govornik, ga je opisal Kapus.

Bil pa je tudi pesnik, ki je prve pesmi izdal pod vzdevkom Kamnogorski. V pesmih je izražal domoljubne misli in občutja, bil pa je tudi začetnik duhovne lirike, je njegov pesniški opus opisal Jure Sinobad. A kot je opozoril, je Tomana slovenska literarna stroka povsem spregledala.

Zelo zanimivo je bilo tudi Tomanovo zasebno življenje, zlasti velika ljubezen z Josipino Urbančič Turnograjsko (1833–1854), prvo slovensko pesnico, pisateljico in skladateljico. Ko sta se spoznala, je Josipina imela le 17 let. Toman je bil tedaj študent prava, in ko se je vrnil v Gradec, sta si začela dopisovati. V treh letih sta si izmenjala več kot 1100 pisem, nekatera so imela tudi po 35 strani, je povedala ddr. Mira Delavec Touhami, raziskovalka dela in življenja Josipine Turnograjske. »Draga Josipina, vi ste meni celo življenje na glavo obrnili ...« je zaročenki napisal v enem od prvih pisem. Po besedah Mire Delavec sta prek pisem tkala tudi ljubezen do slovenskega jezika in domovine. Poročila sta se leta 1853 na gradu Turn, živela v Gradcu, a je že prvo leto po poroki Josipina umrla za posledicami ošpic in težkega poroda. Stara je bila komaj 21 let. Toman je njeno smrt dolgo objokoval in njenemu spominu posvetil številne pesmi. Leta 1863 se je preselil v Ljubljano in se poročil z Luizo Altman. Umrl je avgusta 1870 za posledicami dolgotrajne bolezni v Avstriji, a so ga prepeljali v Kamno Gorico, kjer so ga 19. avgusta 1870 tudi pokopali.

V Kamni Gorici ohranjajo spomin na znamenitega rojaka, posebej so veseli, da lastniki Tomanove rojstne hiše, družina Mohorič, tako skrbno obnavlja domačijo. Kot je v imenu lastnikov dejal Marjan Mohorič, se je v preteklosti zamenjalo več lastnikov hiše, zato žal v njej ni ostalo veliko predmetov družine Toman. Kljub temu se že vrsto let trudijo z obnovo in to bodo nadaljevali tudi v prihodnje, je zagotovil.

Ena od ohranjenih posebnosti hiše, ki spominja na družino Toman, pa je hišno znamenje nad vhodom, v trikotnik vklesan trojni križ. Ta ima lahko več pomenov, eden je tudi vera, upanje, ljubezen ... Ob tem je Jure Sinobad predlagal, da bi na pročelje rojstne hiše postavili repliko znamenja, ki je na Wolfovi v Ljubljani, in da bi na hiši ves čas vihrala slovenska zastava, ki bi bila simbol, da je bil v hiši rojen mož, ki je prvi izobesil slovensko zastavo.

Lovro Toman je bil narodno zaveden Slovenec, ki je 7. aprila 1848 v Wolfovi ulici 8 v Ljubljani prvič izobesil slovensko zastavo. Na ta dan obeležujemo dan slovenske zastave.

Lovru Tomanu so se ob 150. obletnici smrti poklonili v njegovi Kamni Gorici. / Foto: Tina Dokl

Tomanova rojstna hiša sredi Kamne Gorice; pred njo Mira Delavec Touhami kot Josipina Turnograjska in sedanji lastnik hiše Marjan Mohorič (desno), ki z veliko ljubezni in s skrbnostjo obnavlja domačijo.

Kultura

Martin Šolar z Bleda je že nekaj časa direktor Kobariškega muzeja. **Stran 14**

Zgodbe

Zakonca Anita in Grega Kofler se posvečata goram, v hribe gresta rada tudi s sinovi. **Stran 15**

MultiKulti

Maria Voglar – po sedemdesetih letih v Venezueli zdaj v domovini svojih staršev ... **Stran 16**

Od petka do petka

Predsednica DeSUS-a Aleksandra Pivec vztraja, da bo glasovanje o njeni zaupnici ponudila na izrednem kongresu stranke. / Foto: arhiv GG

Predsednik sveta stranke DeSUS Tomaž Gantar meni, da svet stranke lahko glasuje o zaupnici predsednici stranke Aleksandri Pivec. / Foto: Tina Dokl

Ustavni pravnik Andraž Teršek je umaknil ustavno pritožbo, ki jo je vložil po tajnem glasovanju v državnem zboru o svoji kandidaturi za ustavnega sodnika. / Foto: arhiv GG (Nik Jevšnik, STA)

Začasno prepovedali uporabo ventilatorjev

Simon Šubic

Začasna prepoved uporabe ventilatorjev

Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke je začasno prepovedala uporabo 46 ventilatorjev Bellavista 1000, saj obstaja sum, da bi njihova uporaba lahko pomenila tveganje za javno zdravje, je pred dnevi poročala TV Slovenija. Tovrstne ventilatorje, ki so stali skoraj 1,7 milijona evrov, imajo v bolnišnicah v Slovenj Gradcu, Mariboru, Novem mestu, Novi Gorici in Izoli, a jih do zdaj še niso uporabljali. Kot je poročala TV Slovenija, proizvajalci za delovanje ventilatorjev ne morejo jamčiti, ker so bili izdelani in prodani za kitajski trg, v času epidemije novega koronavirusa pa so bili v Slovenijo preprodani brez vednosti in sodelovanja proizvajalcev, ki zato ne vedo, ali so bili ventilatorji ustrezno transportirani, nameščeni in vzdrževani. Na zavodu za blagovne rezerve so pojasnili, je dobavitelj Gorenje zadolžen za »ustvaritev pogojev, s katerimi se zagotovi varna uporaba ventilatorjev in odgovoren poskrbeti za ustrezno namestitev ventilatorjev, ki se nanaša na prevzem, pripravo in preizkus, namestitev in zagon opreme, izobraževanje ter montažo«. Če Gorenje tega ne bo mogel zagotoviti, bodo v zavodu ustrezno ukrepali v skladu s pogodbo. V Gorenju pa pravijo, da je bil uvoznik ventilatorjev zavod za blagovne rezerve, ki je poskrbel za uvoz in prevoz opreme, sami pa so prek matičnega podjetja Hisense le pridobili ponudbo za nakup razpoložljivih ventilatorjev na Kitajskem. Obenem zagotavljajo, da so bili vsi postopki transparentni.

V torek seja sveta stranke DeSUS

Potem ko so DeSUS-ovi poslanci pozvali predsednico stranke Aleksandro Pivec k nepreklicnemu odstopu, je izvršni odbor stranke pred tednom dni sklenil, da svetu stranke predlaga sklic izrednega kongresa, na katerem bo Pivčeva ponudila glasovanje o zaupnici. Izredni kongres naj bi bil sklican še do konca leta. »Kot predsednica sem bila demokratično izvoljena na kongresu stranke, zato tudi skladno s statutom stranke pričakujem, da bo kongres odločal o morebitni nezaupnici in glasoval o novem predsedniku stranke,« je dejala Pivčeva. Predsednik sveta stranke Tomaž Gantar pa nasprotno meni, da lahko o zaupnici glasuje le svet stranke, ki se bo sestal 25. avgusta. Poslanska skupina DeSUS-a je namreč po zadnjih očitkih glede plačil ob gostovanjih po Sloveniji Pivčevo pozvala k nepreklicnemu odstopu, v nasprotnem primeru pa svetu stranke predlagala, da ji izreče nezaupnico, sicer se lahko zgodi, da bodo poslanci odšli samostojno pot oz. se odcepili od stranke. Poslanci Pivčevi tudi očitajo, da je DeSUS v času njenega vodenja postala stranka afer. Pivčeva, ki jo k odstopu pozivajo tudi nekateri pokrajinski odbori, je prepričana, da v ozadju teh afer stoji tudi prejšnji predsednik DeSUS-a Karl Erjavec.

Teršek umaknil ustavno pritožbo

Pravnik Andraž Teršek je odstopil od ustavne pritožbe, ki jo je vložil, ko ga državni zbor ni izvolil za ustavnega sodnika. Kot je pojasnil za STA, je po njegovi oceni ostalo premalo časa, da bi ustavno sodišče odločilo o njegovi pritožbi še pred potekom roka za zbiranje kandidatur za ustavnega sodnika (11. septembra), kandidatom pa ne želi postopkovno oteževati kandidatur. Teršek je ustavnemu sodišču predlagal, naj ugotovi protiustavnost določb poslovnika državnega zbora o tajnem glasovanju, razveljavi glasovanje o njegovi kandidaturi in poslancem naloži, da ponovno glasujejo. Podporo njegovi kandidaturi za ustavnega sodnika je namreč pred glasovanjem v državnem zboru napovedalo več kot 50 poslancev, na tajnem glasovanju pa je dobil le 42 glasov. Ob tem je bilo kar osem glasovnic neveljavnih, kar je bil eden od razlogov, da se je Teršek pritožil na ustavno sodišče. Po njegovem bi se morali vsi poslanci na glasovanju opredeliti bodisi za bodisi proti. Opozoril je tudi na odsotnost varovalke, da bi bilo tajno glasovanje tudi dejansko tajno. Kot sporno je ocenil tudi odločitev predsednika republike Boruta Pahorja za ponovni poziv za zbiranje kandidatur, čeprav bi lahko takoj po neuspešnem glasovanju za ustavnega sodnika predlagal enega od že prijavljenih kandidatov, tretjo osebo ali pa ponovno njega.

Prva presaditev pljuč pri otroku

V Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Ljubljana so prvič doslej izvedli presaditev pljuč pri otroku. To so izvedli v noči na soboto na 14-letni deklici s cistično fibrozo. Deklica je že drugi dan po posegu samostojno zadihala z novimi pljuči in se sedaj odlično počuti, so sporočili iz UKC Ljubljana.

Slovenci v zamejstvu (760)

Tudi v Špitalu živijo Slovenci

Jože Košnjek

med sosedi

Prav gotovo marsikdo pri nas ne ve, da živijo Slovenci tudi v Špitalu ob Dravi, v mestu, ki leži ob tej reki slabih štirideset kilometrov severozahodno nad Beljakom. Desetletja po drugi svetovni vojni se o njih skoraj ni govorilo ali pisalo, saj so bili to ljudje, ki so na koncu druge svetovne vojne zaradi strahu pred novo jugoslovansko oblastjo bežali na Koroško. Velika večina jih je odšla preko oceana v obe Ameriki, nekaj nad 300 pa jih je ostalo v Špitalu. Tu so si ustvarili družine, postavili domove.

Od tistih, ki so maja leta 1945 bežali čez Ljubelj in po začetnem Vetrinju sklenili svojo begunsko pot v Špitalu, jih ni več veliko živih. Pokopani so na špitalskem pokopališču, nekaj pa jih je našlo svoj zadnji dom v domačih krajih v Sloveniji. V Špitalu sedaj živijo potomci beguncev, večinoma rojeni v taborišču, ki pa maternega jezika svojih staršev in njihove domovine niso pozabili.

Majdi in Alojzu Starmanu – Majda je bila s priimkom Šimenc rojena leta 1937 v Podgori v občini Dol pri Ljubljani, Alojz pa leta 1933 pri Rantu v Srednjih Bitnjah –, ki sta leta 1945 kot osemletno dekle in dvanajstletni fant z domačimi bežala na Koroško in ostala v Špitalu, sem hvaležen, da sem bil preteklo nedeljo med Slovenci v Špitalu. Majda Starman, ki sem jo obiskal zaradi pisanja o njeni najnovejši knjigi Ostali smo na Koroškem, v kateri opisuje otroška leta v Sloveniji in begunska na Koroškem, me je spremljala po pokopališču med grobovi, v katerih počiva okrog 300 slovenskih beguncev, tudi njeni in moževi sorodniki in starši. Bral sem napise na nagrobnikih: Draksler, Bajda, Janhar, Čuden, Habjan, Dolinar, Novak, Starman ...

Presenečen sem bil, kako prijazno so me pozdravili pri slovenski maši v cerkvi svetega Tomaža v Edlingu, predelu Špitala. Ponosno so mi povedali, da jih je bilo dan prej, na veliki šmaren, pri maši več kot štirideset. Pripovedovali so mi svoje življenjske zgodbe in se zahvaljevali, da sem si vzel čas za obisk. Domovina kar pozablja nanje. Pel je njihov slovenski zbor, maševal pa je salezijanec Jože Andolšek, doma v Boštanju pri Sevnici, ki je od leta 1983 naprej profesor verouka na Slovenski gimnaziji v Celovcu in vodja Slovenskega pastoralnega središča v koroškem glavnem mestu. Že trideset let prihaja za vse nedelje in praznike v Špital, kjer so ga sprejeli za svojega. Gospod Jože ni le duhovnik in profesor, ampak tudi misijonar v Etiopiji, kjer so njegova glavna skrb zapuščeni, lačni in izkoriščani otroci. O trpečih v Etiopiji je z režiserjema Gerhardom Obersteinerjem in Ivanom Klaričem posnel že dva filma, zadnjega z naslovom Brezčasje senc.

Špitalski Slovenci z duhovnikom Jožetom Andolškom (tretji z desne) po nedeljski maši v cerkvi svetega Tomaža. Pred tem so se zbirali tudi v kapelici, postavljeni na območju nekdanjega taborišča.

Po svetu

Spolno nasilje

V današnjem svetu je veliko spolnega nasilja, ne le v domačem okolju, veliko ga doživljajo tudi ljudje, ki so na poti, pa ne kot običajni turisti, ampak kot migranti, ki v svetu iščejo možnosti za boljše življenje ...

Miha Naglič

Prvi primer

Navedimo najprej primer Kitajke Chen. »Chen je 28-letna kitajska državljanka. Zaposlitvena agencija v njenem rodnem kraju ji je podala obetavno ponudbo za dobro plačano delo. Skupaj z moškim iz agencije je odletela v Belgijo. Po izkrcanju z letala je ugotovila, da so ji odvzeli telefon. Na letališču jo je sprejel olikan moški, ki jo je prosil za potni list in povedal, da ga potrebuje za administrativne namene in da ji bo uredil pogodbo o delu. Moški jo je z letališča odpeljal do njene nastanitve. Ko je moški stopal proti vratom, je odložila prtljago. Ob odhodu je povedal, da ima en sam ključ in da bo moral zakleniti vrata, obljubil pa ji je, da ji čim prej priskrbi lastni ključ. Chen tisti večer ni prejela nobene hrane. Naslednji dan je isti moški prišel ponjo in jo odpeljal na delo. Prvotna obljuba agencije za zaposlovanje je bila neresnična, njeno delo je bilo čiščenje hiše. Začela je čistiti hišo. Občasno je povzdignil glas in jo fizično zlorabljal. Chen je povprašala o svojem telefonu, potnem listu, ključih in plači. Moški je odvrnil, da to vse čaka in da ji bodo kmalu plačali. Zvečer se je vrnila v svojo nastanitev. Teden se je nadaljeval po podobnem vzorcu. Chen se je počutila zelo izolirano. V soboto popoldne se je moški pijan prikazal na naslovu njene nastanitve, zaklenil vrata in začel Chen verbalno zlorabljati. Počutila se je omalovaževano in je otrpnila. Začel se je je dotikati na neprimeren način, ni se mogla premikati, ni mogla kričati, počutila se je popolnoma brez moči. Tisto popoldne je bila Chen žrtev posilstva. Ti incidenti so se ponavljali nekaj časa. Chen je izgubila občutek za čas. Nekega dne, ko so jo pripeljali v drugo hišo, je moški začel nanjo vpiti in jo brcati. Sosed je skozi okno videl dogajanje in poklical policijo. Policisti so prišli in zahtevali njihove osebne dokumente. Ugotovili so, da Chen ni dokumentirana. Odpeljali so jo na policijsko postajo na zaslišanje. Policist je Chen napotil na vašo službo ...«

Drugi primer

Drugi je primer Latinoameričanke Marie. »Maria je 43-letna ženska iz Latinske Amerike. V Belgijo je prišla pred 6 meseci z dvanajstletno hčerjo in možem, ki ima belgijsko državljanstvo (in ki ni oče njenega otroka). Moža je spoznala pred dvema letoma, ko je prišel v njeno državo na počitnice. Poročila sta se nekaj mesecev pozneje. Na začetku sta bila v zvezi na daljavo, dokler ni Maria na moževo željo privolila v selitev v Belgijo. Poročila sta se v Belgiji. Možev odnos do Marie se je zelo kmalu spremenil. Nenadoma je postal zelo nasilen in žaljiv do nje in hčere. Omejuje ju pri marsičem, včasih tudi pri hrani. Edino, kar sprejema, je, da hči sme v šolo. Želi ohraniti dobro podobo, ki jo vidijo zunanji opazovalci; zato jima daje le strogi minimum, ki pokrije stroške javnega prevoza do šole in nazaj. Pravi, da mora ravnati gospodarno, saj mu onidve predstavljata dodatne stroške. Po vsem tem se je Maria odločila spati ločeno od moža, s hčerjo. Maria je svojega moža videla masturbirati v bližini prostora, v katerem spita ona in hči. To vedenje Maria zaznava kot neke vrste ustrahovanje ali strategijo nadzora. Njena hči živi v strahu in nenehnem stresu in v šoli zaostaja. Maria ima zelo slabo družabno omrežje in njeni prihodki so slabi. Popolnoma je odvisna od svojega moža. Ne govori jezika, kar ji znatno omeji možnosti, da bi prosila za pomoč ali nasvet. V šoli je k njej pristopila mamica drugega otroka, ker je slišala govorice o Marii in hčeri. Priskrbela ji je telefonsko številko organizacije, ki bi ji lahko nudila podporo ...« Navedena primera sta iz priročnika Spolno nasilje in nasilje na podlagi spola v kontekstu migracij, izdanega v Bruslju, 2019. »To orodje za usposabljanje je bilo pripravljeno v okviru projekta PROTECT – Preprečevanje spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola nad migranti ter krepitev podpore žrtvam (2018– 2020). Projekt PROTECT financira Program Evropske unije za pravice, enakost in državljanstvo (2014–2020).«

Jedrski virus

»Če se človeštvo tako kot pri novem koronavirusu – ki se ga nismo bali, dokler se ni začel širiti v naši neposredni bližini – ne zave grožnje jedrskega orožja, dokler to ne bo spet uporabljeno, se bomo znašli v nerešljivi situaciji.« To je izjavil Tomihisa Taue, župan Nagasakija, na komemoraciji ob 75. obletnici jedrskega napada. Naj spomnimo: da bi pospešili konec druge svetovne vojne, so bombniki ZDA po ukazu predsednika Harryja Trumana 6. avgusta 1945 odvrgli jedrsko bombo »Deček« na Hirošimo, 9. avgusta pa še bombo »Debeluh« na Nagasaki.

Na trgu Tahrir v Kairu je leta 2011 več kot milijonska množica protestirala proti režimu nekdanjega predsednika Mubaraka. Med protesti pa so se dogajala tudi množična posilstva navzočih žensk. / Foto: Wikipedija

Egiptovska novinarka Mona Eltahawy, ki so jo spolno napadli med protesti v Kairu, novembra 2011 / Foto: Wikipedija

Posnetka eksplozij atomskih bomb nad Hirošimo (levo) in Nagasakijem (desno), 6. in 9. avgusta 1945 / Foto: Wikipedija

Za boljšo šolo (87)

Vitalna vzgoja

Ivka Sodnik

Vitalna vzgoja je izjemno pomembna za zdrav duševni razvoj vsakega otroka, vendar se pri nas o njej niti ne govori in se z njo sistematično ne ukvarjamo. Tudi človekova vitalna plat naj bi bila zdrava in uravnovešena, tu je sedež njegovih nagonov, želja in teženj, to so njegova razpoloženja in čustva, človekova občutenja samega sebe in zaupanja vase ter tudi njegovo doživljanje drugih, sveta in življenja. Za to človekovo področje moderna zahodna psihologija sploh nima imena in tudi pedagogika zanj ni razvila nobene posebne vzgojne discipline, pravi Janez Svetina.

Vitalne vzgoje ne moremo zamenjevati z moralno ali čustveno vzgojo, kjer gre za navajanje mladih na običajna moralna merila, načine obnašanja in ravnanja v skladu s konvencionalno moralo. Pri vitalni vzgoji gre predvsem za razvijanje in kultiviranje naše dinamične, gonske in emocionalne narave in za pravilno harmoniziranje dinamičnih sil našega notranjega sveta. K vitalni vzgoji bi lahko prišteli razvijanje in krepitev dinamičnih sil, kot so delavnost, borbenost, podjetnost, navdušenje, zagnanost, pogum, vztrajnost, zdrava trma, zagrizenost, vzdržljivost. Prav tako bi k vitalni vzgoji sodila vzgoja mladih k samozavesti in zaupanju vase ter premagovanju negotovosti, boječnosti ali malodušja. Ni dovolj otroku reči, naj bo bolj samozavesten in naj zaupa vase – ta občutja mora otrok doživeti in se nanje navajati.

K vitalni vzgoji sodi tudi razvijanje večje vitalne odpornosti in vzdržljivosti ter frustracijske tolerance, da bi znali prenašati čustveno mučne dogodke in situacije, odrekanja in razočaranja. Pomembno področje vitalne vzgoje je tudi vadenje samoobvladovanja in kultiviranje naših nagibov, razpoloženj, čustev, predvsem manjvrednih, kot so zavist, jeza, bes, ljubosumnost, pohlep, zamorjenost, črnogledost ..., in njihovo nadomeščanje z ustreznejšimi. Na področje vitalne vzgoje bi sodilo tudi navajanje mladih na sodelovanje in vključevanje v skupino, učenje sposobnosti vodenja in še druge oblike harmoničnega vedenja v družbi. Otroci naj bi v šoli doživeli čim več pozitivnih izkušenj, dosežkov in uspehov, saj bi s tem pridobili zdrav občutek samozavesti in zaupanja vase. V šoli naj bi prevladovala vedrina in dobra volja, saj je za zdravo vitalno rast izjemno pomembno čim pogostejše občutenje veselja, radosti in igrivosti. In ravno to sproščeno delovno vzdušje brez strahu in živčne napetosti ter dolgočasja si želijo slovenski šolarji. Težijo k harmoničnim in toplim medsebojnim odnosom, sprejetosti in naklonjenosti tako učiteljev kot součencev.

V naših šolah je preveč nasilja in medsebojnih konfliktov, saj se – razen kaznovanja, ki pa je večinoma neučinkovito – sistematično ne ukvarjamo s pretirano dominantnimi, napadalnimi in sovražnimi otroki, kar bi se dalo ob primerni vitalni vzgoji precej omiliti. Zanjo pa ne potrebujemo novega učnega predmeta, pač pa ugodno šolsko klimo v vsakdanjem življenju šole. Pouk v šoli naj bo zanimiv.

Medsebojni odnosi naj bodo harmonični in prijazni. Vsak učenec bi moral pri svojem delu doživljati uspehe, zato je nujno manj sposobnim učencem prilagoditi učne vsebine in ocenjevanje. Resno delo in razvedrilo, napetosti in sprostitve naj se ritmično menjujejo. Vitalno vzgojo v šolah bi lahko izvajali samo učitelji z veliko psihološkega znanja in z vsemi potrebnimi vzgojnimi veščinami. Najpomembnejši so odnosi.

Kultura

Gorenjec v kobariški kulturni kotlini

Martin Šolar je doma z Bleda. Pristni Blejec. Večina se ga spominja kot direktorja Triglavskega narodnega parka, sedaj pa je Gorenjsko zamenjal za primorsko oziroma goriško regijo: že nekaj časa je direktor Kobariškega muzeja, ki je svetovno znan zaradi eksponatov iz prve svetovne vojne.

Martin Šolar

Alenka Brun

Vedno so ga zanimali narava in hribi, blizu mu je bil gozd. Po končanem študiju gozdarstva se je Martin Šolar zaposlil v Triglavskem narodnem parku (TNP), kjer je služboval kar 24 let, zadnja štiri leta tudi kot njegov direktor. Potem ga je poklicna pot peljala v Zagreb, kjer je bil vodja urada svetovne organizacije za naravo za Balkan oziroma WWF (World Wide Fund for Nature) Adria. Sledila je vrnitev v Slovenijo. Sedaj je direktor Kobariškega muzeja, sodeluje pa tudi s Skupnostjo Julijske Alpe in Turizmom Bohinj, predvsem kar se tiče področja trajnostnega turizma in pohodniških programov. Tako nastajajo nove zgodbe, pove. Rahlo v šaljivem tonu doda, da je letos izjemno priljubljena pohodniška pot Juliana trail tudi njegov »otrok«. Pred dvema letoma si je ob 240. obletnici prvega pristopa na Triglav zamislil recimo pot prvopristopnikov na našega očaka. O tem smo lahko kar precej slišali in brali. Ima licenco za planinskega vodnika in se loteva tudi vsebinskih vodenj, je pa Martin Šolar še podpredsednik Planinske zveze Slovenije. Lahko dodamo, da je v prostem času – kar mu ga ob vsem tem sploh ostane – tudi oče štirih sinov in dedek.

Ko poslušamo njegovo pripovedovanje, ga povprašamo, kako se ob vseh teh ljubeznih znajde v svetu zgodovine in kulture. Razloži: »Vse življenje delam z dediščino in osnovni principi so podobni – v TNP-ju ali muzeju. Nikoli se ne bom imel za strokovnjaka zgodovine ali kulturne dediščine, vem pa, kako je treba dediščino varovati, ohranjati in predstavljati. Predvsem pa sem tu v vlogi vodje, strokovni kader muzej ima.«

Nedavno je Kobariški muzej organiziral tiskovno konferenco, kjer so se dotaknili tridesetletnice muzeja in dvajsetletnice Fundacije Poti miru ter javnosti predstavili kar nekaj zanimivih vsebin. Šolar še enkrat poudari, da gre za muzej, ki je edini specializirani za prvo svetovno vojno v Sloveniji, ima kar nekaj prestižnih nagrad, spada med najbolj obiskane muzeje pri nas, uveljavil se je tudi v svetu. Fundacija Poti miru pa skrbi za dediščino na terenu, razlaga Šolar dalje. »Pot miru povezuje ostaline prve svetovne vojne, spomenike na terenu, po hribih.« Pove, da sta muzej in fundacija pravzaprav sestrski organizaciji, zato tudi praznujeta skupaj.

Pojav novega koronavirusa je seveda prekrižal načrte tudi njim. Plan programa praznovanj se sicer izvaja, vendar v okrnjeni obliki. Tematsko se vežejo na soško fronto. Prisotnost covida-19 je povzročila, da je bil muzej v vsej svoji zgodovini letos prvič zaprt petdeset dni. Je pa že v osnovi njegova sezona daljša od turistične. »Tam je višek tri mesece, pri nas pa se sezona začne že z veliko nočjo in traja do konca oktobra, začetka novembra. Spomladanskega dela, ko nas obiščejo šolarji in so močne tudi skupine iz Italije, tokrat ni bilo, medtem ko je julija in avgusta obisk v primerjavi z lani enak,« razlaga Šolar.

Na tiskovni konferenci so se dotaknili tudi nominacije dediščine soške fronte za Unescov seznam svetovne dediščine in predstavitve nove ulične razstave v Kobaridu. Izvemo, da potekajo strokovni dogovori za umestitev na poskusno listo Unesca, po treh letih pa so v mestu ulično razstavo, ki z glavnega trga pelje do muzeja, zamenjali z novo. »Prej je bila tema stoletnica bitke pri Kobaridu, sedaj pa je predstavljena nominacija za svetovno dediščino in kaj ponujata muzej in fundacija obiskovalcu.«

Kakšna posebna novost, ki jo prinaša jesen, nas še zanima.

»Imamo stalno razstavo, kjer se občasno kaj zamenja in dopolni, letošnjo jesen pa pripravljamo oktobra novo začasno razstavo z naslovom 29 mesecev bojev ob Soči. Gre za celoviti pogled, kaj se je tu, na soški fronti, dogajalo od začetka maja 1915 do konca oktobra 1917.« Načrtujejo celo predpremiero razstave v državnem zboru, še pove Šolar.

Ko se čas ustavi, se mi ne

V vseh galerijskih prostorih Layerjeve hiše se s kar enajstimi projekti predstavlja mednarodno priznana kranjska umetnica kolaža Maruša Štibelj.

Samo Lesjak

Razstavljena dela so nastala v zadnjih petih letih, tako samostojno kot tudi v sodelovanju z umetniki z drugih področij likovnega ustvarjanja. Ustvarjalkina zadnja serija želi obiskovalcem predstaviti reakcijo na novo realnost, ki jo je prinesla pandemija letošnje pomladi.

Maruša Štibelj, diplomantka likovne pedagogike na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, pri svojem delu, ki temelji na analognem kolažu, poudarja pomen procesa pri umetniškem ustvarjanju – njeni kolaži so zaključeni, ko je ideja jasna, ko so barve prave in ko je kompozicija v ravnotežju. Razvila je prepoznaven avtorski slog, ki na platnih preko materiala pripoveduje zgodbe ter ustvarja atmosfero. Snov za kolaže išče v starih revijah in časopisih, iz drobcev starih zgodb pa ustvarja nova razmerja, v katerih problematizira najrazličnejša vprašanja odnosov: med ljudmi, med spoloma, odnos družbe do posameznika in obratno – manipulativno moč posameznika in njen vpliv. Nenehno poskuša širiti meje kolaža kot samozadostnega medija in pri tem ohranja originalen spekter barv, ki ga material poseduje. Z leta 2018 nagrajenim delom Chronically Late v pariškem Louvru je za vedno zaprla vrata tezi, da je kolaž zgolj lepljenka za otroke, istega leta pa je v Layerjevi hiši začela organizirati mednarodni festival sodobnega kolaža KAOS, ki navdušuje s svojo svežino in novimi pristopi povezovanja umetniških praks.

Kot je poudarila Zala Orel, kuratorka tokratne izjemne razstave, naslovljene Ko se čas ustavi, se mi ne, avtorica Maruša Štibelj postavi tri pomembne mejnike. Prvič, njena razstava predstavlja vrhunec Leta kolaža 2020. S svojim delom in aktivno promocijo kolaža kot samozadostnega umetniškega medija predvsem s festivalom sodobnega kolaža KAOS kolažu daje veljavo tako v mednarodnem kot v regijskem merilu – Maruša je Kranj postavila na umetniški zemljevid. Drugič, s svojo mantro, da je sodelovanje med umetniki nujno za razvoj in opolnomočenje ustvarjalne scene, k sodelovanju pri razstavi povabi še umetnike in ustvarjalce s področja slikarstva, keramike, arhitekture, glasbe, ilustracije – med drugimi sodeluje z Evo Mlinar, Klaro Polajnar, Majo Jenko, Davidom Almajerjem, Tomažem Štularjem, Črtom Štrubljem, Jernejem Žumrom, Kajo Urh ... – in z njimi širi umetniško valovanje, polno entuziazma. In tretjič, s svojo večno pokončno držo in svojim na razstavi jasno predstavljenim in videnim ustvarjalnim razvojem premika pomen umetnosti iz samoreflektivnega obdobja v politično. Kar dandanes ni le smiselno, temveč tudi nujno.

Namreč, sposobnost čustvovanja s tistimi, ki na svoji koži občutijo neenakost in nepravičnost, je pri umetnici sčasoma prerasla v odpor do pasivnosti in sprijaznjenosti s situacijo. Oplemenitila ga je z živimi podobami, vizualnim jezikom in edinstveno sporočilnostjo. Razrasel se je v vitalno steblo, na vrhu katerega čepi cvet zaupanja v svobodo, javno kulturo, umetnost in razum, kot dokaz, da se šibek kulturni poziv lahko spreobrne v mogočen glas. Maruša Štibelj je izjemno aktivna umetniška ustvarjalka, presunljiva v svoji iskrenosti ter neobremenjena s političnimi floskulami – politične vrednote v plasteh nanaša na platna in ustvarja serije, ki jasno spregovorijo o problematikah našega časa.

Razstava bo na ogled vse do 5. septembra, ko bo ob 12. uri tudi voden ogled z zaključno prodajo del, spremljevalno razstavo pa si oglejte v galeriji Kamra v Bohinjski Bistrici.

Čudoviti svet kolaža: umetnica Maruša Štibelj (levo) in kuratorka razstave Zala Orel / Foto: Tina Dokl

Zgodbe

Narava in hribi so zanju najlepša pisarna

Zakonca Anita in Grega Kofler iz Mojstrane dobršen del svojega življenja in dela posvečata goram. Grega je alpinistični inštruktor, gorski vodnik z mednarodno licenco, Anita je sredi izobraževanja za planinsko vodnico z mednarodno licenco. Kritična sta do tistih, ki vodijo brez ustreznega znanja in opreme, saj je odgovornost ogromna. Gorski svet odkrivata tudi trem sinovom z željo, da začutijo gorsko milino znotraj njene surovosti. Da spoznajo cvetlice in živali – od planike, zoisove zvončnice, alpskega maka do svizcev, gamsov, kavke ... Da slišijo tudi kakšno pravljico, seveda o gorskih vilah in lovcih.

Grega je šel s starejšima sinovoma (na sliki) v navezi čez kratko Nemško smer in na vrh Triglava. / Foto: osebni arhiv

Suzana P. Kovačič

Grega Kofler iz Mojstrane je s hribi »gor rasel«. Kako drugače sploh ni moglo biti glede na to, da izhaja iz znane družine himalajcev, andistov in gorskih reševalcev. Oče ga je že kot fantiča jemal s seboj, v najstniških letih je v očetovi družbi že splezal več smeri, se pri svojih 15 letih povzpel na Mont Blanc. In začel turno smučati. Opremo in željo je imel, prav tako nekoga, ki ga je uvedel v ta svet.

Anita, dekliško Perger, prihaja iz Lesc, kjer so imeli družinske nedeljske sprehode, včasih združene z nabiranjem gob, na Taležu ali Pokljuki, kasneje tudi pohode na bližnje hribe. Pogled pa ji je iz domačega okna uhajal višje – na Stol, Begunjščico, Vrtačo in v daljavi pokljuške vrhove ter v ozadju Triglav. Ukvarjala se je z atletiko, gimnastiko, odbojko. Med študijem pa se ji je »odprl« tudi gorski svet: od lažjega k malo težjemu.

Skupaj sta osvojila kar nekaj vrhov

Oba sta diplomanta Fakultete za šport, kjer sta se usmerila v Gorništvo z aktivnostmi v naravi. »Spoznala sva se v študentskih letih, iskrica je preskočila na taboru v Tolminu. Kakšni lepi spomini,« se nasmejeta.

Tik pred zagovorom diplome sta šla na odpravo v Ande, po uspešnem vzponu na Alpamayo in raziskovanju tega dela Peruja sta potovala po Boliviji in Čilu, kjer je vzklila ideja o športni agenciji, ki sta jo uresničila leta 2007. Še prej sta diplomirala z oceno 10; skupaj z zunanjimi sodelavci sta raziskovala vpliv vlage na mehanske lastnosti plezalnih vrvi.

Grega je nekaj let delal v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti (CŠOD) Planica kot športni pedagog, Anita v Centru za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica, potem pa je prevzela vodenje očetovega podjetja.

Skupaj sta osvojila kar nekaj vrhov, smučala z Mont Blanca in stala na gori Matterhorn, ki jo je Anita vedno občudovala. »Vsak vrh je nekaj posebnega, četudi gre »samo« za Planino ali Dovško Babo,« je povedala.

Za licence sta trdo delala

Grega je gorski reševalec od 19. leta. Z izobraževanjem je pridobil tudi naziv alpinističnega inštruktorja in gorskega vodnika z mednarodno licenco. Gorski vodnik je njegov poklic. Anita je obiskovala alpinistično šolo, zdaj se izobražuje za planinsko vodnico z mednarodno licenco. V roku treh let bi licenca morala biti »v žepu«. Zanju sta narava in hribi najlepša pisarna. »Predvsem moraš imeti željo, da boš delal v gorah, z ljudmi, da boš potreboval veliko potrpljenja, da boš temu namenil tudi prosti čas in energijo, včasih na račun družinskega življenja. A na koncu se vse izide.«

Za nazive in licence, ki jih imata, sta trdo delala. »Zato preprosto ne moreva mimo tega, da so začeli kar vsi po vrsti voditi v gore, po feratah brez ustreznih licenc, brez zavedanja, da nosijo ogromno odgovornost, brez znanja in ustrezne opreme. Že lažji sprehod se lahko spremeni v težavo. In da se obnašajo, kot da to ni pomembno. Pa še kako je,« sta opozorila.

Na Triglav s tujci, s Slovenci pa plezanje

V tem času, ko je sezona pohodništva, plezanja, feratanja na višku, so njuni dnevi dolgi, noči pa kratke. Običajno se Gregov vodniški dan začne ob peti uri zjutraj in konča kdaj tudi ob devetih zvečer. Sledijo še posli na računalniku, obvezna pošta, pošiljanje slik, zahvale. Tri, štiri ure je spanja na noč. Za vodenje se največ odločajo tujci za Triglav, Slovenci pa za plezalne smeri. V porastu je obisk ferat v Mojstrani in s tem povezani tečaji o varnem gibanju v feratah. »Je kar naporno, četudi si tega navajen, a že smeh otrok naju spravi v dobro voljo,« sta pojasnila.

V hribe s sinovi

Pravita, da bi bilo življenje dolgočasno, če ne bi imela otrok. Tomaž je star enajst let, Miha devet in Rožle štiri. »Že od malega jih jemljeva na prilagojene pohode, iskanje kakšnega zaklada, športno plezanje, aktivna potovanja, kjer so obvezna oprema pohodni čevlji, plezalna roba, mogoče kolo ali skiro,« sta povedala. Radi imajo tudi morje (zaradi narave dela je to še največkrat jeseni), poležavanja na plaži pa ne preveč. Tudi kultura mora biti – z ogledom kakšnega muzeja.

Pred kratkim so bili na tridnevni družinski turi. Grega je šel s starejšima sinovoma čez kratko Nemško smer in na vrh Triglava, Anita je šla z najmlajšim iz Krme na Kredarico, kjer sta jih počakala z večerjo in čestitkami za vzpon. »Naslednji dan smo nadaljevali do Doliča in čez Hribarce do Prehodavcev. Zadnji dan smo šli skozi dolino sedmerih Triglavskih jezer, ujeli javni prevoz na planini Blato in zaplavali v Bohinjskem jezeru. Otroci so bili veseli res lepih jezer, dišečih klinčkov pod stenami Tičarce in Zelnarice ter panakote v Koči pri Triglavskih jezerih. Nihče ni niti zatarnal, tako da sklepava, da so se imeli lepo.«

Prehodavci; čas za počitek / Foto: osebni arhiv

Njuna želja je, da otroci začutijo gorsko milino znotraj njene surovosti. Da so sposobni prehoditi daljše razdalje, da se vedno najde kaj zanimivega na poti, da vidijo lahko živali in cvetlice – od planike, zoisove zvončnice, alpskega maka, avrikljev, klinčkov do svizcev, gamsov, kavke ... »Kdaj si povemo tudi pravljico, seveda o gorskih vilah in lovcih. In potem smo spet dobri za kakšno uro, ko med sabo razpredajo o tem.«

Pozdrav v dolino z dvojnim ogledalom

»Letos smo bili družinsko tudi na Stolu in prespali v Prešernovi koči. Gor smo šli s posebno nalogo. S seboj sem vzela dvojno malo ogledalo, ker sva bila z bratom, ki stanuje v Lescah dogovorjena, da si pošljemo svetlobni signal in se pozdravimo, kot so se včasih. Res je sonce ravno ob uri posijalo na ogledalo in otroci so bili navdušeni nad odbojem – in tudi iz bratove hiše se je videlo. Večer je bil krasen, saj so gostje poleg nas zapeli 'a capella' in zaključili s pesmijo Oj, Triglav, moj dom. Še otrokom so šle dlake pokonci. Kako lepo doživetje.«

Imeti dve podjetji in tri otroke je zalogaj, ki pa ni prevelik, skleneta Koflerjeva: »Predvsem sva hvaležna staršem, ki nama vedno priskočijo na pomoč pri otrocih, nasvetih ali delu. Stremiva k temu, da je to, kar delava, dobro za otroke, in upava, da jim ostane tak način življenja oziroma vsaj delček tega za naprej.«

Na Stolu, od koder se vidi daleč naokrog / Foto: osebni arhiv

Foto: osebni arhiv

Koflerjevi Anita, Grega, Tomaž, Miha in najmlajši Rožle v Dolini Triglavskih jezer

MULTIKULTI

Hvala bogu, da smo tukaj ...

Tako si reče vsako jutro, ko se zbudi. Maria Voglar, upokojena zdravnica, hči slovenskih izseljencev, je po sedemdesetih letih življenja v Venezueli, kjer se je rodila, prišla živet v domovino svojih staršev. Skupaj s sestro in njenima vnukinjama od januarja prebiva v Radovljici.

Marjana Ahačič

»Zadnji mesec smo preživeli tako, da smo za petsto dolarjev prodali nečakinjin klavir,« je dramatične razmere v deželi, kjer se je rodila in preživela večino življenja, opisala Maria Voglar, upokojena zdravnica, hči slovenskih povojnih izseljencev. Skupaj z dvema bratoma, nečakom, sestro in njenimi vnukinjami je sredi januarja v okviru programa repatriacije iz Venezuele prišla v Slovenijo. Gospa Maria in njena sestra Slavka z vnukinjama, 20-letno Mario in 14-letno Ano Paulo, začasno živijo v Radovljici.

»Rodila sem se v Venezueli, ki sem jo imela za svojo domovino, čeprav sem se zmeraj počutila Slovenko,« je svojo pripoved o življenju na drugi celini in prihodu nazaj v domovino svojih staršev na vrtu hiše v Radovljici, kjer skupaj s sestro in njenima vnukinjama živi od začetka leta, začela Maria Voglar.

Plašč je čakal v omari

»Oče je iz Jugoslavije zbežal že leta 1947, mama mu je v eno od avstrijskih taborišč sledila dve leti kasneje, skupaj z mojima starejšima sestrama in bratom. Najprej sta razmišljala o odhodu v Argentino ali Kanado, a je takrat cele družine sprejemala samo Venezuela, zato sta se odpravila tja, kjer sem se kmalu rodila jaz, za mano pa še dva brata. Oče, ki je bil po poklicu letalski tehnik, je kmalu dobil službo in brez večjih težav preživljal družino. Otroci smo hodili v šolo, mama je skrbela za družino. Vedno sta mislila, da se bosta nekoč vrnila domov. Spomnim se, da je oče dolga leta v omari hranil topel plašč in klobuk, ki da ju bo potreboval, ko se bomo vrnili v Slovenijo, kjer je mraz ... Sanjal je o samostojni Sloveniji. Škoda, ker je ni dočakal,« obuja spomine.

Kruh in pražen krompir

»Doma smo govorili samo slovensko. Oče se sploh ni nikoli prav dobro naučil špansko. Otroci smo ga radi opominjali na to, pa je vedno le zamahnil z roko in rekel, da toliko že zna, da se lahko zmeni vse, kar se mora. Mama se je po drugi strani zelo hitro in dobro naučila novega jezika. Najbrž zato, ker je zelo rada in veliko brala. Ampak doma je bilo vse slovensko. Jezik, hrana, navade ... V kasnejšem obdobju, ko so k nam že prihajali na obisk sorodniki iz Dolenjske, jim je vedno kuhala golaž, polnjene paprike in pražen krompir, kljub temu da so pričakovali zanje eksotično južnoameriško hrano ...« se z nasmehom spomni tistih časov.

»V Venezueli je eno od osnovnih živil riž, tako kot tu krompir. A mama se je vedno, če smo ga imeli na krožniku nekaj dni zapored, pritoževala, da 'nismo Kitajci' in ga hitro zamenjala s krompirjem. Kruh pa je pekla vse do pozne starosti devetdesetih let.«

»Spomnim se, da je oče dolga leta v omari hranil topel plašč in klobuk, ki da ju bo potreboval, ko se bomo vrnili v Slovenijo, kjer je mraz ... Sanjal je o samostojni Sloveniji. Škoda, ker je ni dočakal.«

Kljub slovenski vzgoji Voglarjeva pravi, da nikoli niti razmišljala ni o tem, da bi se preselila v domovino svojih staršev. »Slovenijo sem prvič obiskala leta 1969, ko sem začela študirati medicino na univerzi v Rimu,« je povedala. Spomni se, da so ji na tedanjem jugoslovanskem veleposlaništvu najprej zavrnili prošnjo za vizum, saj jim je povedala, da je hči Slovencev, ki so takoj po vojni zapustili državo. Kasneje je redno obiskovala sorodnike, a na meji ni več natančno razlagala, kdo je, tako da so jo imeli za običajno turistko.

Lepo življenje

»V Venezueli smo imeli lepo življenje, vse do tistega dne, ko je na oblast prišel Chavez. Od takrat naprej, od drugega dne njegove oblasti, je šlo vse samo navzdol. Ko je Slovenija postala samostojna, smo tudi venezuelski Slovenci dobili državljanstvo domovine naših staršev, in ko sem v obdobju, ko je bila za Venezuelo razglašena humanitarna katastrofa, začela vlagati prošnje za repatriacijo, sem bila prepričana, da to delam predvsem za mlade. Ampak potem je šlo vse samo še navzdol. Vsak dan smo mislili, da je tako hudo, da slabše ne more biti. In vsak naslednji dan je bil nato še hujši kot prejšnji. Na koncu smo bili brez vsega. Tako kot večina Venezuelcev smo živeli od pomoči svojcev in prijateljev iz tujine. Moja plača – delala sem kot zdravnica za otroke s posebnimi potrebami – je bila tri dolarje. Enako nizke so tudi pokojnine, cene dobrin pa prav takšne kot tu, v Sloveniji! Če si potreboval zdravnika, si ga moral plačati, če si šel v bolnišnico, si s seboj prinesel brisače, posteljnino ..., otroci v šole ne hodijo več, ker ni nikogar, ki bi jih učil. Večina izobražencev je državo že zdavnaj zapustila. Če greš po ulici, ti ne sme zazvoniti telefon, kaj šele, da bi se oglasil na klic, saj takoj ostaneš brez njega. Včasih tudi brez čevljev,« ... opisuje neznosne razmere v deželi, za katero pravi, da je v resnici zelo bogata. »Plavamo na nafti, a je že za deset let vnaprej razprodana. Lastniki naših naravnih bogastev postajajo Rusi, Kitajci in Iranci ... Hoteli smo demokracijo in zdaj smo res vsi enaki: vsi smo enako revni! Lani smo bili v nekem obdobju šest dni popolnoma brez elektrike in kar deset dni brez vode. Vsi.«

Maria Voglar / Foto: Gorazd Kavčič

»Vsak dan smo mislili, da je tako hudo, da slabše ne more biti. In vsak naslednji dan je bil nato še hujši kot prejšnji. Na koncu smo bili brez vsega. Tako kot večina Venezuelcev smo živeli od pomoči svojcev in prijateljev iz tujine.«

»Ta prva«, pa čeprav peš

Ko jo je torej v drugi polovici lanskega leta vlada RS kot predstavnico Slovencev v Venezueli pozvala, naj pripravi seznam za repatriacijo, se je v trenutku odločila, da pride tudi sama, ob njej pa še del družine.

»Peter Česnik mi je pisal in me spraševal, koliko je v Venezueli Slovencev. Da jih je kakih tisoč, sem odgovorila. Bi šel kdo nazaj, je bilo naslednje vprašanje. Tisti dan sem bila tako obupana, da sem rekla: Ta prva jaz, pa čeprav peš.«

O ponudbi iz Slovenije je povedala Slovencem v Venezueli in seveda tudi svoji družini. Brata sta se takoj odločila, da odideta, pravi, pa nečak tudi. Ena od sester je odšla že prej, zdaj živi pri svoji hčeri v severni Ameriki. »Pa sva rekli še midve s starejšo sestro: greva, kaj bova tukaj sami, stari ...«

Kot je povedala, v tujini zdaj živijo že štirje milijoni od 31 milijonov Venezuelcev. »Najprej so odhajali izobraženi, zdaj gre vsak, ki lahko.«

Kovček, ključ, odhod ...

Pravi, da nikoli ne bo pozabila trenutka, ko je svojega psa in mačka prepustila v varstvo prijateljem, ki so ostali, zaklenila vrata hiše, vzela v roke en sam kovček in odšla. Pa tudi ne gostoljubja, ki ga je doživela ob prihodu v domovino svojih staršev.

»Zelo lepo so nas sprejeli, tako v Komendi in Velikem Gabru, kjer živita brata, kot v Radovljici, kjer živiva midve s sestro in vnukinji. Pri Karitas so se sploh izjemno lepo zavzeli za nas. S hrano, zdravili in denarnimi prispevki Slovencem v Venezueli že dve leti pomagajo, da nekako preživijo. Tudi tu, v Radovljici, je veliko dobrih ljudi, ki se spomnijo za nas, tako da kar se življenjskih dobrin tiče, ničesar ne pogrešamo. Vse imamo, še kup toplih puloverjev za zimo! Tudi dnevi so kar izpolnjeni. Kmalu po prihodu smo se vključili v tečaj slovenščine, trikrat tedensko smo hodili v Ljubljano. Zdaj se pripravljamo, da se preselimo v Ljubljano, saj smo v Radovljici samo začasno. Dekleti bosta ostali na Gorenjskem, ker tu hodita v šolo, živeli bosta v internatu,« pripoveduje, kako se jim je vsem obrnilo življenje. Ko se bo epidemija umirila, se jim bo pridružilo še nekaj sorodnikov, pove. »Bi morali priti že januarja, pa je nečakova žena rekla, da bo počakala do pomladi, tako se je bala zime in mraza ...«

Drugačno življenje

Pogreša pa prijatelje, prijetno toplo podnebje, hrano, ki je je bila vajena, slikovito pokrajino, objeme in čustva, ki tam daleč nekako lažje pridejo na plan kot tu, kjer zdaj na novo poganja korenine. A kaj, pravi, ko na neki točki enostavno ni šlo več. »Težko si je predstavljati ... Še sama si nekako ne morem misliti, da smo res tako živeli. Ko smo šli, je bilo res slabo, ampak zdaj je še slabše. Zato si vsak dan, ko se zbudim, rečem: Hvala bogu, da smo tukaj.«

In sporočilo nam, ki živimo v Sloveniji: »Bodite zadovoljni, imate raj, nebesa na zemlji!«

Maria Voglar na vrtu hiše v Radovljici, kjer skupaj s sestro in njenima vnukinjama živi od januarja letos. / Foto: Gorazd Kavčič

Na robu

Odsevi nekega življenja, 2. del

Apnenica

Milena Miklavčič

usode

»Potem je morala punčka zaradi pljučnice še v bolnišnico. Zdravniki so ugotovili, da je nekaj narobe tudi z njenimi očmi. Na svetlobi so begale sem in tja. Sprva so mislili, da zato, ker je bila v domačem okolju ves čas samo v temi, a so pozneje ugotovili neko očesno bolezen, ime sem pozabila. Mojca je dobila očala, imela je dioptrijo 4,5.«

Mojca je dolgo časa zbirala pogum, da se izpove. Najprej je poklicala nekega znanega pisatelja, ker je bila prepričana, da ji bo prisluhnil. Pa jo je zavrnil, da ga ne zanima.

»Sanja se vam ne, kako hudo je, ko te nekaj tišči v prsih. Pa hkrati žge in ti ne da spati. Bili so trenutki, ko sem šla v gozd, tja, kjer sem vedela, da me ne bo nihče slišal, ter kričala. Besede, bes, obup in žalost, vse hkrati je vrelo iz mene. Ljudem, ki so me poznali, sem se sicer smilila. Več kot toliko pa ni nikogar zanimalo. 'Saj veste, to je tista Mojčika, ki je malo čudna. Včasih tudi nasilna, če ji kaj narobe rečemo,' so govorili.«

»Ko sem bila stara tri leta, smo se spet preselili k babici, kajti starši so začeli zidati hišo. Četudi je bila babica dobra ženska, rada me je imela, pa je oče našel nešteto priložnosti, da me je trpinčil. Vseh tistih grozot se še dobro spomnim, četudi sem bila še majčken otrok. Že kot triletna punčka sem pazila na bratca, ki se je rodil. Vsak bratov jok, ki je prišel do maminih ušes, je povzročil 'batine'. Mama in babica sta se stalno prepirali, zlasti če se je babica postavila zame. Mamo sem se bala pogledati v oči. Toliko besa je bilo v njih, toliko prezira in sovraštva! Čisto po otroško sem se spraševala, zakaj me ne mara, zakaj me odriva, zakaj ima, po drugi strani, bratca tako rada. Najhuje je bilo, ko se je oče zvečer vrnil pijan domov. Z mamo sva zbežali na varno, brata sva pustili kar v stanovanju, saj sva vedeli, da mu ne bo nič storil. Babica je bila ustrahovana in nemočna, tako se je bala očeta.

Spominjam se dneva, ko so pri novi hiši ometali kuhinjo. Ata me je poklical, naj mu grem pomagat delati malto. Otrpnila sem po vsem telesu. Rada bi mu ušla, a kam? Kdo bi pa verjel petletnemu otroku, da ga ogroža lasten oče? Po drugi strani pa tudi: kaj bi rekla ljudem? Za tisto, kar mi je počel, nisem imela besed.

Še danes ga vidim pred seboj: kanglo je postavil na desko, ki je bila položena na dveh kozah. 'Sedaj bom še tebe dal gor,' mi je rekel. Potem sem začela kričati in se ga otepati, a ni pomagalo. Usta mi je zaprl z dlanjo. 'Hudič frdamani, če ne boš tiho, pa če boš komu izčvekala, bom vse pobil. Tudi tebe!' je sikal med zobmi, ko si je odpenjal hlače. Ko je končal, sem bila čisto omotična. Vse me je bolelo. Med nogami sem bila krvava. Nisem mogla niti teči, pa tako bi rada. Komaj sem se zvlekla pred hišo, kjer sem se s šopom trave obrisala. Bilo me je sram, da bi me kdo videl. Če sem le mogla, sem se skrivala pred njim. Žal pa ni dosti pomagalo. Ko sem zaslišala njegov glas, sem se spomnila na grožnjo, da bo vse pobil, pa sem kar vstala in šla. Ko danes premišljujem, kaj bi bilo, če bi kaj podobnega kdo storil mojemu otroku, bi bila prav tako slepa in gluha? Ne bi ničesar opazila? Bi me bilo strah priznati, da je nekaj narobe? Bi se tolažila, da ni nič, ko bi otrok, bled kot stena, tarnal, da ga nenehno boli trebuh? Zakaj ni nihče nič videl? Zakaj, zakaj, zakaj? To se nenehno sprašujem, pa je od takrat minilo že pol stoletja ...«

Mojco je zelo pogosto tepla tudi mama. Neke nedelje, ko je šla babica k maši, se ji je pa sploh 'odtrgalo'.

Mojca: »Nisem imela kaj obleči, da bi šla z njo. Pa tako rada sem hodila v cerkev! Tista ura pri maši mi je pomenila mir in varnost. Okoli mene so bili ljudje, prepevali so in župnik je govoril o ljubezni. Ne spominjam se, kaj točno sem naredila narobe. Mama je kar naenkrat planila proti meni in mi v trenutku strgala s telesa oblekico, ki sem jo nosila. 'Preklet otrok!' je sikala. Na srečo je naju skozi odprto okno opazila sestrična. Prestrašila se je in začela klicati na pomoč babico in sosedo. 'Pomagajte, pomagajte, teta Marta je vrgla Mojco v koprive!' Babica je nemudoma pritekla, me brez besed dvignila iz kopriv ter odnesla domov. Zavila me je v hladne, mokre krpe, kajti telo mi je gorelo od stika s pekočimi koprivami.«

»Nekoč sem se igrala v pesku pred hišo. Pa pride mimo učiteljica in mi reče.'Mojčika, zadosti si stara, v šolo bo treba!' Zelo sem se razveselila, ker sem vedela, da me vsaj nekaj časa ne bo doma. Žal pa tam ni bilo vse tako, kot sem si predstavljala. Sošolci so me zaničevali, ker sem bila res drugačna: uhajal mi je urin, zato sem ves čas smrdela, bila sem tudi ledvični bolnik, zaradi posiljevanj sem čudno hodila, ker me je bolelo in peklo med nogami, bila sem tudi zelo kratkovidna ... Ni mi bilo lahko, a sem vztrajala, saj sem si v času pouka vsaj malo odpočila in oddahnila.«

»Starejša ko sem bila, bolj nasilen je postajal oče. V tretjem razredu so se posilstva dogajala skoraj vsak dan. Nisem vedela, kaj naj storim. Očetovih dejanj sem se drugače zavedala kot pri petih letih. Sovražila sem sebe, druge, bilo me je na smrt strah. V sebi sem že čutila agresijo, ki je nisem znala obvladati. Postajala sem vedno bolj odmaknjena, apatična, zapirala sem se vase. To se je poznalo tudi pri šolskem uspehu. Zaostala sem. Učitelji so poklicali mamo v šolo. In ji povedali, da sem brezupen primer. Potem so se kar dogovorili, da me dajo v ustanovo za posebne otroke ...«

Teta Jelka: »Tega pa jaz nisem dovolila! Mojca je bila pridna, inteligentna, vedela sem, da je sposobna. 'Z njo se nekaj drugega dogaja,' sem rekla sestri. Bila je besna name. 'Če ne bo drugače, jo vzamem k sebi,' sem vztrajala. Nagonsko sem želela pomagati in jo zaščititi. Takrat pa je šla moja sestra v zrak, ker se je bala, da bo izgubila otroški dodatek. Popustila sem, kaj sem hotela drugega? Še danes me boli srce, da nisem vztrajala. Če bi vedela, kaj se je z otrokom dogajalo, bi zanjo naredila vse, kar bi le lahko!

Ko sem naslednjič dobila Mojčiko samo, sem jo vprašala, kaj je narobe. Prosila sem jo, naj mi pove. Izgovarjala se je, da je vse v redu. Malo me je motilo, ker mi ni pogledala v oči. Šele dosti kasneje mi je povedala, od kod pravzaprav njen strah pred resnico. Blizu hiše so imeli apneno jamo, apno so, tako kot vsi v tistem času, potrebovali pri zidavi hiše. Ata je Mojco odpeljal do jame in ji zagrozil, da bo vrgel vanjo bratca, potem pa še njo, še prej pa jo bo posilil. Tega pa se je otrok na smrt bal. In je raje molčal.«

Mojca: »Bratca sem imela zelo rada. Kot otrok nisem in nisem mogla razumeti, zakaj mene nenehno tepejo in zmerjajo, njega pa nikoli. Rekli so mu zlati sinek. Pri jedi nisem smela biti pri mizi, dobivala sem samo ostanke. Brat je imel vse, jaz nič. Zakaj takšne razlike? In to čeprav sem bila bolj pridna kot on. Več sem delala kot on. Pa me niso marali.«

(Nadaljevanje prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Jernej Demšar in gorska reševalna služba

Peter Colnar

Zdravnik dermatovenerolog Jernej Demšar, ki se je rodil 19. avgusta 1875 v Železnikih, in zdravnik Josip Tičar, rojen v Trbojah, tri leta tudi župan v Kranjski Gori, sta ustanovitelja slovenske gorske reševalne službe. Bila pa sta zelo uspešna tudi vsak na svojem zdravstvenem področju. Zanimivo, da sta se rodila istega leta in je bil Demšar devet dni starejši. Seveda pa sta bila oba ljubitelja gora.

Jernej Demšar je študiral medicino na Dunaju, tam in v Hamburgu se je tudi specializiral. Od leta 1908 je delal kot zdravnik specialist v Ljubljani. Leta 1924 je prevzel dermatovenerološki oddelek ljubljanske splošne bolnišnice in postal primarij. Leta 1945 je bil imenovan za rednega profesorja na Medicinski fakulteti v Ljubljani in prvega predstojnika dermatološke klinike. Prizadeval si je za znižanje števila spolnih bolezni in med prvimi opozarjal na pomen spolne vzgoje. Bil je nestor slovenske dermatovenerologije in med zdravniki te stroke najpomembnejša osebnost med vojnama ter neposredno po zadnji vojni.

Skupaj z Josipom Tičarjem sta v okviru Slovenskega planinskega društva 16. junija 1912 v Kranjski Gori ustanovila prvo gorsko reševalno postajo. Od ustanovitve do danes je v različnih organizacijskih oblikah delovala v različnih političnih in ekonomskih ureditvah, a vedno z enakim namenom in poslanstvom: prostovoljno pomagati ljudem pri nesrečah v gorah in na teže dostopnih terenih.

Pred drugo svetovno vojno so tako imenovane rešilne ekspedicije sestavljali tako plezalci iz večjih krajev kakor tudi domačini izpod gora. V takratnih reševalnih skladiščih so imeli pripravljene vrvi, plezalne copate, nekaj obvez, reševalni drog in vrečo. Prevozno sredstvo sta bila konj in lojtrnik. Med predvojnimi reševalci so bili vsi takratni vrhunski alpinisti, v Gornjesavski dolini na primer Joža Čop, Miha Potočnik, Stanko Tominšek, in številni domačini – vodniki, med katerimi so bila znana imena Ivan Vertelj - Hanza, Gregor Lah - Preckin iz Mojstrane, lastnik lojtrnika in konja ...

Po drugi svetovni vojni je bila centrala GRS sprva na Jesenicah. Vodila sta jo Miro Dremelj in Uroš Zupančič. Po hudi tragediji v Špiku leta 1953 (pet mrtvih plezalcev) pa je bila GRS deležna večjih organizacijskih sprememb. Centrala se je preselila v Ljubljano. Organizirala se je kot komisija v okviru Planinske zveze Slovenije. Tako organizirana je GRS delovala vse do leta 2006, ko so se slovenski gorski reševalci ponovno prilagodili družbenim in ekonomskim spremembam ter se reorganizirali v samostojno zvezo, ki se lahko samostojno vključuje v druge sorodne domače in mednarodne zveze.

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- **17. 8. 1917 so Italijani sprožili 11. soško bitko, ki je trajala do 15. septembra. To je bila največja gorska bitka v vojaški zgodovini in največji vojaški spopad na slovenskih tleh.**
- **V Mengšu se je 18. 8. 1703 rodil slovenski matematik in astronom misijonar Avguštin Hallerstein. Postal je mandarin na kitajskem dvoru in izvedel enega prvih popisov Kitajcev.**
- **V Sv. Tomažu v Selški dolini se je 18. 8. 1819 rodil sadjar Jernej Pintar. Po Selški dolini so ga prištevali med »štiri sadjarske evangeliste na Gorenjskem«.**
- **V Gorjah pri Bledu se je 18. 8. 1857 rodil čebelar Jernej Černe. Leta 1895 je v založbi Kmetijske družbe izdal Umno čebelarstvo.**
- **V Dolenjah pri Domžalah se je 20. 8. 1850 rodil častnik in publicist Jernej Andrejka. Udeležil se je avstrijske zasedbe BiH.**

GG +

Največji vzpon Julija in Lovro

Na lestvici stotih najpogostejših imen v Sloveniji sta se v zadnjem desetletju najbolj vzpeli imeni Julija in Lovro. Na vrhu ni sprememb: še vedno kraljujeta Marija in Franc.

Cveto Zaplotnik

V državnem statističnem uradu so analizirali spremembe na lestvici stotih najpogostejših imen v Sloveniji v zadnjem desetletju, to je v obdobju 2010–2020. Kot ugotavljajo, se je v tem obdobju na lestvici zamenjalo skupaj petnajst imen – med ženskami sedem in med moškimi osem, kar pomeni, da se je toliko imen na novo uvrstilo na lestvico in se jih prav toliko poslovilo z nje. Na lestvico so se na novo uvrstila moška imena Filip, Mark, Tim, Maks, Lovro, Gal, Benjamin in Erik, z lestvice pa so izpadla imena Danilo, Gorazd, Zlatko, Pavel, Edvard, Ludvik, Rajko in Bogdan. In kako je bilo z ženskimi imeni? Na lestvico stotih najpogostejših imen so »skočile« Zala, Lana, Julija, Hana, Manca, Ajda in Teja, z nje pa so izginile Jasna, Romana, Polona, Mira, Pavla, Rozalija in Jelka. Med novo uvrščenimi imeni na lestvici je med ženskimi imeni največji »skok« naredila Julija, ki je napredovala za 58 mest, med moškimi pa Lovro, ki se je povzpel za 51 mest. Med imeni, ki so zdrsnila z lestvice, sta se med ženskimi imeni najbolj globoko spustili imeni Pavla in Rozalija, ki sta nazadovali za 37 mest, med moškimi imeni pa Ludvik, ki je zdrsnil za 32 mest.

Na vrhu lestvice najpogostejših imen sicer še vedno kraljujeta Franc in Marija. Vseh moških z imenom Franc je v Sloveniji 22.093 in so v povprečju stari 67,5 leta. Žensk z imenom Marija je še več, vseh je 51.659 in so v povprečju stare 70,7 leta. Francu sledijo na lestvici Janez, Marko, Andrej, Ivan, Anton, Jožef, Jože, Luka in Peter, Mariji pa Ana, Maja, Irena, Mojca, Nina, Mateja, Nataša, Andreja in Barbara. Izmed teh imen sta med mladimi najbolj razširjeni imeni Luka – »lastniki« tega imena so v povprečju stari nekaj več kot dvajset let, in Nina – vseh je več kot deset tisoč in so v povprečju stare 27,5 leta.

V Sloveniji se je število različnih imen v zadnjem desetletju povečalo s 47.957 na 58.161, torej za več kot deset tisoč. V statističnem uradu pojasnjujejo, da je to posledica naraščanja deleža tujih državljanov v Sloveniji ter kombiniranja oziroma sestavljanja imen, o ostalih razlogih pa lahko samo ugibajo. To so lahko moda, slovenjenje tujih imen, prevzemanje imen iz drugih kulturnih okolij, izmišljanje imen, numerologija ... V Sloveniji je bilo pred desetimi leti med prebivalstvom štiri odstotke tujih državljanov, ki so prihajali iz 135 različnih držav, na začetku letošnjega leta pa je bilo tujih državljanov skoraj še enkrat toliko – 7,5 odstotka prebivalstva, bili pa so iz 159 tujih držav. »Z naraščanjem deleža tujih državljanov se seznam različnih imen pričakovano daljša, ti ljudje pa verjetno tudi svojim potomcem dajejo imena, ki so običajna v njihovih izvornih državah,« pojasnjujejo v statističnem uradu, kjer ugotavljajo, da narašča tudi število unikatnih imen, to naj bi se v desetih letih povečalo z 32.631 na 40.757. Med unikatnimi imeni je največ sestavljenih imen oziroma imen, ki so kombinacija dveh imen, veliko pa je tudi tujih imen in imen, katerih posamezni glas se zapisuje z dvema enakima črkama.

Vaš razgled

Foto: Tina Dokl

Kdo pogreša kolo? Kako se je znašlo na zanimivi interpretaciji kozolca sredi otoka v križišču med Srednjo in Spodnjo Belo pri Preddvoru, je »vprašanje za milijon dolarjev«. Morda odgovor pozna kdo od navihanih mladeničev iz omenjenih ali bližnjih vasi. Ali pa tisti, ki se je odločil, da tujo lastnino takole razstavi, da ta najde pot nazaj do lastnika. Mogoče ga danes že ni več tam, ne moremo pa zanikati, da je pogled na Storžič vseeno lep.

Stoječa bronasta figura žabca v človeški podobi, mogoče tudi obratno, v višino meri kar 245 centimetrov in je delo akademskega kiparja Mirka Bratuše ter ima naslov Usedlina NG. »Človekožabca« si lahko ogledate v atriju Galerije Prešernovih nagrajencev na razstavi z naslovom Kipi za otroke. Primerno tudi za odrasle, kot je razvidno s priložene fotografije. I. K. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (552)

Visoška kronika

Miha Naglič

»Živeli smo divje življenje. Vojskovali smo se za vero, pa vere ni bilo ne v cesarskih ne v švedskih vrstah. Gorje mu, kdor je prišel pod naše orožje! Človeško življenje ni veljalo več kakor jabolko, ki ga sklatiš z drevesa. Požigali smo, jemali smo, kjer smo kaj dobili; prebivalstva nismo pobijali, če se ni branilo; ženskam smo delali vsako krivico; otrok nismo morili, pač pa so take reči uganjali oni iz Brandenburga in oni z Ogrskega. Živeli smo, da si je moral Lucifer od veselja meti roke, ali na smrt nismo prav nič mislili.« / »Ževiel sma devi ževlejne. Toukl sma se za viera, pa viere ni bel ne u cesarskih ne u Šviedskih varstah. Buoh ga obvari, kier je paršu pod naš orožje! Človiešk ževlejne ni biu uriedn več ket jabk, ke ga sklatš z dreviesa jesien. Požigal sma, jemal sma, kier sma kej duobl, žienskam sma dielal usaka krevica, otruok niesma pobijal, tuo sa dielal drug. Ževiel sma, de sej mougu Lucifar od vesela miet ruoke.« / »Poljanci smo z uprizoritvijo Visoške kronike v našem narečju spet vrnili Tavčarja v domači kraj. Roman, ki se še vedno piše, ker, kar je 'snovnega', ostaja v naših krajih, 'nesnovno', duh, razmišljanje, navdih in ustvarjanje, pa potomci teh krajev želimo izraziti kot naš prispevek v dobro skupnosti, napredka, identitete kraja in prostora. V dobrem pomenu smo bili ustvarjalci igre potomci odgovornega Izidorja, delavni in požrtvovalni vsako uro vaj. Navdihoval nas je pogumni Jurij, čeprav svojega končnega rezultata nismo poznali. V študiju teksta smo iskali in našli misli, resnice in napotke, ki so se dotaknili naših življenj in razmišljanj. Trudili smo se, da jih ponudimo gledalcem v presojo in opomin. V predstavi sprašujemo, ali bo prekletstvo za greh ostalo. Ali se slabo vedno nekje plača? Zakaj morajo grehe prednikov plačevati potomci? Na vsa vprašanja nismo odgovorili, ker pričakujemo, da si bo vsak odgovoril sam.« (str. 10–11, 162–163, 274–275)

Navajamo tri odlomke iz knjige. V njej je najprej dramatizacija Visoške kronike v poljanskem narečju, sledi Tavčarjev izvirnik, na koncu sta spremna beseda in slikovna priloga. Tu smo vrstni red prvih dveh zamenjali, da se nepoljanski bralci poljanščine ne bi ustrašili. Avtor dramatizacije je zdravnik Andrej Šubic, ki je predstavo tudi režiral in nastopil v vlogi Polikarpa. Knjigo je oblikovala Nives Lunder, ilustrirala Maja Šubic in je res lepa. Pohvaliti velja tudi založbo in njenega ustanovitelja Branета Nešovića, ki sta s to izdajo po nedavnem stečaju pokazala, da Modrijan še modruje ...

Ivan Tavčar in Andrej Šubic, Visoška kronika, izvirnik in dramatizacija v poljanščini, Modrijan, Todraž, 2020, 288 strani

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***

Gorenjski Glas

www.gorenjskglas.si

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Brez vašega vpliva se bodo spremenile okoliščine in bolje bo, da se čim prej prilagodite, saj bo v nasprotnem primeru precej slabe volje. Kljub raznim nasvetom vam ne bo uspelo razvozlati nečesa, kar je čisto preprosto.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Teden bo hitro minil in bo brez takih in drugačnih pretresov. Predajali se boste spominom in kovali načrte za prihodnost, daljno in za jutri. Je pravi čas za oproščanja starih zamer in da se stkejo tudi nove vezi, ki povezujejo vse okoli nas.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Marsikdo se bo preveč obremenjeval s premišljevanjem o preteklosti. Nasmeh nas nič ne stane, vendar čudežno deluje. Obogati tistega, komur je namenjen, in ne osiromaši tistega, ki ga poklanja. In resnica je, da si vsak sam kuje svojo srečo.

Rak (22. 6.–22. 7.)
V naslednjih dneh se vam obeta veliko novih možnosti tako zasebno kot tudi poslovno. Razpeti boste med različnimi nasveti in hkrati zavestjo, da je prava odločitev odvisna samo od vas. Usodi se ne boste upirali in uspeh imate zagotovljen.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Prihajajo stresne situacije, zato nikakor ne bo odveč še dodatna previdnost, pa naj bo to v dejanjih ali v besedah. Vse stvari bodo na svojem mestu in vsi dogodki bodo potekali po načrtu. Potrpežljivost je lastnost, ki se je morate sproti učiti.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Sami nase boste v tem tednu zelo ponosni, saj se boste znebili določenih zapor, ki so vam omejevale pot do cilja. Še vedno vam marsikaj ne bo jasno, a vsaj vedeli boste, kaj je tisto, česar si želite, in kaj pričakujete od drugih.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Zavist je prirojena vsakemu človeku, čeprav bi nekateri tajili, drugi pa v sebi zatirali. Določena spoznanja vas bodo oplemenitila in dobite nov pogled, precej jasnejši. Sreča vam bo v tem tednu zelo naklonjena, zato jo morate čim bolj izkoristiti.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Na trenutke se ne boste počutili najbolje v svoji koži in sposobni boste videti le tiste, ki jim je bolje. Ob koncu tedna bo spoznanje, da pa je lahko še slabše, odrešilno. Če ne boste previdni, se vam lahko močno zamajejo temelji.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Zaradi poslovnih zadev boste utrujeni. Vzeli si boste nekaj dni oddiha, kar bo nujno za vaše nadaljnje delovanje. Ljudje iz bližnje okolice vam bodo obljubljali vse mogoče, a bodite previdni. Novice vas spravijo v dobro voljo.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Pred vami so velike spremembe. Največji val boste občutili v sredini tedna. Okolica vas ne bo uspela dohajati, a vi o tem ne boste imeli časa razmišljati. Glede čustev se boste nekoliko ohladili in umaknili, a ne za dolgo.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Cel teden boste premišljevali o poslovnih potezah in se spraševali, kaj narediti. Pogovor s prijateljem vas bo opogumil in naredili boste korak naprej, ki se vam bo finančno obrestoval. Zaradi domačih boste obremenjeni in napeti.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Sreča je, le vedno je niste sposobni videti in ne občutiti. Izkušnja, ki je pred vami, vas bo naučila uživati v vsakodnevnih drobnih stvareh. Kar pa se tiče uradnih zadev, vas bo najprej presenetilo pismo, nato pa še obisk nepričakovane osebe.

TA JE DOBRA

Sin pride iz Nemčije

Sin, ki dela v Nemčiji, se sredi noči vrne domov v Radovljico.
Potrka na okno hiše in oglasi se oče: »Kdo pa trka?«
Sin odgovori: »Tvoj sin Marjan.«
Oče: »A si z BMW-jem?«
Sin: »Ne, z vlakom.«
Oče: »Bog pomagaj! Ja, kam ga bomo pa dali?«

Formula človeka

Albert Einstein umre, pride pred Boga in mu reče: »Dragi Bog, saj veš, da sem avtor najslavnejše formule vseh časov, zdaj pa bi rad spoznal formulo, po kateri si ustvaril človeka.«
Bog vzame papirček, svinčnik, nekaj napiše in mu napisano izroči.
Einstein dolgo gleda formulo, potem pa le zamišljeno reče: »Ampak tukaj je napaka ...«
»Ja, vem,« reče Bog.

Garaške mravlje

»Mravlje delajo brez odmora več kot dvanajst ur na dan,« razlaga učitelj biologije svojim učencem. »Kaj nam to pove?«
»Da imajo nesposoben sindikat,« takoj izstreli Janezek.

Na kateri višini

Štorklja poje žabo. Ko pod večer poletita, se iz želodca oglasi žaba: »Kako visoko sva?«
Štorklja odvrne: »Tri tisoč metrov.«
Žaba: »Ej, ne ga srat!«

LAŽJI SUDOKU

3		8			6	4		
		2	3	1	5			
6				9			3	7
7	3			2			8	
	2	5	4		1	7	9	
	1			8			2	4
2	4			5				9
			9	6	3	5		
		9	7			8		

Rešitev:

3	9	8	2	7	6	4	5	1
4	7	2	3	1	5	9	6	8
6	5	1	8	9	4	2	3	7
7	3	4	6	2	9	1	8	5
8	2	5	4	3	1	7	9	6
9	1	6	5	8	7	3	2	4
2	4	3	1	5	8	6	7	9
1	8	7	9	6	3	5	4	2
5	6	9	7	4	2	8	1	3

TEŽJI SUDOKU

3	6			8				
8			3				4	
9		5				2		
	7	8					6	
			4	6	9			
	3					5	2	
		1				8		2
	9				2			3
				1			9	

Rešitev:

3	6	4	2	8	1	7	5	9
8	2	7	3	9	5	1	4	6
9	1	5	6	4	7	2	3	8
4	7	8	5	2	3	9	6	1
1	5	2	4	6	9	3	8	7
6	3	9	1	7	8	5	2	4
5	4	1	9	3	6	8	7	2
7	9	6	8	5	2	4	1	3
2	8	3	7	1	4	6	9	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

V priročniku je strnjeno in praktično opisala rejo ovc in koz pri nas. Poglavja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, Izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, ureditev pašnika, pridelava krme za zimo, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravila pri ovcah in kozah, ...

136 strani, mere: 17 x 23, 5 cm, brošura

14 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

V knjigi so predstavljeni različni načini reje. Uvodna poglavja so osredotočena na izbiro ustrezne pasme oz. križanca ter ureditev in opremo hlevov za rejo posameznih vrst perutnine, osrednji del pa je namenjen opisu tehnologij rej od valjenja, preko vzreje, reje za nesnost ter pitanja za meso do kakovosti mesa in jajc. Veliko pozornosti so avtorji namenili tudi prehrani.

256 strani, brošura, 17 × 23,5 cm

21 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS
BALETNI PLESALEC
OKOVAN ČEVELJ
POSLOVNI PROSTOR
GORSKA ROPARSKA PTICA
GORAN DRAGIĆ
ZAKOVICA
DUMASOV MUŠKETIR
GORENJSKI GLAS
LUTKAR
MERSKA ENOTA
EVROPSKA DRŽAVA
MESTO V SEVERNI ITALIJI
FRANCOSKI SMUČAR (SEBASTIAN)
MESTO V ISTRI
PEVEC PRESLEY
PO UČINKU PLAČAN DEAVEC
POLOŽAJ PRI ŠAHU
PRSA
DEL TRBOVELJ
DEPONIJA, SKLADIŠČE
TROPSKI KOPITAR
DRAMATIK FLISAR
SLOVENSKI BALETNIK (MOJMIR)
MATI
DELEŽ (NAREČNO)
VISOKA DRUŽBA
NICK NOLTE
NEPROFESIONALEC
JUDOVSKI DUHOVNIK
CONA, PREDEL
GORSKI VZPON
IKAR (DALJŠI ZAPIS)
LEPLJIV DREVESNI IZCEDEK
TEŽA OVOJNINE
DRŽAVA V AZIJI
REKA V RUSIJI
ORESTES (KRAJŠE)
MODEL VOZILA OPEL
GORENJSKI GLAS
ZNAK ZA KEMIČNO PRVINO
PRIPADNICA ARIJCEV
LETNA GLEDALIŠKA KARTA
SUROV POHOTNEŽ
RIMSKI BOG SMRTI
HRUP, TRUŠČ
ŠAHIST KASPAROV
ALIFATSKI RADIKAL
SAMUEL, SAMANTHA
IGRALKA PAPAS
ZMEDA, NERED
INDONEZIJSKI OTOK
ČAS BREZ VOJNE
PEVEC PESTNER
MENJAČICA
BORIS JESIH
EVGEN BERGANT
PASJA KOČA
IGRALKA FURLAN
GLASBENA ZVRST
SIMON TEMPLAR
CESTNA VIJUGA
SLONOV ČEKAN
ZAPUŠČINA (KNJIŽNO)
REKA NA ČEŠKEM IN V NEMČIJI
VRH V KARAVANKAH

SESTAVIL: F. KALAN
PEVKA NEWTON JOHN
ZALIV V HRVAŠKEM PRIMORJU
REKA V NEMČIJI
SILVO TERŠEK
TOČKA PRI KOŠARKI
PREDUJEM
SOL SOLITRASTE KISLINE
IT. PISEC (UMBERTO)
SLOVANSKI VLADAR
OBISKANA OSEBA
SOSED IRANCA
PLANOTA V BOSNI
60 MINUT
NIKO ROBAVS
KOSMATA ODEJA
VOJVODINSKI RUSI
DEL OBLAČILA
KIT. UTEŽNA MERA
KRAJ NA VISU
RICHARD GERE
LASTOVKA
OPICA Z MADAGASKARJA
PRIRODA
GRADBENO PODJETJE V CELJU
KRAJ PRI OPATIJI
IRIDIJ
AFRIŠKI NAJEMNI VOJAK
KRAJ V SREMU
RELIGIJA
BAJTAR, KAJŽAR
KOVINSKI PODSTAVEK ZA KOVANJE
DOBA ZEMLJE, TRIADA
MUSLIMANSKI POSTNI MESEC
POD-STREŠJE
BALONAR ŠORN
REKA V TURČIJI
VRSTA METULJA
ŽENSKI PEVSKI GLAS
EPOHA
MODEL VOZILA HYUNDAI
PERUNIKA
ASTENIČNA OSEBA
TANJA RIBIČ
ELDA VILER
VRAG, HUDIČ
TELESNA STRAST
ŽAR, ŽARENJE
PEVKA KRAŠEVEC
LJUBIMEC BOGINJE KIBELE
GLASBENIK SHANKAR
IZUMRLA ŽIVAL
POZIV
GL. MESTO ITALIJE
NAŠA REKA
GLAVNO MESTO BABILONIJE
UMETNA TALNA PODLAGA
JUDOV SIN
AMIEZ KOMIŽA LARAT MEŠKALIN ŠATOR
NOJU PODOBEN AVSTRALSKI PTIČ
META (LJUBK.)
BEN STILER
AMERIŠKA PLOŠČINSKA MERA
ROVT
DRŽAVA V ZDA
TRGOVEC Z ŽIVILI (ZASTAR.)
ALFRED NOBEL
OVOJNINA
NOVELE JUŠA KOZAKA
VRSTA MAMILA
NERESNICA
PEVSKI ZBOR
NEMŠKI FILOZOF (IMMANUEL)
16
NIKOLA NIKEZIĆ
STRM REČNI PADEC
PERZIJSKI DUH ZLA, AHRIMAN
LENUH (KNJIŽNO)
DRAG KAMEN
JAKOBOV BRAT
15
ROBERT ERJAVEC
PRAZNIČNO OBLAČILO
IRSKO ŽGANJE
ZODIAKALNI ZNAK
5
17
13
8
9
10
11
12
1
2
3
4
6
7
14

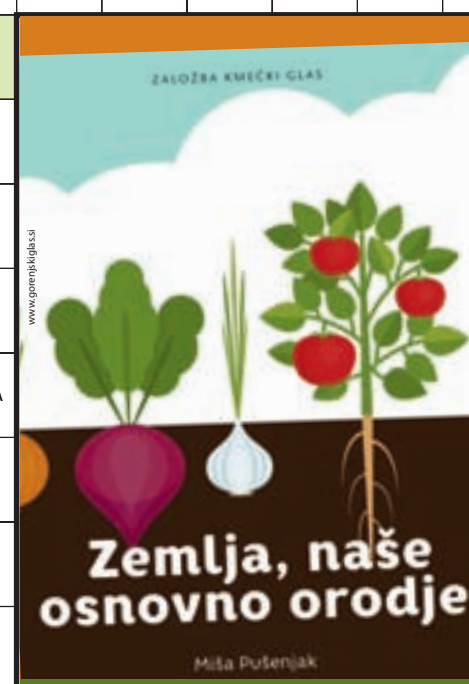

Zemlja je osnovno najpomembnejše orodje ne glede na to, ali pridelujete vrtnine, sadje, vinsko trto, zelišča, ste vrtičkar, trženjski pridelovalec, ekološki ali konvencionalni kmet, ali prekopavate ali ne. Odličen priročnik za vse, ki želijo spoznati sestavo tal ter kako jih izboljšati, da bodo rastlinam dostopna vsa hranila, ki jih potrebujejo za rast in dober pridelek.

144 strani, mere: 17 x 23,5 cm, brošura

17 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Nagrade: 1. nagrada: darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR, 2. in 3. nagrada: zgoščenka Tanje Zajc Zupan

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 4. septembra 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17			

Gorenjski Glas

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

KOPALNI AVTOBUS V IZOLO ČETRTEK, 27. 8., IN **SOBOTO,** 29. 8., **OREBIČ** 5.–15. 9., 15.–22. 9., **LASTOVO** 12.–19. 9., **DUGI OTOK** 28. 8.–4. 9., **MOŽNOST KORIŠČENJA TURISTIČNIH BONOV** na naslednjih destinacijah: **STRUNJAN** 4.–9. 12., 9.–14. 12., **BERNARDIN** 4.–9. 12., **BANOVCI** 2.–7. 12., **ŠMARJEŠKE TOPLICE** 28. 11.– 4. 12. **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Večer literature in poezije pod zvezdami

Bled – Letošnji Predšmarni večer, ki bi moral biti prejšnji petek, pa ga takrat zaradi dežja ni bilo, se bo na Mlinem začel danes, v petek, 21. avgusta, ob 20. uri.

IZLETI

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet na relaciji Kranj–Radovljica–Kranj, ki bo v torek, 25. avgusta, z odhodom ob 8. uri izpred vodnjaka na Glavnem trgu. Proga je dolga 52 kilometrov, zahtevnost je težja. Če bo deževalo, se dobite v Baru Zdravljica.

PREDAVANJA

O delu in življenju slikarja Hieronymusa Boscha

Radovljica – Likovni studio Pengal in La Casa de Kamna vabita na predavanje o delu in življenju velikega slikarja Hieronymusa Boscha, ki se bo v torek, 25. avgusta, ob 19. uri začelo v Likovnem studiu Pengal na Vurnikovem trgu 4. Predavanje bo vodil akademski slikar in kipar Nikolaj Mašukov. Drugi del predavanja o istem slikarju bo predvidoma v torek, 1. septembra. S tem predavanjem se začenja sklop predavanj o pomembnih umetnikih. V naslednjih bodo predstavljeni slikarji: Albrecht Dürer, Vincent Van Gogh, Rembrandt, Sandro Botticelli, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Rafael ...

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 22. avgusta, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Služiti kakor Jezus ob 9. uri ter predavanje Stjepana Jurčića ob 10. uri.

OBVESTILA

Poletne delavnice vokalne glasbe

Kranj – Komorni pevski zbor Mysterium vabi na 8. Poletne delavnice vokalne glasbe, in sicer od 23. do 29. avgusta v avlo Mestne občine (MO) Kranj. Naslov delavnic je Melos Balkana. Predhodno pevsko znanje ni pogoj za udeležbo. Poletni pevci se bodo seznanili s petjem v zboru, spoznali delo zborovodje, izkusili lepo izkušnjo ter ob zaključku nastopili na zaključnem koncertu. Prijave na: https://mysterium.si/delavnice/. Začetek delavnic bo v nedeljo, 23. avgusta, ob 19. uri, nadaljevale se bodo ves teden vsak večer, v soboto, 29. avgusta, pa bo koncert ob 11. uri, prav tako v avli MO Kranj.

Raziskovanje fužinarskega naselja Stara Sava

Jesenice – Tudi jutri, v soboto, 22. avgusta, Gornjesavski muzej Jesenice ob 10. uri vabi na raziskovanje fužinarskega naselja Stara Sava. Program je vsako soboto drugačen. Pripravljajo animirano vodenje po tehniški dediščini na Stari Savi, predstavitev Muzeja delavske kulture v Kasarni in različne aktivnosti za obiskovalce, kot so Železarske igre, Priprava delavske kave, Prepoznavanje muzejskih predmetov, ogled filma o delu in življenju železarjev ...

PREDSTAVE

Kriči, Sarajevo!

Jesenice – Letošnjo poletno Torkovo kinoteko Gornjesavski muzej Jesenice v torek, 25. avgusta, ob 20. uri zaključuje s filmom Kriči, Sarajevo!, glasbenim dokumentarcem o koncertu Brucea Dickinsona, pevca skupine Iron Maiden, ki je sredi obleganega Sarajeva »napisal« zgodbo o pogumu, upanju in brezmejni moči umetnosti. Mesto je bilo takrat brez elektrike, vode in gretja, ljudje so živeli v nenehnem strahu pred ostrostrelci, granatami, svetovno znani rokovski zvezdnik pa je prišel v Sarajevo in odigral koncert za lokalne oboževalce. Pred zadnjo Torkovo kinoteko in po njej pa si boste lahko ogledali in prebrali, »Kako so se na Jesenicah včasih zabavali?«. Na ogled namreč postavljajo istoimensko medinstitucionalno etnološko razstavo, ki so jo pripravili v sodelovanju z Ljudsko univerzo Jesenice in Občinsko knjižnico Jesenice.

LOTO

Rezultati 67. kroga – 19. avgusta 2020
3, 5, 6, 9, 17, 23, 24 in 25

Loto PLUS: **1, 6, 7, 15, 20, 24, 26 in 8**
Lotko: **7 0 6 0 7 5**

Sklad 68. kroga za Sedmico: **3.260.000 EUR**
Sklad 68. kroga za PLUS: **760.000 EUR**
Sklad 68. kroga za Lotka: **100.000 EUR**

Dobrodelna prodaja slik za obnovo na zvoniku

Spodnje Duplje – Danes po večerni maši ob 18.30 Župnija Duplje in KTD Pod Krivo jelko Duplje v Galeriji Dupljanske graščine pripravljata odprtje dobrodelne prodajne razstave slik, ki jih je domači župnik David Jensterle narisal med epidemijo covida-19 in po njej. Slike so narisane z oljnimi voščenkami in pastelnimi kredami na papir in so uokvirjene. Leta 2022 bo župnik David Jensterle obhajal dvajset let duhovništva, zato župniji podarja dvakrat po dvajset slik. Ko je prijatelj Moses iz Zambije videl, kaj dela, je še sam podaril štiri slike v dobrodelni namen. Po kulturnem programu bo tiha licitacija slik. Ob vhodu v razstavne prostore bo zbirni katalog slik, v katerega boste tisti, ki boste želeli kakšno sliko imeti v spomin na dupljansko cerkev, napisali svoje ime in naslov ter znesek, ki ste pripravljeni darovati. Izhodiščna cena posamezne slike je trideset evrov. Ves denar, ki se bo tako zbral, bo namenjen za obnovitvena dela na zvoniku dupljanske župnijske cerkve sv. Vida. Razstava v galeriji bo na ogled do vključno nedelje, 23. avgusta. Nato si bo slike možno ogledati v župnišču.

V soboto bo cesta za tovornjake in avtobuse zaprta

Stahovica – Komunalno podjetje Kamnik obvešča, da bo v soboto, 22. avgusta, od 14. do 20. ure zaradi asfaltiranja na desnem delu vozišča cesta v Stahovici od križišča proti Kamniški Bistrici za ves tovorni in avtobusni promet zaprta. Za osebni promet in intervencijska vozila bo možen izmenični dvosmerni promet na levem pasu vozišča proti Kamniški Bistrici.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1, Kranj, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Vse otroštvo se je upiral vsem pravilom, vedno je bil v opoziciji, vedno je bil drugačen. Mladi upornik se je razvil v najboljšega zagovornika v državi, postal in ostal je ikona slovenskega odvetništva.

246 strani, trda vezava

19,99 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Doživeto pričevanje o medvojnem in povojnem komunističnem nasilju na Škofjeloškem

Poučna biografija klene in bistre 88-letne Škofjeločanke, ki je doživela medvojno in povojno komunistično nasilje. Njeno sporočilo je, da se bomo le z resnico osvobodili boleče preteklosti in se kot narod ozrli v lepšo prihodnost.

138 strani, mehka vezava

Avtorica Meri Bozovičar

17 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

DVOSOBNO stanovanje v Škofji Loki, tel.: 041/647-375 20001801

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

HIŠE

PRODAM

MANJŠO novejšo hišo z vinogradom, v okolici Krškega, brez posrednikov, tel.: 041/552-831 20001799

LOKA NEPREMIČNINE
LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

POSESTI

KUPIM ali najamem kmetijsko zemljišče, tel.: 031/282-734 20001776

ODDAM

3 HA kmetijskega zemljišča blizu Kranja. Zemljišče je ograjeno, ima svoj namakalni sistem, 1 ha je pokrit s prenosnimi rastlinjaki, ki so primerni za gojenje sadja in zelenjave, tel.: 041/799-683 20001790

domplan
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si
Domplan, d.d., PE Nepremičnine, Bleiweisova cesta 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, M: 030 641 621, F: 04/20 68 701
E: domplan@domplan.si, I: www.domplan.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

CHEVROLET Cruze 1.6, letnik 2009, 45.000 km, lepo ohranjen, tel.: 04/20-25-063 20001782

RENAULT Scenic grand 1.6 16 V, letnik 2004, 7 sedežev, klima, cena 1.200 EUR, tel.: 031/374-706 20001755

VW Touran 2.0 TDi, letnik 2008, zelo lepo ohranjen, tel.: 041/227-338 20001745

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

LPG, plinska naprava s papirji in inštalacijo Prins, cena 550 EUR, tel.: 070/701-962 20001748

STROJI IN ORODJA

PRODAM

ELEKTROMOTOR Elektrokovina 7.5 kw, 1.460 1/min, tel.: 040/354-085 20001768

VARILNI aparat Tig KND350 Iskra, vari inox, alu., baker, medenino, tel.: 031/360-536 20001778

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

SMREKOVE suhe plohe, cena 140 EUR/m³, večja količina 130 EUR/m³, tel.: 041/756-007 20001793

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 20001624

BUKOVA drva, suha, metrska ali razžagana, možnost dostave na dom, tel.: 041/356-128 20001763

BUKOVA, hrastova, mešana drva, razžagana, dostavljena, tel.: 031/378-946 20001777

HRASTOVA drva ter beli in rdeči krompir, možna dostava, tel.: 041/378-937 20001746

SUHA hrastova in gabrova drva, razžagana, možna dostava, tel.: 031/330-425 20001641

SUHA bukova, mešana drva in butare, tel.: 031/826-621 20001722

SUHA bukova in gabrova drva ter javorjeve in češnjeve plohe, tel.: 041/608-765 20001753

SUHA bukova drva, 65 EUR/m³, metrska, možna dostava, tel.: 040/201-295 20001769

SUHA bukova drva, metrska ali razžagana, možnost dostave na dom, tel.: 041/356-128 20001771

SUHA bukova razžagana drva in avto Golf 1.9 TDI, letnik 1996, tel.: 031/561-707 20001772

SUHA bukova drva, možna dostava, tel.: 040/246-688 20001785

VEČJO količino briketov za kurjavo, v vrečah po 20 kg (2,5 EUR), tel.: 04/51-21-501 20001656

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PODARIM

KOMPLET starejše pohištvo dvosobnega stanovanja. Prevzem in prevoz organizirate sami, v Radovljici, tel.: 031/734-103 20001794

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

NOVO kmečko peč Fujan, motiv planinka, z šamotom, in vrata za kmečko peč, tel.: 041/498-784 20001773

TOPLOTNO črpalko 12 kw, voda - voda, tel.: 031/360-536 20001779

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, izjemne tehnične, umetniške, sporočilne, energijske vrednosti, tel.: 040/567-544 20001783

STARINE

PRODAM

ŠIVALNI stroj The New Shuttle Sewing Machine Geschutz, tel.: 040/666-429 20001770

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 20001629

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

PRODAM

MAGNETNA terapija – refleksna masaža MAG 204, tel.: 031/624-509 20001798

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

ENOREDNI silokombajn in škropilnico Agromehanika, 200-lit., tel.: 031/611-147 20001756

PALETNI viličar in razpecljalnik za grozdje, tel.: 031/248-639 20001800

PUHALNIK z motorjem – 200 EUR, sadilec koruze Olt – 200 EUR in mešalec – 30 EUR, tel.: 041/233-150 20001747

SILOREZNICO Epple 933 z elektromotorjem in cevmi, tel.: 031/699-145 20001786

TROSILEC za gnoj Sip TG30, 3 T in nakladalko za seno Pionir 17 m³, tel.: 041/919-476 20001766

KUPIM

IZKOPALNIK krompirja, tel.: 031/492-941 20001751

TRAKTOR za lastne potrebe, od prvega lastnika, dobro plačilo, tel.: 051/203-387 20001701

TRAKTOR in del priključkov, tel.: 041/680-684 20001792

PRIDELKI

PRODAM

KRMNI krompir in bukova drva, tel.: 040/483-444 20001759

PLODOVE aronije, tel.: 040/730-958 20001758

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 telički simentalki, stari 4 in 3 tedne, tel.: 031/250-114 20001757

2 BIKCA – 1-krat simentalec, star 6 mesecev, in 1-krat ČB, star 4 mesece, tel.: 040/206-003 20001784

2 LETI starega konja, tel.: 041/935-197 20001788

ČB teličko in ČB bikca, stara 20 dni, tel.: 031/210-494 20001797

DVA petelina, siv + črn, araucana, stara 4 mesece, prijazna, cena 10 EUR, Naklo, tel.: 031/634-605 20001787

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, grahaste, črne in bele pred nesnostjo in kg piščance za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 20001627

KRAVO LS, staro 3 leta in 5 mesecev, s teličko, tel.: 041/571-150 20001752

KRAVO ciko, tel.: 031/346-970 20001762

MLADE purane za nadaljnjo rejo, različne starosti, tel.: 031/499-143 20001705

TELICO simentalko, 7 mesecev breja, cena 1.200 EUR, tel.: 04/51-82-366, 040/475-350 20001754

TELICO, staro 19 mesecev, telico, brejo 8 mesecev, in telico, staro 16 mesecev, tel.: 041/708-787 20001796

TELIČKO simentalko, staro 14 dni, tel.: 031/635-401 20001760

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 20001626

OSTALO

PRODAM

2,6 HA trave tretje košnje – otavo, v okolici Šenčurja, cena po dogovoru, tel.: 041/968-900 20001774

BARJANSKO seno in slamo v kvadratnih balah, tel.: 041/623-449 20001732

LESENE gajbice, smrekove, okovane, za krompir ali sadje. Višelnica - Gorje, tel.: 04/57-25-251, 070/435-884 20001765

NERJAVEČE sode s plavajočim pokrovom, 25-, 60- in 80-litrski, tel.: 031/360-536 20001780

OKROGLE suhe bale sena, cena po dogovoru, tel.: 04/57-21-759, 051/600-198 20001767

SILAŽNE bale in suho otavo v balah, tel.: 040/700-697 20001789

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

SUHA bukova in mešana drva, možna dostava, tel.: 031/676-235 20001750

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

NA KMETIJI odprtih vrat iščemo pomoč za delo v strežbi. Za dodatne informacije pokličite 040/206-238. Kmetija odprtih vrat Pr' Končovc, Aleš Kristan, n.d.d.k., Javornik 10, Kranj 20001738

PIZZERIJA & Restavracija nudi redno zaposlitev izkušenemu natakarju/-ici za delo v restavraciji. Nudimo redno plačilo, delo v mladem kolektivu in prijetnem ambientu. Makarončki, d.o.o., Podgorica 21, Lj. Črnuče, tel.: 041/328-590 20001599

IŠČEMO voznika tovornega vozila C in E kat., z opravljeno kodo 95, urejenim delovnim dovoljenjem, v kolikor niste slovenski državljan. Zaželene so delovne iskušnje s tovornim vozilom, vsaj 1 leto. Tadej Frakelj, s.p., Studeno 24a, Železniki, tel.: 031/767-355 20001795

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 20001625

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 20001631

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki, … LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 20001632

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 20001628

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 20001720

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419 20001791

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 20000866

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 20001623

OSMRTNICA

Svojo življenjsko pot je sklenila naša upokojena sodelavka

Hilda Bodlaj

Na zadnjo pot jo bomo pospremili danes, 21. avgusta 2020, ob 17. uri na pokopališču v Šenčurju.

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Gorenjske elektrarne, d. o. o.

ZAHVALA

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
tam sonce sreče ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.

Na 85. rojstni dan se je od nas poslovil dragi mož, oče, brat, stric in stari ata

Marijan Kokalj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje in podporo. Iskrena hvala tudi sestavu Kvartet Obzorje, pogrebnemu zavodu Navček ter gospodu župniku Damjanu Proštu za opravljen pogrebni obred.
Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Ševlje, avgust 2020

ZAHVALA

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
solze, žalost, bolečina
te zbudila ni,
ostala je praznina,
ki hudo boli.

Ob boleči izgubi našega dragega

Pavleta Koširja

z Visokega

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, za molitve in darove. Posebna hvala g. župniku Jožetu Stržaju za lepo opravljen obred in pogrebni službi Hipnos. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in vam bo ostal v lepem spominu.

Žalujoči: žena Marija, sinovi Matej z družino, Primož in Gregor, brat Jurij z družino in sestra Jerneja z družino

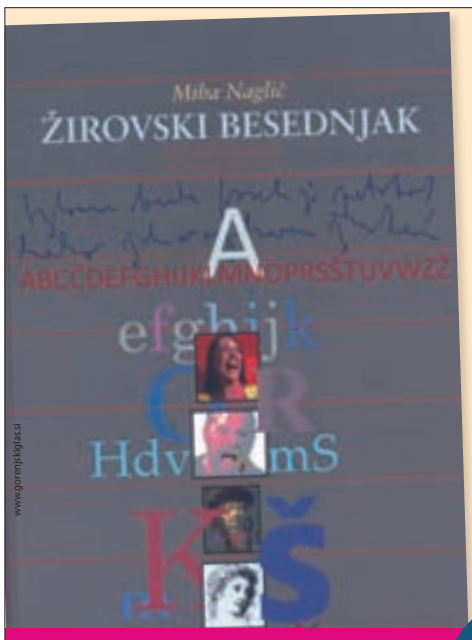

Žirovski besednjak ni slovar, je zbirka 500 mini esejev, sestavljena iz razlag 500 značilnih besed. Žiri so prvi večji kraj v Sloveniji, ki ima svojo zgodbo povzeto na ta način – z avtorsko razlago izbranih besed. Te niso le žirovske, veliko je gorenjskih, vseslovenskih in svetovljanskih. Knjiga torej ni le lokalna, v svoji individualnosti je hkrati univerzalna.

Avtor knjige je dolgoletni sodelavec Gorenjskega glasa.

600 strani, mehka vezava

24,90 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

UREJANJE okolice: postavljanje ograj, tkalovanje, betonski zidovi ter obrezovanje in podiranje drevja z odvozom materiala. Vincencij Šubic, s. p., Zg. Bitnje 141, Žabnica, tel.: 051/413-373 20001653

ZELIŠČARSTVO Prežla ima v avgustu uradne ure od 19. do 23. avgusta od 8. do 13. ure in od 15. do 18. ure. V nedeljo od 8. do 13. ure. Izdelke pošiljajo tudi po pošti na telefon: 04/53-18-340. Torkar Antonija, s.p., Begunjska c. 23, Lesce 20001742

RAZNO

PRODAM

GUGALNICO dimenzije d. 170 x š. 110 x v. 155 cm, motorno žago Plantifleks in sobno kolo ER6, tel.: 064/234-043 20001781

KOMPLET za kapljično zalivanje, namakalno 15 m cev, vrtno škropilnico 10 l in termosteklenico, tel.: 041/858-149 20001687

OBNOVLJEN komat 22 col, starejše sedlo, 14 col gumi voz, tel.: 041/364-504 20001761

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom RECEPTI ZA MALE GURMANE, objavljene v **Gorenjskem glasu** 4. avgusta 2020, ki prejmejo zgoščenko Tanje Zajc Zupan in Hermine Matjašič, so: **Olga Meglič** iz Tržiča, **Karin Kokalj** iz Selc in **Janez Kalan** iz Cerkelj. Nagrajencem čestitamo!

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

SOBNA vrata in kuhinjska vrata s steklom, po simbolični ceni, ter igračo – otroški traktor, tel.: 040/552-824 20001775

ŠČITNIK – vetrobran, zgornji, za moped in stare lesene drsalke, tel.: 04/59-57-583, 040/394-076 20001764

VELIK komplet navojnih svedrov, zračno puško, žensko kolo na 21 prestav, tel.: 041/364-504 20001749

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje, pipe, akumulatorje, računalnike. Odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956 20001717

Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
pravijo, je čas, ki celi rane.
In je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.

ZAHVALA

V 52. letu starosti nas je zapustil dragi mož, ati, sin in brat

Toni Križaj

s Kokrice pri Kranju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, darove za svete maše ter vso pomoč in podporo v težkih trenutkih bolezni in slovesa. Posebna zahvala gre dr. Mateji Lopuh za nesebično pomoč v času bolezni, pevcem VS Kokrčan in Ansamblu Saša Avsenika za zapete in zaigrane pesmi ter msgr. dr. Mitju Leskovarju in župniku Jožetu Klunu za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste ga s svojo prisotnostjo pospremili na zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Kokrica, avgust 2020

Lepo je bilo živeti s teboj,
saj si bil kot sonce, ki greje.
Ko te več ni, je naš dom prazen,
v srcu pa bolečina.
Z nami boš vedno
v mislih in srcih,
na grobu pa večna lučka.

ZAHVALA

V 82. letu življenja je boj z boleznijo končal naš dragi mož, dobri ati, ata, praded, tast in boter

Jožef Zakrajšek

šofer Oljarice Kranj

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in nekdanjim sodelavcem. Zahvala Darji, Mojci, Mihaeli, Ivanki in Dragici. Hvala dežurnim zdravnikom, zdravnici dr. Mariji Ravnihar in njeni medicinski sestri. Vsem hvala za rože, sveče, svete maše in ostalo. Zahvala nosačem Davidu, Štefanu, Jožetu in Mitju, zvonarju Francu, gospodu župniku Slavku Kalanu za obisk na domu in sveto mašo ter sočuten pogreb, pogrebniku Jeriču iz Dvorij, pevcem za lepo petje in Tišino. Hvala tudi vsem neimenovanim.

Žalujoči vsi njegovi
Velesovo, 8. avgusta 2020

ZAHVALA

Kjerkoli zdaj si, naj te sreča poišče!
V svetlobi naj tvoje bo zdaj bivališče!
Ljubezen, ki obilno si nam jo dajala,
za vedno v vseh naših bo srcih ostala!

V 83. letu nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, prababica in teta

Marija Egart

po domače Žbičarjeva Minka z Milj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, še posebna zahvala pa gre zaposlenim Doma dr. Jožeta Potrča Poljčane, v enoti Mavrica, sodelavkam in sodelavcem OŠ Predoslje Kranj ter duhovnikoma g. Urbanu Kokalju in g. Francu Godcu, ki sta našo mamo pospremila na zadnji poti.
Iskrena hvala vsem imenovanim in neimenovanim za izrečena sožalja, darovane svete maše, sveče, cvetje in molitve.

Žalujoči domači

Srce molči in pričakuje,
a ni stopinje od nikjer;
zamisli se in po nečem žaluje
ves dolgi, samski mi večer.
(Josip Murn Aleksandrov)

V SPOMIN

V sredo, 19. avgusta, je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš ata

Franc Rozman

Hvala vsem, ki ga ohranjate v spominu in z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi
Praprotna Polica, avgust 2020

Živel si mirno,
odšel si tiho,
ostal boš v trajnem spominu.

ZAHVALA

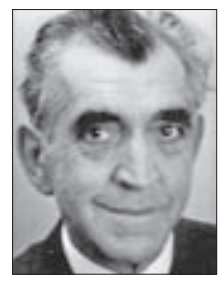

V 93. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

Janez Bohinc

po domače Kajžnekov ata iz Zgornje Lipnice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izkazano pomoč, izraze sožalja ter podarjeno cvetje in sveče. Zahvala tudi g. župniku, pogrebni službi Akris, pevcem ter trobentaču. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Zgornja Lipnica, 17. avgusta 2020

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč, daleč je ...

ZAHVALA

V 90. letu nas je tiho zapustila naša ljubljena mami, mama, prababica, tašča in teta

Justina Leskovec

(10. 10. 1930–9. 8. 2020) iz Cerkelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za izrečeno sožalje in za podarjeno cvetje ter sveče. Iskrena hvala gospodu kaplanu Martinu Lebanu za prelep cerkveni obred. Najlepša hvala tudi pevkam Damijani, Irmi, Barbari in Nataši za prelepo petje. Hvala pogrebni službi Pogrebnik iz Dvorij in cvetličarni Cvetlični vrt iz Cerkelj. Še enkrat hvala vsem, ki ste našo drago mami pospremili v tako velikem številu.

Žalujoči vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

Marija Markič

upokojena sodelavka Gimnazije Kranj

Od nje se bomo poslovili v petek, 21. avgusta 2020, ob 16. uri na pokopališču na Kokrici.
Žara bo na dan pogreba od 10. ure dalje v tamkajšnji mrliški vežici.

Kolektiv Gimnazije Kranj

ZAHVALA

Ob izgubi očeta

Franca Jelovčana

(1930–2020) iz Naklega

se za pomoč in izkazano sočutje zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem, zaposlenim v DSO, pogrebni službi, pevcu, govorniku, praporščakom in župniku.
Naj nam ostane v lepem spominu.

Hči Marta in sin Igor z družinama

Privlačna Šenkova domačija

Po podatkih finančne uprave je Šenkova domačija na Jezerskem po številu unovčenih bonov druga med turističnimi kmetijami v Sloveniji, kar priča o tem, da so jo slovenski turisti prepoznali kot privlačno počitniško točko.

Maša Likosar

Zgornje Jezersko – Do 9. avgusta je bilo po podatkih finančne uprave na Šenkovi domačiji unovčenih 282 turističnih bonov v skupni vrednosti slabih štirideset tisoč evrov. Lastnica Polona Virnik Karničar pa je še dodatno pojasnila, da je bilo v preteklih dveh mesecih skupno v sobah, apartmajih in kampu izdanih 277 računov v skupni vrednosti dobrih 57 tisoč evrov – s čimer so, kot je dejala, zelo zadovoljni. Na njihovi turistični kmetiji so od 19. junija do 18. avgusta zabeležili 1471 prihodov gostov, od tega 998 Slovencev, kar je 68 odstotkov, skupaj pa je bilo opravljenih 3462 nočitev, od tega 2272 slovenskih, kar pomeni 65 odstotkov. »Od začetka koriščenja bonov, ki pri nas vključuje nočitev z zajtrkom, pa vse do danes smo polno zasedeni. Tudi septembra so kapacitete zapolnjene, rezervirani pa so že vsi konci tedna v oktobru,« je povedala.

Šenkova domačija na Jezerskem / Foto: Tina Dokl

Lepote Jezerskega, ki ponuja nešteto možnosti aktivnega preživljanja časa, od pohodništva do kolesarjenja, privlačijo tako mlade in starejše pare kot tudi družine z otroki, ki v tem koncu Gorenjske najdejo zatočišče pred mestnim vrvežem, se spočijejo in naužijejo narave. Tako pisana je tudi po besedah Virnik Karničarjeve struktura njihovih gostov. »Turisti, ki unovčijo bone, beležijo kratkotrajno dobo bivanja, običajno dva do tri dni. Največ jih prihaja iz Štajerske in Primorske, zaslediti pa je tudi Gorenjce,« je dejala in dodala: »Mislim, da jih pri nas navdušijo predvsem nastanitev, ki je v skladu z zahtevami štirih jabolk, prisotnost živali in arhitekturna zasnova poslopja. Pohvalijo tudi našo kulinarično ponudbo, ki sloni na ekološki pridelavi.« Poleg slovenskih beležijo še nemške turiste, ki so na drugem mestu po številu prihodov in nočitev, sledijo Čehi in Nizozemci. Je pa Virnik Karničarjeva pojasnila, da je letos tujih turistov manj kot pretekla leta. Ob koncu nam je še povedala, da sta z možem Andrejem Karničarjem turistični bon že unovčila. »Ker živiva na podeželju, nama občasno prija pobeg v mesto, kjer je na voljo dobra hrana. Z bonom sva si privoščila dve nočitvi v Radovljici v hotelu Linhart,« je sklenila.

Polona Virnik Karničar je zadovoljna z letošnjim obiskom domačije. / Foto: Tina Dokl

Veselje mu prinaša obdelava lesa

Franc Obolnar iz Vrhpolj je izdelal še več lesenih maket, predvsem toplarjev.

Jasna Paladin

Vrhpolje – Franc Obolnar šteje že 85 let, a še vedno skorajda vsak dan – tako pozimi kot sedaj poleti – preživi v svoji mizarski delavnici, kjer z največjim veseljem ustvarja iz lesa. Še posebej ga navdušujejo makete, ki jih izdeluje po znanih kamniških motivih, čeprav se je vsega mizarskega dela naučil povsem sam.

Te dni je končal novo maketo toplarja, ki jo bo z veseljem podaril komu od bližnjih za rojstni dan. »Izdelana je povečini iz smreke, le nekaj detajlov je tudi iz hrasta in macesna,« nam razloži in doda, da je za zadnjo maketo porabil približno petdeset ur dela. Česa pa se bo lotil sedaj? »Ne vem še, a nečesa zagotovo, saj brez dela ne znam biti. Že od majhnega sem navajen tako, zato si tudi na stara leta dneve najraje krajšam v svoji delavnici,« nam še pove ob obisku.

Franc Obolnar ob eni od svojih maket toplarja, ki jo je dokončal te dni.

Gradijo manjkajoči del pločnika

Vilma Stanovnik

Kranj – Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo je ta teden začenja izvajati dela zadnje faze gradnje manjkajočega pločnika med Goričami in Golnikom. V okviru projekta bo Mestna občina Kranj zgradila in dokončala tudi javno razsvetljavo. Dela naj bi bila končana predvidoma do konca oktobra in s tem bo za pešce in kolesarje vzpostavljena in urejena celotna povezava od Gorič do Golnika. Kot sporočajo s kranjske občine, se krajanom in obiskovalcem zahvaljujejo za potrpežljivost in previdnost pri gibanju na območju del.

Spletno plačilo davkov

Kranj – Na finančni upravi (Furs) so poenostavili plačevanje davkov. Zavezancem omogočajo, da davke lahko plačajo neposredno iz eDavkov s spletnim plačilom preko spletnega portala ali mobilne aplikacije. Za zdaj lahko tako plačujejo le registrirani uporabniki eDavkov, ki so hkrati tudi uporabniki Abaneta ali NLB klika. Vse obveznosti do državnega ali občinskega proračuna ter pokojninske in zdravstvene blagajne lahko plačajo le z enim plačilnim nalogom, po prejetju plačila pa finančna uprava znesek avtomatično razporedi med prejemnike (blagajne), ki jim posamezna dajatev pripada.

Popolna zapora mostu čez Soro

Poljane – Občina Gorenja vas - Poljane vse uporabnike lokalne ceste Poljane–Bukov Vrh obvešča, da bo danes od 6. do 18. ure zaradi gradbenih del na mostu, ki se izvajajo v sklopu poplavne ureditve Poljanske Sore, popolna zapora obstoječega mostu čez Soro za vsa vozila. Obvoz za osebna vozila so uredili skozi Visoko, za tovorni promet pa skozi Bukov Vrh.

vremenska napoved

Danes bo večinoma jasno, zjutraj bo po nižinah megla. Jutri bo sprva pretežno jasno, popoldne in zvečer pa se bodo na severu začele pojavljati nevihte, ki se bodo v noči na nedeljo razširile proti jugu. V nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno, občasno bo še deževalo. Pihal bo severovzhodnik, hladneje bo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo
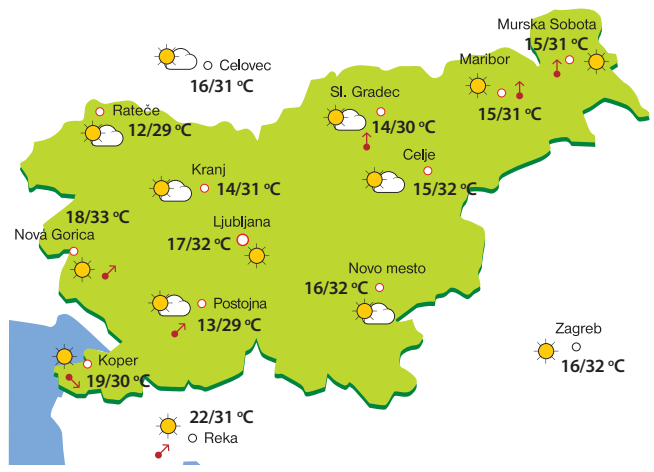
PETEK	SOBOTA	NEDELJA
14/29 °C	15/31 °C	15/24 °C